

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIUDVIKOS IR STANISLOVO DIDŽIULIŲ
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Patvirtinta: Anykščių rajono savivaldybės
Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių
Viešosios bibliotekos direktoriaus
2021-03-09 Įsakymu Nr. V-14

**ANYKŠČIAI
2021**

TURINYS

BENDROJI DALIS	3
I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	6
1.1. Bibliotekų skaičius	6
1.2. Tinklo pokyčiai	7
1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas	7
1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas	7
1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje	8
II. FONDO FORMAVIMAS	9
2.1. Fondo formavimas	9
2.2. Parama	11
2.3. Fondų būklė	13
2.4. Aprūpinimas dokumentais	13
2.5. Dokumentų gavimas	14
2.6. Dokumentų nurašymas	17
2.7. Dokumentų fondo judėjimas	18
2.8. Fondo panaudojimas	18
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	18
3.1. Vartotojų telkimas	18
3.2. Vartotojų skaičius	19
3.3. Vartotojų sudėtis	20
3.4. Apsilankymų skaičius	21
3.5. Dokumentų išduotis	22
3.6. Skaitomumas	25
3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius	25
3.8. Vartotojų mokymas	26
3.9. Prieiga ir sąlygos	28
3.10. TBA aptarnavimas	28
3.11. Mokamos paslaugos	28
3.12. Renginiai	29
3.13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas	41
IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIŠ VAIKAIS	43
4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas Viešojoje bibliotekoje	44
4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje	47
4.3. Vaikų vartotojų telkimas	48
4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas	49

4.5. Dokumentų išduotis	50
4.6. Skaitomumas	53
4.7. Renginiai vaikams	53
4.8. Filialo Istorijų dvarelis veikla	68
V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA.....	75
5.1. LIBIS PĮ diegimas	75
5.2. Informacinis fondas	76
5.3. Katalogų ir kartotekų būklė.....	76
5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas	77
5.5. Internetas	78
5.6. Kraštotyros veikla	79
VI. METODINĖ VEIKLA	89
VII. PERSONALAS.....	94
7.1. Personalo išsilavinimas	94
7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.....	95
7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai	101
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	102
8.1. Patalpų būklė.....	102
8.2. Techninis aprūpinimas	102
IX. FINANSAVIMAS	102
IŠVADOS.....	103

BENDROJI DALIS

Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka (toliau Biblioteka) yra visiems prieinama viešoji įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų fondą, aptarnaujanti visus visuomenės narius viešaisiais informacijos šaltiniais, teikianti skaitybos, informacijos, savišvietos ir kultūros kitas paslaugas, siekianti būti informacijos sklaidos, mokslo ir savišvietos, kultūros ir laisvalaikio centru. Šiandien Biblioteka yra dinamiška ir daugiafunkcinė institucija, viena iš socialinių institucijų, sudarančių galimybes asmenybei tobulėti, padedančių individui integruotis į visuomenę, tapti atsakingu ir sąmoningu atviros visuomenės piliečiu. Tai vieta, kur užtikrinamos informacinės paslaugos, diegiamos naujos technologijos, garantuojama prieiga prie išteklių internete. Biblioteka yra ta vieta, kur žmonės ateina ne tik pasiskolinti knygų ar paskaityti laikraščių, žurnalų. Biblioteka – tai intelektinės veiklos centras, tai erdvė, kur ne tik gilinamos žinios, bet ir keičiamasi jomis su kitais, tenkinami socialiniai poreikiai.

- **Bibliotekos tikslas** – skatinti žinių visuomenės raidą, užtikrinant teisę į informaciją, raiškos laisvę, suteikiant galimybę visiems ir kiekvienam rajono gyventojui naudotis bibliotekos informaciniais ištekliais ir paslaugomis, padidinti bibliotekų įvaizdžio patrauklumą visuomenei ir socialiniams partneriams, išryškinti bibliotekų tinklo privalumus, atskleisti daugialypių bibliotekų teikiamų paslaugų plėtros ir naudos visuomenei potencialą.
- **Pagrindinės veiklos kryptys ir uždaviniai:**
 - Prisdėti prie informacinės visuomenės plėtros kaupiant, saugant dokumentų fondą ir sudarant galimybes naudotis informacijos ištekliais.
 - Kurti Biblioteką, kaip bendruomenės traukos centrą, formuoti Bibliotekos, kaip patrauklios informacijos, švietimo ir kultūros įstaigos įvaizdį.
 - Informuoti visuomenę apie Bibliotekos teikiamas paslaugas, naujas knygas, elektronines knygas, garsinius dokumentus, akcijas, renginius. Atskleisti Bibliotekų teikiamų paslaugų svarbą ir naudą visuomenei.
 - Bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimas, profesionalumo bei kompetencijų ugdymas, siekiant darbo kokybės.
 - Užtikrinti Bibliotekos paslaugas jaunimui, vaikams atitinkančias jų poreikius ir prioritetus. Per edukacinius užsiėmimus skatinti vaikų kūrybiškumą, iniciatyvą, saviraišką.
 - Aktyviai dalyvauti valstybės skaitymo skatinimo ir kalbos įgūdžių ugdymo politikoje, ugdant sąmoningą, kultūringą ir kūrybingą Lietuvos pilietį.

- Skatinti gyventojų skaitymą įvairiomis knygų populiarinimo formomis: organizuojant parodas, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės renginius, reklamuojant naujas knygas ir spaudą.
- Kraštotyros ir etninės veiklos aktyvinimas ir plėtra, rašytinio paveldo, įvairios informacijos apie kraštą ir jo žmones kaupimas ir sklaida, ryšių su kraštiečiais puoselėjimas.
- Ugdyti vartotojų bibliografinį raštingumą, formuoti bibliografinės paieškos įgūdžius.
- Prisidėti prie neformaliojo suaugusiųjų švietimo, tęsti gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymus. Dalyvauti projekte „Prisijungusi Lietuva“.
- Ieškoti galimybių papildomam finansavimui gauti, dalyvaujant įvairiose programose ir projektuose.
- Plėsti tarpinstitucinius bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius su kultūros, švietimo, savivaldybės institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, vietos bendruomenėmis.

2020-ieji Bibliotekai buvo išskirtiniai, kaip ir visam pasauliui, visai Lietuvai bei visiems Lietuvos bibliotekininkams. Pavasarį ir metų pabaigoje paskelbtas dėl netikėtai pasaulį užgriuvusios COVID-19 pandemijos karantinas paskatino keisti darbo pobūdį, ieškoti naujų vartotojų aptaravimo formų virtualioje erdvėje. Paskelbtas karantinas neigiamai paveikė Bibliotekos veiklos rodiklius ir plano įvykdymą. Nežiūrint pasikeitusių darbo sąlygų, Bibliotekos darbuotojai organizavo virtualias parodas bei renginius, teikė informaciją nutolusiems vartotojams, populiarino Bibliotekos dokumentų fondus ir paslaugas, aktyviai dalyvavo akcijose, programose ir kėlė kvalifikaciją. Ypatingas dėmesys buvo skirtas LR Seimo nutarimu paskelbtiems Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmečio metams, Tautodailės, Eugenijos Šimkūnaitės, Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos, Ateitininkų ir kt. metams. Deramai pažymint šiuos metus bibliotekose organizuoti renginiai: literatūros, meno, personalinės, teminės parodos, piešinių, meninio skaitymo konkursai, edukacinės programos, viktorinos, popietės, susitikimai, pilietiškumo akcijos. Bibliotekose ataskaitiniais metais surengta daug įdomių tradicinių bei netradicinių renginių, virtualių parodų bei susitikimų. Renginiams buvo išnaudojamos netradicinės erdvės. 2020 m. išskirtinio dėmesio sulaukė gegužės mėnesį atidarytas naujas Bibliotekos filialas Istorijų dvarelis, tai edukacinė erdvė Anykščiuose, skirta visiems vaikams mėgstantiems istorijas ir paslaptis. Ši vieta atsirado iš didelio noro puoselėti kūrybiškumą, ugdyti meilę istorijai, istorijoms ir knygoms. Liepos 8 d. Levaniškių bendruomenės namuose įsteigta kilnojamoji bibliotekėlė. Jos įkūrimo organizatoriai ir partneriai: Levaniškių bendruomenė „Abipus Nevėžio“ ir Traupio filialas. Bibliotekėlėje dirba savanorė, buvusi Levaniškių kaimo bibliotekos bibliotekininkė Nijolė Laurinčikienė.

2020 m. rugsėjo 19 d. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje viešėjo Kroatijos ambasadorius Lietuvoje J. E. ponas Krešimir Kedmenec ir jo asistentė Jurga Jožič. Ta proga prie Bibliotekos įkurtoje Kalbų alėjoje buvo atidengta pasisveikinimo plytelė „Laba diena“ kroatų

kalba „Dobar dan“. Bibliotekoje lankėsi aplankė moldavų-rumunų bendrija Lietuvoje „Dačija“. Kartu su ja į svečius atvyko ir Moldovos Respublikos ambasadorius Lietuvoje J. E. ponas Serghei Mihov, Moldovos Respublikos ambasados pirmoji sekretorė ponia Aliona Rusu, Rumunijos ambasadorius Lietuvoje J. E. ponas Cosmin George Dinescu, Rumunijos ambasados ministrė patarėja ponia Bianca Mina ir antrasis Rumunijos ambasados sekretorius ponas Bogdan Brinzei. Susipažinę su Biblioteka, jos veikla aplankė ir šalia esančią Kalbų alėją, kurioje 2015 m. buvo atidaryta plytelė su moldavišku pasisveikinimu „Buna ziua“.

Džiaugiamės ir didžiuojamės Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ministro Algirdo Monkevičiaus padėka Vaikų literatūros ir edukacijos skyriui už aktyvų dalyvavimą iniciatyvoje „Atverk duris vasarai“ ir turiningų veiklų organizavimą vaikų vasaros atostogų metu. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėjai Audronei Berezauskienei už svarų indėlį, populiarinant genealogiją ir heraldiką Lietuvoje įteiktas Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos pirmininko įsteigtas vardinis auksinis ženklas (Nr. 27).

Anykščių rajono savivaldybė 2020 m. kultūrinės veiklos išlaidoms Bibliotekai skyrė 8 500 Eur, iš to skaičiaus filialui Istorijų dvarelis – 3 500 Eur.

➤ **Bibliotekoje vykdyti projektai.**

➤ Filialo Istorijų dvarelis projektai:

Lietuvos kultūros tarybai pateiktas 2019 m., finansuotas ir vykdytas 2020 m. projektas „Vaikų ir jaunimo literatūros festivalis Nuotykių tęsiasi!“ (10 000 Eur);

Anykščių rajono savivaldybei pateikta paraiška (programa „Tradicinių festivalių įgyvendinimas“) „Vaikų ir jaunimo literatūros festivalis Nuotykių tęsiasi!“ (4 000 Eur);

Lietuvos kultūros tarybai pateiktas 2019 m., finansuotas ir vykdytas 2020 m. projektas „Vaikų knygų kūrėjų vasaros kūrybinės dirbtuvės“ (4 500 Eur);

Projektui „Vaikų knygų kūrėjų vasaros kūrybinės dirbtuvės“ Anykščių rajono savivaldybė skyrė 2 800 Eur kofinansavimą;

Lietuvos kultūros tarybai 2020 m. pateiktas projektas „Kultūrinių edukacijų sukūrimas ir pritaikymas nuotoliniam formatui“ (15 000 Eur);

➤ Viešosios bibliotekos projektas:

Anykščių rajono savivaldybei 2020 m. pateikta paraiška Vygando Račkaičio ir Mildos Telksnytės knygos „Pro laiko rūką“ leidybai (1 028 Eur).

➤ **Pagrindiniai veiklos vertinimo kriterijai rajono bibliotekose**

Eil. Nr.	Priemonės	Planuota 2020 m.	Įvykdyta 2020 m.	Įvykdymo proc.
1.	Gyventojų sutelkimo procentas bibliotekose	34,1	31,7	93
2.	Registruotų vartotojų skaičius	7 870	7 310	93
3.	Apsilankymų skaičius	150 900	116 274	77

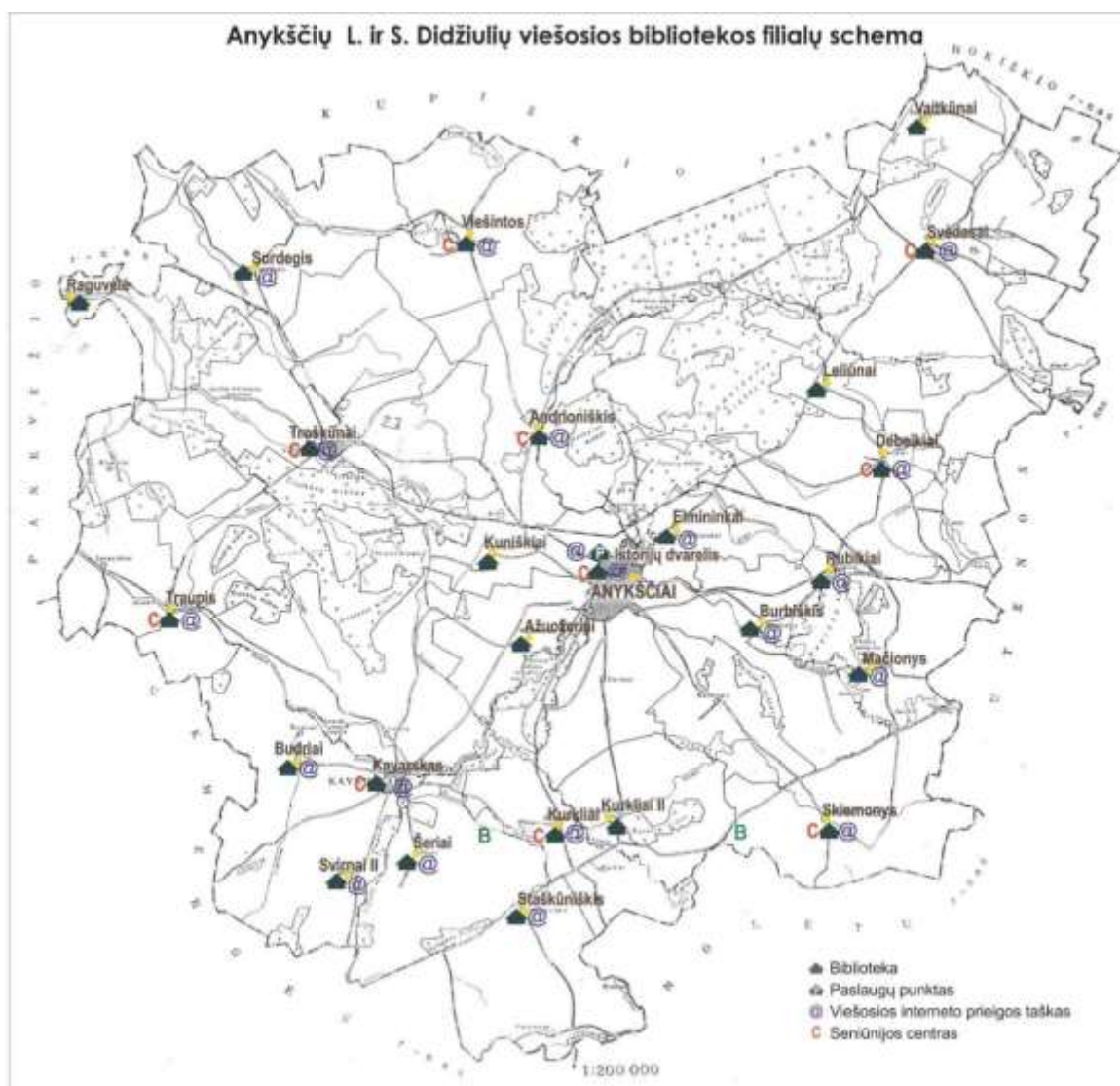
4.	Dokumentų išduotis	230 500	185 139	80
5.	Gauti ir sutvarkyti dokumentai	9 500	9 607	101
6.	Prenumeruoti periodiniai leidiniai (pav.)	36	40	111
7.	Organizuoti renginiai, iš jų:	1 150	1 049	91
	žodiniai	560	490	88
	vaizdiniai	590	559	95
8.	Atsakyta į skaitytojų užklausas	3 290	3 052	93

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1.1. Bibliotekų skaičius

- Iš viso – 25;
- Viešųjų bibliotekų – 1;
- Miesto filialų – 2;
- Kaimo filialų – 22.

Bibliotekų tinklo tankumo koeficientas rajone 1,09. Lyginant su praėjusiais metais +0,03. Didžiausias atstumas tarp bibliotekų yra 13 km., mažiausias – 4 km. Vienai bibliotekai vidutiniškai tenka 922 (-22) gyventojai, vienam filialui – 581 (-5) gyventojas.

1.2. Tinklo pokyčiai

- Uždarytų filialų – nėra;
- Sujungtų bibliotekų – nėra;
- Atidarytų filialų – nėra.

1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas

Savanoriai knygnešiai aptarnaudami senyvo amžiaus ir neįgaliuosius skaitytojus namuose talkina rajono bibliotekininkams jau daugelį metų. Bibliotekoje ir filialuose sutelkta 290 knygnešių, lyginant su praėjusiais metais 17 knygnešių mažiau. Knygnešiai knygas, periodinius leidinius nešė 602 gyventojams, lyginant su praėjusiais metais – 8. Jiems išduota 16 090 fiz. vnt. dokumentų, lyginant su praėjusiais metais išduotis padidėjo 230 fiz. vnt. Daugiausia knygnešių turi Debeikių filialas – 40, Kavarsko ir Troškūnų miestų filialai – 34 ir 35. Dažnai knygą ar periodinius leidinius gyventojams neša bibliotekininkės, šeimos nariai, kaimynai.

1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas

Garsinėmis knygomis ir knygomis Brailio raštu aprūpina Panevėžio aklųjų ir silpnaregių biblioteka. Per metus gauta 286 garsinės knygos bei žurnalai, 50 knygos Brailio raštu. Tai pastaraisiais metais naujai pasirodžiusios knygos ir žurnalai. Žmonėms su regėjimo negalia sunku ateiti iki bibliotekos. Jiems knygas neša į namus jų artimieji ir bibliotekininkė Danutė Dudonienė. Taip pat, darbuotoja kas 2 mėnesius nešė įgarsintas knygas ir žurnalus į LASS Anykščių dienos centrą, kur kiekvieną ketvirtadienį aklieji ir silpnaregiai atvykdavo iš kaimų ir miestelių, kol nebuvo skelbiamas karantinas.

2020 m. užsiregistravo 19 skaitytojų, lyginant su praėjusiais metais 9 mažiau. Vienas skaitytojas skaito Brailio raštu. Viso išduota 542 fiz. vnt., 92 fiz. vnt. mažiau. Iš jų: 503 garsinių knygų bei 39 fiz. vnt. Brailio raštu. Apsilankė 85 lankytojai, 52 lankytojais mažiau nei 2019 m. Dėl karantino ribojimų žmonės vengė lankytis bibliotekoje, todėl rodikliai sumažėjo. Bibliotekininkė išsiaiškino telefonu, kokių knygų pageidauja ir nunešdavo į Aklųjų dienos centrą. Akliems ir silpnaregiams skirta programa ELVIS naudojasi mažai LASS skaitytojų, kaip jie sako, dėl sudėtingo prisijungimo. Nors ši programa buvo atnaujinta ir supaprastintas prisijungimas. ELVIS – elektroninių leidinių valdymo informacinė sistema, skirta centralizuotai kaupti, tvarkyti ir teikti skaitytojams garsinius ir kitus skaitmeninio formato leidinius. Prisijungus prie programos, galima klausytis įgarsintų knygų, esančių ELVIS sistemoje. Šios grupės skaitytojų nėra daug, nes Aklųjų bibliotekos knygas įstatymas labai griežtai reikalauja išduoti tik turintiems regėjimo negalią arba kitas negalias, dėl kurių žmogus negali skaityti tradicinių knygų. Jei žmogus neturi regėjimo negalios, bet turi kokią nors akių ligą, ar yra po insulto, tokiems galima išduoti garsines knygas, nesvarbu, kad jie nėra LASS nariai. Kartais skaityti nori tokie žmonės, kuriems su amžiumi atsiranda regėjimo sutrikimai, tada reikia atnešti iš šeimos gydytojo pažymą, kad tikrai yra regėjimo problemų. Žmogui

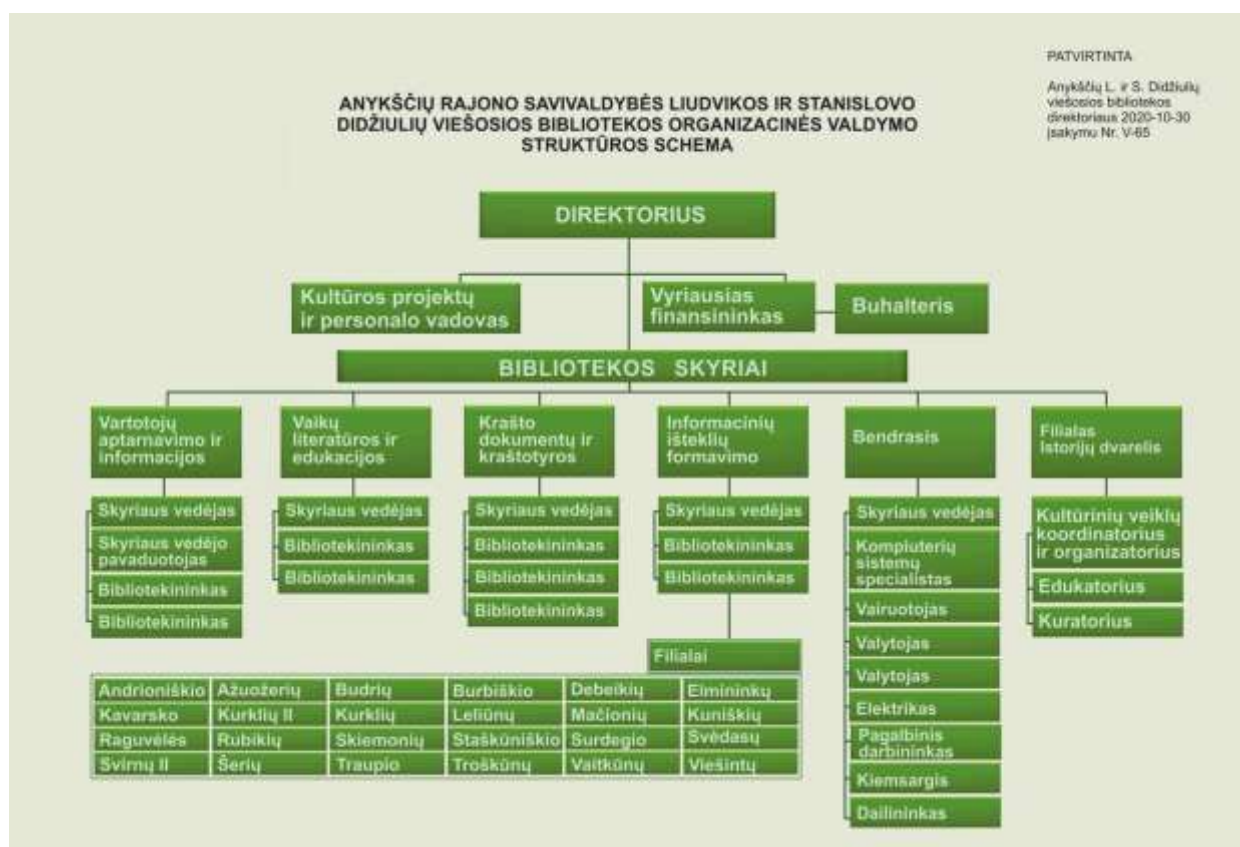
sulaukusiam 80 metų galima duoti garsines knygas be jokių apribojimų, nes jau natūraliai regėjimas būna nusilpęs.

2020 m. bendradarbiauome su LASS Anykščių rajono taryba, kvietėme juos į bibliotekos organizuojamus renginius, susitikimus su rašytojais.

1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje

2020 m. spalio 30 d. Bibliotekos direktoriaus Romo Kutkos įsakymu Nr. V-65 pasikeitė Bibliotekos organizacinė valdymo struktūra. Ją sudaro:

- Direktorius;
- Kultūros projektų ir personalo vadovas;
- Vyriausias finansininkas;
- Buhalteris;
- 5 Struktūriniai padaliniai (skyriai): Bendrasis skyrius; Informacijos išteklių formavimo skyrius; Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius; Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius; Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius;
- Paslaugų punktas – Istorijų dvarelis;
- 24 filialai.

2020 m. nusprendė iš darbo išeiti Informacinių išteklių formavimo skyriaus bibliotekininkė Gražina Kovaitė ir Bendrojo skyriaus vairuotojas Martynas Esmantas. Nuo 2020 m. spalio 1 d. Bibliotekoje panaikintas Metodikos skyrius, nebeliko darbuotojo atsakingo už metodinę

veiklą. Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė perkelta į Informacinių išteklių formavimo skyrių, bibliotekininko pareigas, o dailininkė Violeta Matelienė į Bendrąjį skyrių, nepakeitus pareigų. Į filialą Istorijų dvarelis kovo 2 d. iš Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus rotacijos būdu perkelta bibliotekininkė Lalezer Varbliauskienė, kuriai Direktorius įsakymu pakeista pareigybė ir nuo kovo 31 d. ji paskirta edukatore. Spalio mėnesį po surengtos kandidatų atrankos į Istorijų dvarelį veiklą kuratoriaus pareigas, lapkričio 3 d. darbą pradėjo Orinta Žiliukienė.

II. FONDO FORMAVIMAS

2.1. Fondo formavimas

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekų knygų fondai buvo papildyti 9 607 fiz. vnt., 1 724 pav. dokumentų už 48 847,89 Eur. Tame skaičiuje į bendrąją visuminę apskaitą įtraukti 2019 m. periodiniai leidiniai (3 508 fiz. vnt., 40 pav., tame tarpe 3 402 fiz. vnt., 30 pav. žurnalų ir 106 kompl., 10 pav. laikraščių; jie neinventorinami ir jų lėšos į visuminę apskaitą neįtraukiamos). Gauta ir suinventorinta 6 099 fiz. vnt., 1 684 pav. dokumentų už 48 847,89 Eur, tame tarpe suinventorinti 6 fiz. vnt. už 111,25 Eur neterminuoto saugojimo periodinių leidinių, kurie saugomi Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje.

Kultūros ministerija dokumentams įsigyti skyrė 23 216,00 Eur, rajono Savivaldybė – 18 999,67 Eur.

- Už Kultūros ministerijos lėšas 23 216,00 Eur įsigyta 2 697 fiz. vnt., tai yra 44,22 % visų įsigytų suinventorintų bibliotekinių dokumentų;
- Už Savivaldybės lėšas įsigyta:
 - 379 fiz. vnt., 3 111,25 Eur (373 knygos ir 6 kraštotyriniai periodiniai leidiniai), tai yra 6,22 % visų įsigytų suinventorintų bibliotekinių dokumentų;
 - 3 508 fiz. vnt. 40 pav., 15 888,42 Eur (periodiniai leidiniai). Periodiniai leidiniai sudaro 36,51 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų.
- Paramos gauta 1 025 fiz. vnt., 5 404,64 Eur, tai yra 16,8 % visų įsigytų suinventorintų bibliotekinių dokumentų;
- Už valstybės vardu skolintas lėšas 17 116,00 Eur įsigyta 1 998 fiz. vnt., tai yra 32,76 % visų įsigytų suinventorintų bibliotekinių dokumentų.

Bibliotekos fondai naujais dokumentais papildomi, remiantis Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos kas savaitę leidžiama bibliografinė informacija „Informacija apie Lietuvoje išleistus leidinius, gautus Nacionalinėje bibliotekoje“, leidyklų bei knygynų atsiunčiamais naujų knygų sąrašais bei kitais informacijos šaltiniais.

Remiantis Bibliotekos direktoriaus 2020 m. vasario 4 d. įsakymu Dėl viešųjų pirkimų vykdymo Nr. V–6, buvo vykdomi bibliotekinių dokumentų (spaudinių ir susijusių produktų) mažos vertės viešieji pirkimai. Kiekvienam pirkimui buvo pasirenkami tiekėjai, atsižvelgiant į mažiausios

kainos kriterijų. Per ataskaitinį laikotarpį buvo atlikti 103 viešieji pirkimai, tame tarpe 2 periodinių leidinių viešieji pirkimai.

2020 m. už Kultūros ministerijos skirtas lėšas buvo nupirkta 2 697 fiz. vnt. bibliotekinių dokumentų iš šių tiekėjų:

- „Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla“ - 84 fiz. vnt. už 866,75 Eur
- UAB „Patogu pirkti“ - 403 fiz. vnt. už 3 283,59 Eur
- UAB „Baltų lankų leidyba“ - 400 fiz. vnt. už 3 688,67 Eur
- UAB „Jotema“ - 114 fiz. vnt. už 961,90 Eur
- UAB „Tyto alba“ - 277 fiz. vnt. už 1 971,39 Eur
- UAB „BALTO trader“ - 199 fiz. vnt. už 1 868,76 Eur
- UAB „Vagos prekyba“ - 62 fiz. vnt. už 611,77 Eur
- UAB „Lectio divina“ - 113 fiz. vnt. už 834,34 Eur
- UAB „Sofoklis“ - 100 fiz. vnt. už 805,70 Eur,
- UAB „Nieko rimto“ - 91 fiz. vnt. už 484,25 Eur,
- UAB „Presvika“ - 16 fiz. vnt. už 91,48 Eur,
- UAB „Alma littera sprendimai“ - 659 fiz. vnt. už 6 169,24 Eur,
- UAB „Svajonių knygos“ - 56 fiz. vnt. už 497,28 Eur,
- VšĮ „Terra Publica“ - 49 fiz. vnt. už 413,50 Eur,
- UAB leidykla „Jūsų flintas“ - 21 fiz. vnt. už 89,99 Eur,
- MB „Tikra knyga“ - 12 fiz. vnt. už 69,00 Eur,
- Kiti tiekėjai - 41 fiz. vnt. už 508,39 Eur

2020 m. už valstybės vardu skolintas lėšas buvo nupirkta 1 998 fiz. vnt. bibliotekinių dokumentų iš šių tiekėjų:

- „Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla“ - 102 fiz. vnt. už 989,15 Eur
- UAB „Vagos prekyba“ - 21 fiz. vnt. už 180,17 Eur
- UAB „Patogu pirkti“ - 26 fiz. vnt. už 269,12 Eur,
- UAB „Baltų lankų leidyba“ - 448 fiz. vnt. už 3826,30 Eur,
- UAB „Tyto alba“ - 214 fiz. vnt. už 1 882,43 Eur
- UAB „Jotema“ - 111 fiz. vnt. už 917,59 Eur,
- MB „Tikra knyga“ - 34 fiz. vnt. už 198,50 Eur,
- UAB „BALTO trader“ - 209 fiz. vnt. už 2 015,10 Eur,
- UAB „Lectio divina“ - 69 fiz. vnt. už 488,59 Eur,
- UAB „Nieko rimto“ - 23 fiz. vnt. už 111,23 Eur,
- UAB „Alma littera sprendimai“ - 486 fiz. vnt. už 4 374,32 Eur,
- UAB „Svajonių knygos“ - 199 fiz. vnt. už 1 376,81 Eur,

- VŠĮ „Terra Publica“ - 56 fiz. vnt. už 486,60 Eur,

2020 m. Savivaldybė skyrė 3 000,00 Eur knygoms pirkti. Už šias lėšas buvo nupirkta 373 fiz. vnt. naujų knygų iš šių tiekėjų:

- „Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla“ - 13 fiz. vnt. už 137,27 Eur
- UAB „Tyto alba“ - 47 fiz. vnt. už 450,72 Eur
- UAB „Jotema“ - 55 fiz. vnt. už 446,54 Eur,
- UAB „Nieko rimto“ - 57 fiz. vnt. už 269,48 Eur,
- UAB „Sofoklis“ - 135 fiz. vnt. už 1 283,70 Eur,
- UAB „Alma littera sprendimai“ - 6 fiz. vnt. už 57,03 Eur,
- UAB „Svajonių knygos“ - 60 fiz. vnt. už 355,26 Eur.

Už 111,25 Eur buvo užprenumeruoti ir suinventorinti 6 kraštotyriniai periodiniai leidiniai.

15 888,42 Eur Savivaldybės lėšų buvo panaudota periodinių leidinių prenumeratai (užprenumeruoti 40 pavadinimų periodiniai leidiniai Viešajai bibliotekai, miestų ir kaimų filialams). Periodinių leidinių prenumeratos viešojo pirkimo sutartis pasirašyta su AB Lietuvos paštas. Šis tiekėjas yra vienintelis Anykščių rajone, platinantis Bibliotekai reikalingus žurnalus ir laikraščius ir pristatantis juos ne tik į Viešąją biblioteką, bet ir į kaimuose esančius filialus.

Iš viso už Kultūros ministerijos, Savivaldybės ir valstybės vardu skolintas lėšas 2020 m. buvo nupirkta 5 068 fiz. vnt., 1 264 pav. bibliotekinių dokumentų (be periodikos).

Daugiausiai bibliotekinių dokumentų buvo nupirkta iš UAB „Alma littera sprendimai“ (1 151 fiz. vnt. už 10 600,59 Eur), UAB „Baltų lankų leidyba“ (848 fiz. vnt. už 7 514,97 Eur), UAB „Tyto alba“ (538 fiz. vnt. už 4 304,54 Eur), UAB „BALTO trader“ (408 fiz. vnt. už 3 883,86 Eur) ir UAB „Patogu pirkti“ (429 fiz. vnt. už 3 552,71 Eur). Iš šių tiekėjų buvo nupirkta 66,6 % bibliotekinių dokumentų. Kadangi viešieji pirkimai buvo vykdomi remiantis mažiausios kainos kriterijumi, dažniausiai knygos buvo perkamos iš tų leidyklų, kurios pačios išleido Bibliotekai reikalingas knygas. Kasmet vis daugėja leidyklų, kurios prekiauja savo išleistomis knygomis, todėl galime pirkti knygas be tarpininkų tiesiogiai iš leidyklų, o tai leidžia sutaupyti lėšų.

2.2. Parama

2020 m. Bibliotekos fondai buvo pildomi ne tik už Kultūros ministerijos, Valstybės vardu skolintas ir Anykščių rajono savivaldybės skirtas lėšas pirktais, bet ir paramos būdu gautais dokumentais. Iš viso paramos buvo gauta 1 025 fiz. vnt. už 5 404,64 Eur. Šie dokumentai buvo įkainoti, sukataloguoti, suinventorinti ir paskirstyti rajono bibliotekoms.

Didesniąją dalį bibliotekai padovanotų leidinių sudaro Kultūros rėmimo fondo lėšomis iš dalies finansuoti leidiniai – 156 fiz. vnt. bei privačių asmenų dovanoti leidiniai – 409 fiz. vnt.

Privatūs asmenys rajono bibliotekoms padovanojo 409 fiz. vnt. knygų, iš kurių didžiąją dalį sudaro prof. Antano Tylos asmeninės bibliotekos knygos (356 fiz. vnt.). Knygas Bibliotekai taip pat dovanojo:

- kraštiečiai rašytojai Milda Telksnytė ir Vygandas Račkaitis – 38 fiz. vnt.,
- Gediminas Degėsys – 9 fiz. vnt.,
- Leonas Balčiūnas – 6 fiz. vnt.

Kiti tiekėjai (įvairios organizacijos, leidyklos, skaitytojai, Bibliotekos svečiai) padovanojo 403 fiz. vnt. knygų:

- Lietuvos mažų ir vidutinių leidėjų asociacijos narės (leidyklos „Žara“, „Andrena“, „Charibdė“, „Lieparas“, „Raidynėlis“) Mažosios knygų mugės metu, kuri vyko per Anykščių miesto šventę, - 13 fiz. vnt.,
- Kauno fotografijos galerija – 7 fiz. vnt. fotografijų albumų,
- Virginijus Strolia – 24 fiz. vnt. (knygos ukrainiečių, rusų ir anglų kalbomis),
- Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla – 47 fiz. vnt.,
- UAB „Baltų lankų leidyba“ – 10 fiz. vnt.
- Leidykla „Pamėginčius“ – 21 fiz. vnt.,
- Vilniaus universiteto bendruomenė – 35 fiz. vnt.,
- LRS kanceliarija – 69 fiz. vnt.,
- Knygų autorių dovanos – 38 fiz. vnt. (Dainius Žičkus, Danguolė Dulkytė, Stasys Lipskis, Vilius Mačiliūnas, Rimantas Greičius, Dainius Sobeckis, Bronius Šablevičius, Irma Randakevičienė, Rimantas Povilas Vanagas, Birutė Jonušaitė, Janina Rimšienė) ir kt.

Tiek privatūs asmenys, tiek įmonės Bibliotekai dovanojo knygas akcijos „Knygų Kalėdos“ metu. Iš viso akcijos metu padovanoti 113 fiz. vnt., kurie išdalinti Viešajai bibliotekai ir filialams.

Daugiausiai paramos gavo:

- Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius – 389 fiz. vnt., tame tarpe 356 fiz. vnt. prof. Antano Tylos dovanotos knygos,
- Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 213 fiz. vnt.,
- Svėdasų filialas – 112 fiz. vnt.,
- Kavarsko filialas – 76 fiz. vnt.,
- Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius – 49 fiz. vnt.

2020 m. rajono bibliotekų fondus papildę paramos būdu gauti dokumentai sudaro 16,82 % visų fondus papildžiusių dokumentų (išskyrus periodinius leidinius).

Periodinių leidinių paramos gavome iš Kultūros ministerijos, Radijo ir televizijos spaudos rėmimo fondo, Vilniaus miesto savivaldybės Užsienio ryšių ir turizmo skyriaus bei kitų

rėmėjų. Iš viso gavome 52 pav. periodinius leidinius (8 pav. laikraščius ir 44 pav. žurnalus). Tai – daugiausia kultūriniai, švietėjiški leidiniai: „Akiratis“, „Dailė“, „Indraja“, „Kultūros barai“, „Krantai“, „Kinas“, „Liaudies kultūra“, „Lietuvis“, „Literatūra ir menas“, „Metai“, „Muzikos barai“, „Naujasis židinys“, „Nemunas“, „Pašvaistė“, „Santara“, „Teatro žurnalas“, „Mano ūkis“, „Mokslo Lietuva“, „Septynios meno dienos“, „Šiaurės Atėnai“, „Tremtinys“, „Voruta“ ir kt. Tarp dovanotų periodinių leidinių buvo ir keletas skirtų vaikams: „Bitutė“, „Lututė“, „Tipu tapu“. Dauguma šių leidinių buvo išdalinti kaimo filialams, nes jų gavome po keletą fiz. vnt., o Viešajai bibliotekai jie buvo užprenumeruoti metų pradžioje. Gaila, tačiau kai kurie rėmėjų dovanoti leidiniai kaimo filialuose nėra paklausūs, jais daugiau domisi Viešosios bibliotekos skaitytojai, todėl realius kaimo filialų skaitytojų poreikius tenkina nepilnai. Iš viso 2020 m. paramos būdu buvo gauta 8 kompl. laikraščių ir 704 fiz. vnt. žurnalų. Tiesa, kai kurių pavadinimų leidinių komplektai biblioteką pasiekė nepilni.

2.3. Fondų būklė

- Iš viso RSVB fonde yra 201 379 fiz. vnt., 38 059 pav. Iš jų:
 - VB – 84 399 fiz. vnt., 33 510 pav.
 - Miesto filialuose – 20 276 fiz. vnt., 10 446 pav.
 - Kaimo filialuose – 96 704 fiz. vnt., 5 682 pav.
- Iš viso RSVB fonde yra grožinės literatūros 128 089 fiz. vnt., 63,61%. Iš jų:
 - VB – 48 869 fiz. vnt., 57,90 %
 - Miesto filialuose – 12 932 fiz. vnt., 63,78 %
 - Kaimo filialuose – 66 288 fiz. vnt., 68,55 %
- Iš viso RSVB fonde yra šakinės literatūros 69 782 fiz. vnt., 34,65 %. Iš jų:
 - VB – 35 154 fiz.vnt., 41,65 %
 - Miesto filialuose – 6 973 fiz. vnt., 34,39 %
 - Kaimo filialuose – 27 655 fiz. vnt., 28,60 %
- Iš viso RSVB fonde periodinių leidinių yra 3 508 fiz. vnt., 1,74 % (žurnalų – 3 402 fiz. vnt., laikraščių – 106 kompl.). Iš jų:
 - VB – 376 fiz. vnt., 0,45 % (žurnalų – 366 fiz. vnt., laikraščių – 10 kompl.)
 - Miesto filialuose – 371 fiz. vnt., 1,83 % (žurnalų – 363 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
 - Kaimo filialuose – 2 761 fiz. vnt., 2,86 % (žurnalų – 2 673 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)

2.4. Aprūpinimas dokumentais

- 1 gyventojui tenka dokumentų:

 Rajone – 8,74 fiz. vnt. Iš jų:

 Mieste – 8,97 fiz. vnt. (VB+MF)

 Kaime – 8,51 fiz. vnt.

➤ 1 gyventojui tenka naujai gautų dokumentų:

 Rajone – 0,42 fiz. vnt. Iš jų:

 Mieste – 0,34 fiz. vnt. (VB+MF)

 Kaime – 0,50 fiz. vnt.

➤ 1 gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų:

 Rajone – 0,08 fiz. vnt. Iš jų:

 Mieste – 0,15 fiz. vnt. (VB+MF)

 Kaime – 0,01 fiz. vnt.

➤ 1 gyventojui tenka elektroninių ir kitų skaitmeninių dokumentų:

 Rajone – 0,006 fiz. vnt. Iš jų:

 Mieste – 0,010 fiz. vnt. (VB+MF)

 Kaime – 0,002 fiz. vnt.

➤ 1 vartotojui tenka dokumentų:

 Rajone – 27,55 fiz. vnt. Iš jų:

 Mieste – 31,88 fiz. vnt. (VB+MF)

 Kaime – 24,01 fiz. vnt.

2.5. Dokumentų gavimas

Iš viso per metus įsigyta dokumentų 9 607 fiz. vnt., 1 724 pav. (tame skaičiuje žurnalų – 3 402 fiz. vnt., 30 pav., laikraščių – 106 kompl., 10 pav. už 15 888,42 Eur; periodikos lėšos į bendrąją visuminę apskaitą neįtrauktos). Be periodikos gauta 6 099 fiz. vnt., 1 684 pav. už 48 847,89 Eur dokumentų (tame tarpe užpajamuoti 6 fiz. vnt. kraštotyrinių periodinių leidinių už 111,25 Eur neterminuotam saugojimui).

➤ Iš viso gauta (inventorintų dokumentų):

 Rajone – 6 099 fiz. vnt., 1 684 pav. Iš jų:

 VB – 2 969 fiz. vnt., 1 469 pav.

 Miesto filialuose – 463 fiz. vnt., 177 pav.

 Kaimo filialuose – 2 667 fiz. vnt., 383 pav.

➤ Per metus RSVB įsigyta grožinės literatūros 4 525 fiz. vnt., 1 192 pav. Iš jų:

- VB – 1 779 fiz. vnt., 749 pav.
- Miesto filialuose – 370 fiz. vnt., 138 pav.
- Kaimo filialuose – 2 376 fiz. vnt., 305 pav.
- Per metus RSVB įsigyta šakinės literatūros 1 574 fiz. vnt., 837 pav. Iš jų:
- VB – 1 190 fiz. vnt., 720 pav.
- Miesto filialuose – 93 fiz. vnt., 39 pav.
- Kaimo filialuose – 291 fiz. vnt., 78 pav.
- Per metus RSVB įsigyta periodinių leidinių 3 508 fiz. vnt., 40 pav. (žurnalų – 3 402 fiz. vnt., laikraščių – 106 kompl.). Iš jų:
- VB – 376 fiz. vnt. (žurnalų – 366 fiz. vnt., laikraščių – 10 kompl.)
- Miesto filialuose – 371 fiz. vnt. (žurnalų – 363 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
- Vidutiniškai gavo MF – 185,5 fiz. vnt., 15 pav.
- Kaimo filialuose – 2 761 fiz. vnt. (žurnalų – 2673 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)
- Vidutiniškai gavo KF – 126 fiz. vnt., 12 pav.
- Per metus RSVB vidutiniškai gavo dokumentų (su periodika):
- VB – 557,5 fiz. vnt., 251,5 pav.
- Vienas miesto filialas – 417 fiz. vnt., 104 pav.
- Vienas kaimo filialas – 258 fiz. vnt., 144 pav.

Daugiausiai inventorintų dokumentų gavo Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius – 960 fiz. vnt., Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 950 fiz. vnt., Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius – 437 fiz. vnt., Svėdasų kaimo filialas – 300 fiz. vnt., Kavarsko miesto filialas – 262 fiz. vnt., Troškūnų miesto filialas – 201 fiz. vnt., Saugykla – 201 fiz. vnt.

2020 m. palyginus su 2019 m., visi filialai ir skyriai vidutiniškai gavo mažiau dokumentų:

- 2019 m. – vidutiniškai 220 fiz. vnt. dokumentų (be periodikos).
- 2020 m. – vidutiniškai 197 fiz. vnt. dokumentų (be periodikos).

Mažiausiai dokumentų gavo Vaitkūnų kaimo filialas – 78 fiz. vnt. (be periodikos).

2020 m. rajono Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 15 888,48 Eur, t. y. 1 488,52 Eur daugiau, nei 2019 m. Už gautus pinigus buvo užprenumeruota 40 pav. (30 pav. žurnalų ir 10 pav. laikraščių) periodinių leidinių. Iš jų:

- VB – 40 pav.
- Vidutiniškai 1 miesto filialas gavo 15 pav.
- Vidutiniškai 1 kaimo filialas gavo 12 pav.

2020 m. periodinių leidinių užprenumeruota 9 pav. mažiau, nei 2019 m., nors lėšų gauta daugiau. Taip atsitiko todėl, kad per metus periodiniai leidiniai pabrango. Daugiausiai periodinių

leidinių gavo Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 30 pav. (20 pav. žurnalų ir 10 pav. laikraščių). Dėl nepakankamo finansavimo mažai užsakoma periodinių leidinių, skirtų vaikams. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo 10 pav. periodinių leidinių. Kai kurių leidinių prenumeratos atsisakėme, nes gauname juos paramos būdu („Bitutė“, „Lututė“, „Tipu tapu“). Viešajai bibliotekai ir visiems filialams užprenumeruoti Anykščių krašto periodiniai leidiniai „Anykšta“, „Šilelis“, „Aukštaitiškas formatas“ – šie leidiniai yra populiarūs tiek tarp miesto, tiek tarp kaimo skaitytojų.

➤ Pagal paskirtį gauta dokumentų:

 Ikimokykliniam amžiui – 558 fiz. vnt., 225 pav.,

 Moksleiviams – 1 009 fiz. vnt., 323 pav.,

 Jaunimui – 26 fiz. vnt., 16 pav.,

 Suaugusiems – 4 472 fiz. vnt., 1110 pav.

 Kita – 34 fiz. vnt., 10 pav.

➤ Pagal kalbas gauta dokumentų:

 Lietuvių kalba – 6 030 fiz. vnt.,

 Anglų kalba – 17 fiz. vnt.,

 Vokiečių kalba – 2 fiz. vnt.,

 Prancūzų kalba – 3 fiz. vnt.,

 Rusų kalba – 15 fiz. vnt.,

 Lenkų kalba – 8 fiz. vnt.,

 Kitos kalbos – 24 fiz. vnt.

➤ RSVB fonde naujai gautų dokumentų procentas yra 4,77 % .

 VB fonde – 3,66 %,

 MF fonduose – 4,11 %,

 KF fonduose – 5,87 % .

➤ Lėšos, tenkančios 1 gyventojui dokumentams įsigyti rajone:

 Iš viso – 2,81 Eur (su periodika), 2,12 Eur (be periodikos),

 Kultūros ministerijos lėšos – 1,008 Eur,

 Savivaldybės lėšos – 0,825 Eur (su periodika), 0,13 Eur (be periodikos),

 Kiti šaltiniai – 0,978 Eur (parama ir valstybės vardu skolintos lėšos).

2021 metų sausio 1 dieną iš viso RSVB fonde yra dokumentų 201 379 fiz. vnt.,
38 059 pav. už 586 693,95 Eur.

2.6. Dokumentų nurašymas

2020 m. rajono bibliotekose nurašyta 11 187 fiz. vnt., 1 704 pav. už 3 531,92 Eur dokumentų. Tame skaičiuje nurašyti periodiniai leidiniai (4 386 fiz. vnt.): žurnalai – 4 269 fiz. vnt., laikraščiai – 117 kompl. Be periodikos nurašyta 6 801 fiz. vnt., 1 655 pav. dokumentų.

➤ Nurašyta dokumentų (su periodika):

 VB – 4 723 fiz. vnt., 1 640 pav.

 Miesto filialuose – 1 241 fiz. vnt., 578 pav.

 Kaimo filialuose – 5 223 fiz. vnt., 873 pav.

➤ Nurašyta periodinių leidinių:

 Iš viso RSVB – 4 386 fiz. vnt., 49 pav. (žurnalų – 4 269 fiz. vnt., 34 pav., laikraščių – 117 kompl., 15 pav.)

 VB – 492 fiz. vnt. (žurnalų – 477 fiz. vnt., laikraščių – 15 kompl.)

 Miesto filialuose – 392 fiz. vnt. (žurnalų – 380 fiz. vnt., laikraščių – 12 kompl.)

 Kaimo filialuose – 3 502 fiz. vnt. (žurnalų – 3 412 fiz. vnt., laikraščių – 90 kompl.)

➤ Daugiausia dokumentų buvo nurašyta:

 Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriuje – 2 422 fiz. vnt.,

 Saugykloje – 2 051 fiz. vnt.,

 Ažuožerių kaimo filiale – 1 032 fiz. vnt.,

 Kavarsko miesto filiale – 1 028 fiz. vnt.

Tik periodinius leidinius nurašė Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius, Troškūnų, Debeikių, Kurklių, Skiemonių, Svėdasų, Elmininkų, Burbiškio, Surdegio, Andrioniškio, Šerių, Staškūniškio, Traupio, Leliūnų, Svirnai II, Kurkliai II, Budrių, Mačionių ir Rubikių filialai.

➤ Nurašymo priežastys:

 Susidėvėję ir skaitytojų sugadinti dokumentai – 5 802 fiz. vnt., 51,86 %

 Praradę aktualumą dokumentai – 999 fiz. vnt., 8,93 % (be periodikos),

 Periodinių leidinių – 4 386 fiz. vnt., 39,21 %.

2020 m. dokumentų nurašyta 1 580 fiz. vnt. daugiau, negu gauta, tačiau nurašytų dokumentų pinigų suma susidaro nedidelė, palyginus su gautų dokumentų suma (gauta už 48 847,89 Eur, nurašyta už 3 531,92 Eur). Taip yra todėl, kad dauguma nurašomų dokumentų yra seni, bibliotekose sukaupti dar sovietiniais metais, jų kaina nedidelė. Palyginus su 2019 m. (13 874 fiz. vnt.), nurašytų dokumentų skaičius sumažėjo 2 687 fiz. vnt., todėl, kad daugelis filialų nurašė tik periodinius leidinius.

2.7. Dokumentų fondo judėjimas

Bibliotekos	Fondo dydis 2020-01-01	Gauta per metus	Nurašyta per metus	Fondo dydis 2021-01-01
Rajono bibliotekose	202 959	9 607	11 187	201 379
Viešojoje bibliotekoje	86 029	3 093	4 723	84 399
Miestų filialuose	20 683	834	1 241	20 276
Kaimų filialuose	96 247	5 680	5 223	96 704

Dokumentų fondas per metus sumažėjo 1 580 fiz. vnt., iš to skaičiaus viešojoje bibliotekoje – 1 630 fiz. vnt., miesto filialuose sumažėjo 407 fiz. vnt., kaimų filialuose padidėjo 457 fiz. vnt.

2.8. Fondo panaudojimas

- Bendras fondo apyvartos rodiklis rajono bibliotekose – 0,9;
- 📖 Viešojoje bibliotekoje – 0,7;
- 📖 Miestų filialuose – 0,9;
- 📖 Kaimų filialuose – 1,1.

Bendras fondo apyvartos rodiklis sumažėjo -0,3. Sumažėjo Viešojoje bibliotekoje ir miestų filialuose -0,2, kaimų filialuose -0,3.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

3.1. Vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis rajone gyvena 23 038 gyventojai. Gyventojų skaičius rajone, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo 564 gyventojais, o lyginant su 2015 m. gyventojų skaičius sumažėjo net – 3 044. Neigiamas mirčių ir gimimų balansas, emigracija tiek į užsienį, tiek į didžiuosius miestus turi įtakos gyventojų skaičiaus mažėjimui, taip pat ir skaitytojų telkimui.

Bibliotekos	Gyventojų skaičius					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	23 038	23 602	24 149	24 416	25 755	26 082
Viešojoje bibliotekoje	9 083	9 546	9 764	9 877	10 560	10 717
Miestų filialuose	2 590	11 463	2 647	2 710	2 800	3 016
Kaimų filialuose	11 365	2 593	11 738	11 829	12 395	12 349

Bibliotekos	Gyventojų sutelkimo %					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	31,7	34,0	34,6	35,3	34,3	33,9
Viešojoje bibliotekoje	27,7	29,4	28,8	28,8	26,9	25,6
Miestų filialuose	29,8	31,5	36,5	38,6	39,8	36,8
Kaimų filialuose	35,4	38,4	38,9	39,9	39,3	40,3

Bendras rajono sutelkimo procentas sumažėjo viso rajono bibliotekose. Filialų tarpe aukščiausias gyventojų sutelkimo procentas Rubikių – 82,0, proc., Ažuožerių ir Budrių filialuose

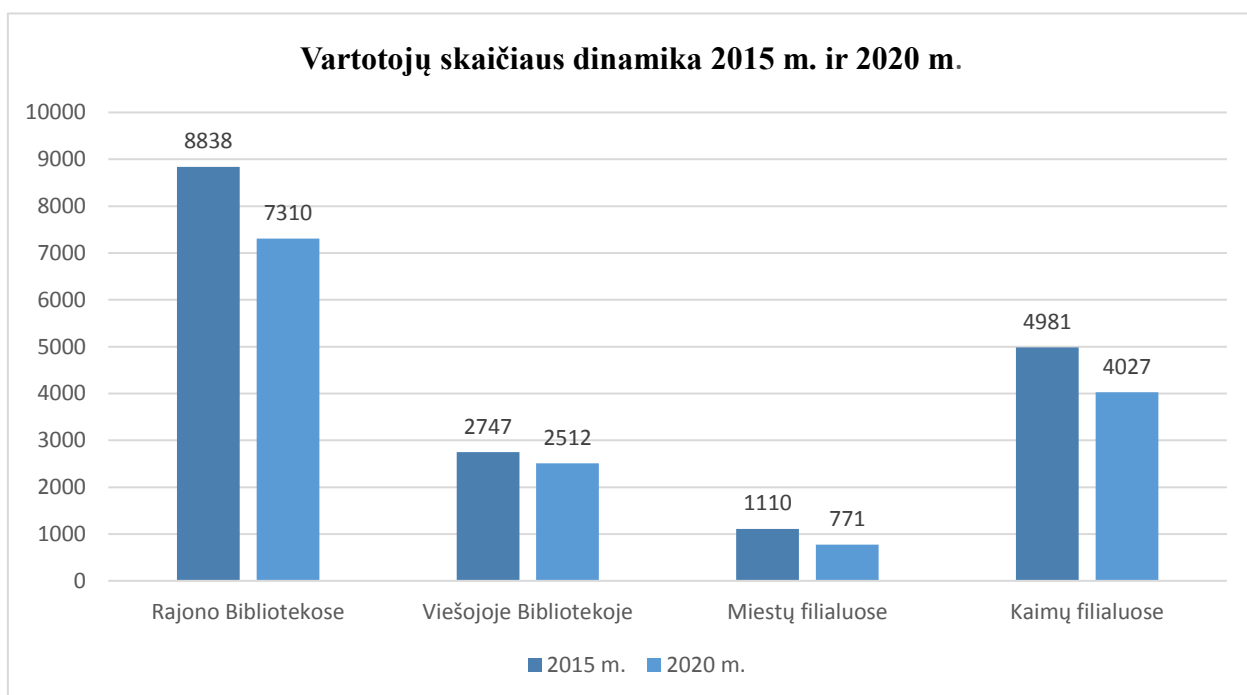
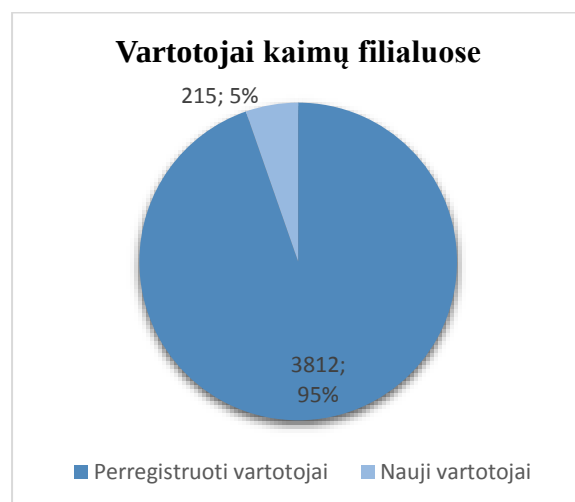
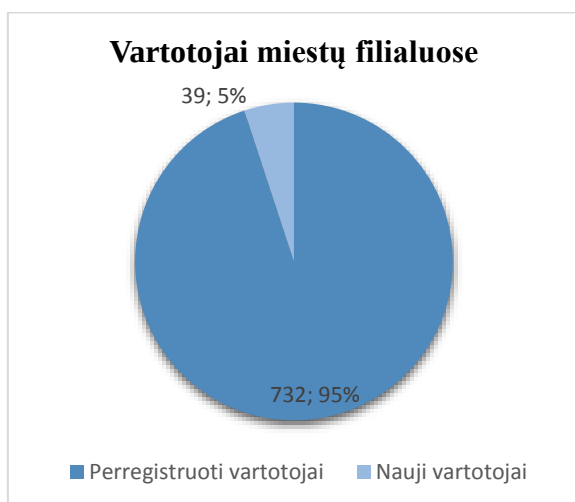
gyventojų sutelkimas – 65,0 proc. Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Svėdasų ir Kuniškių filialuose – 22,0 ir 23,0 proc. Šių bibliotekų aptarnaujami mikrorajonai platūs savo teritorija, nepatogia geografinė padėtimi. Problema išlieka – skaitytojai skolininkai, tiek suaugę, tiek skaitytojai vaikai. Skolininkų yra ir Viešojoje bibliotekoje ir filialuose. Skolininkams siunčiami raginimai grąžinti bibliotekai knygas, bibliotekininkės skambina jiems telefonu. Viešojoje bibliotekoje skaitytojai, kurie naudojami elektroninio pašto sistema ir LIBIS autoinformavimo būdu gauna priminimus. Bibliotekininkėms tenka lankytis pas skolininkus ir namuose bei mokyklose.

3.2. Vartotojų skaičius

2020 m. rajono bibliotekose registruoti 7 310 vartotojų, 713 vartotojų mažiau nei praėjusiais metais. Perregistruotų vartotojų rajone sumažėjo (-492) ir užsiregistravusių naujai – (- 221). Be svarbiausių rajono vartotojų mažėjimo priežasčių, tokių, kaip mažėjantis gyventojų skaičius, mažėjantis gyventojų vaikų skaičius ir mokyklų uždarymas kaime, spartus gyventojų senėjimas ir emigracija, didelę įtaką turėjo pasaulinė COVID-19 pandemija ir šalyje paskelbtas karantinas.

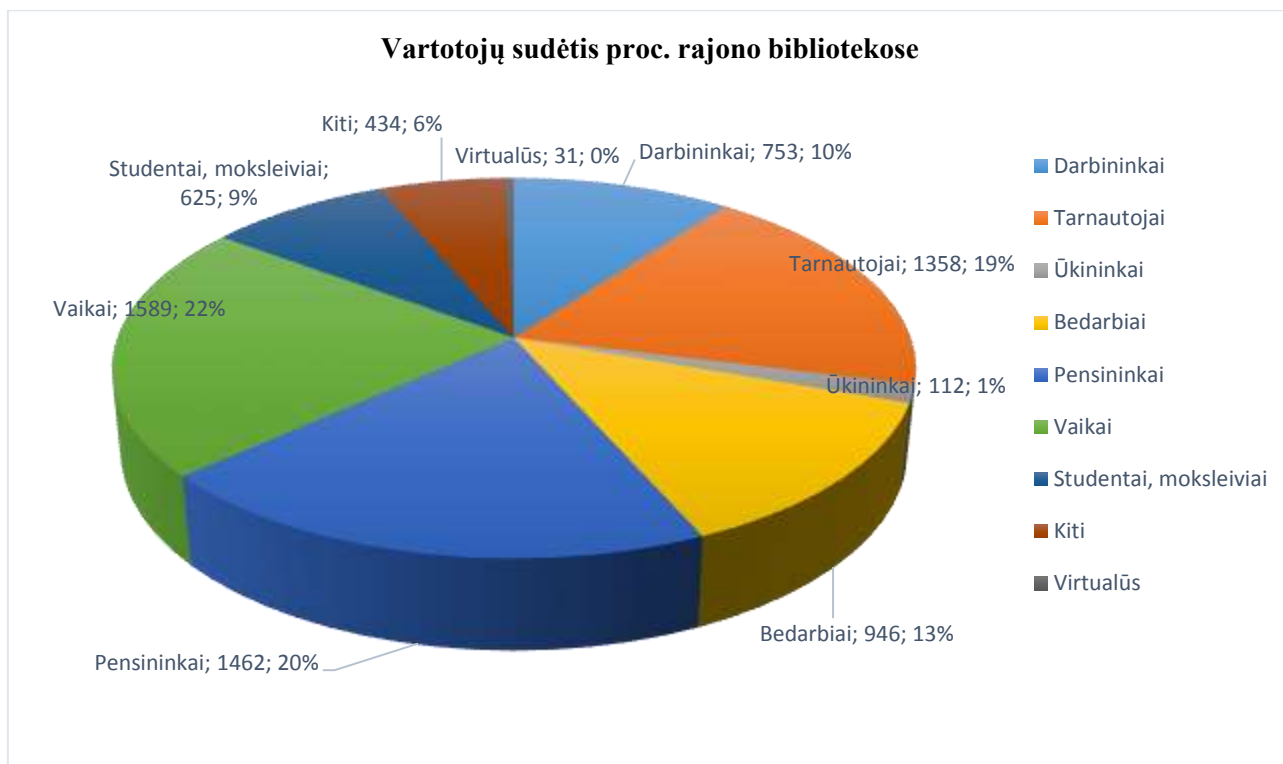
Bibliotekos	Vartotojų skaičius					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	7 310	8 023	8 353	8 613	8 825	8 838
Viešojoje bibliotekoje	2 512	2 805	2 815	2 848	2 844	2 747
Miestų filialuose	771	818	967	1 047	1 113	1 110
Kaimų filialuose	4 027	4 400	4 571	4 718	4 868	4 981

3.3. Vartotojų sudėtis

Esminių vartotojų sudėties pokyčių per aptarnaujamus metus nebuvo. Visos skaitytojų sudėties kategorijos tolygiai mažėjo, išskyrus virtualius vartotojus, kurių padaugėjo 17. Skaičiai atspindi demografinius ir socialinius visuomenės pokyčius.

Didžioji dalis vartotojų yra vaikai (22 proc.), pensininkai (20 proc.), tarnautojai (19 proc.). Mažiausiai bibliotekoje lankėsi virtualių skaitytojų, kurių nesudarė 1 proc., ūkininkų (1 proc.) ir kitų (6 proc.).

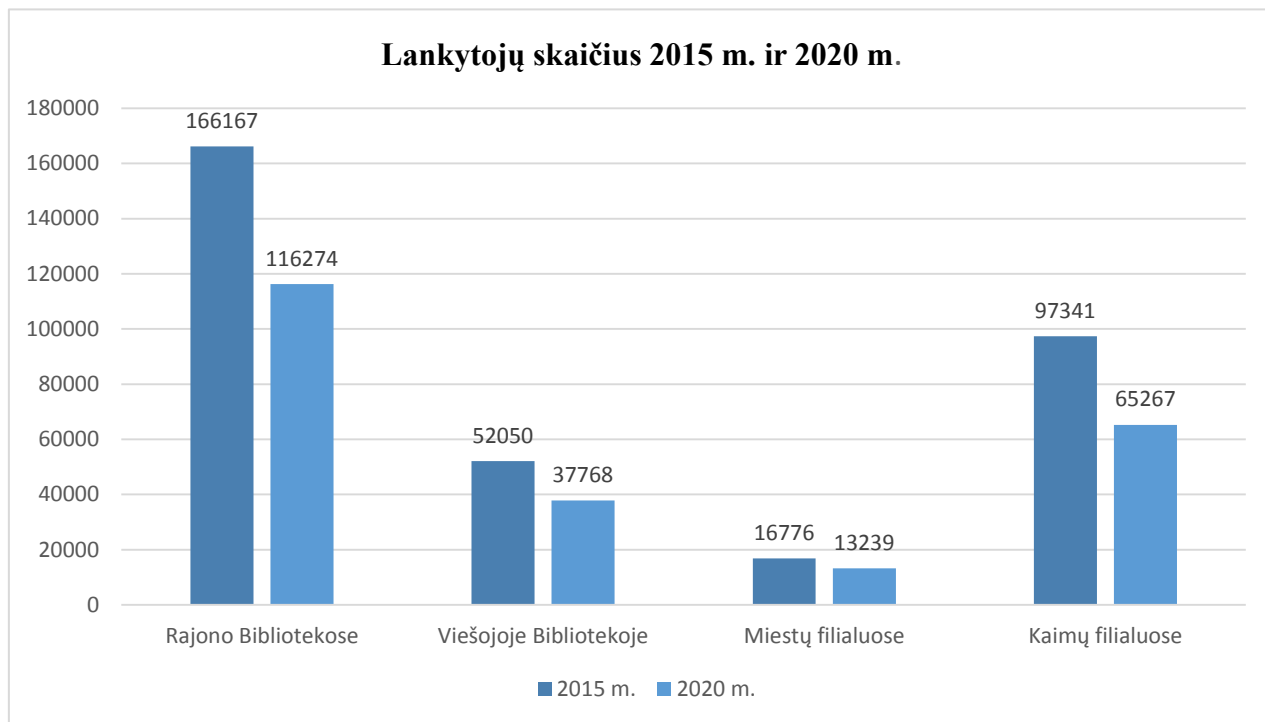
3.4. Apsilankymų skaičius

Metų eigoje rajono bibliotekose apsilankė 116 274 lankytojai, 39 606 lankytojais mažiau nei praėjusiais metais. Toks drastiškas Bibliotekos apsilankymų skaičiaus mažėjimas siejamas su pavasarį ir metų pabaigoje paskelbtu, dėl netikėtai pasaulį užgriuvusios COVID-19 pandemijos, karantinu. Karantino laikotarpiu bibliotekos neužsidarė, tačiau jokių paslaugų, išskyrus knygų išdavimą bekontakčiu būdu tik pagal išankstinius užsakymus ir grąžinimą, vartotojams nebuvo teikiama. Lyginant su 2015 m. apsilankymų skaičius sumažėjo (-49 893).

Bibliotekos	Lankytojų skaičius					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	116 274	155 880	157 091	150 875	167 587	166 167
Viešojoje bibliotekoje	37 768	54 265	50 794	45 805	50 576	52 050
Miestų filialuose	13 239	15 571	16 374	18 251	19 168	16 776
Kaimų filialuose	65 267	86 044	89 923	86 819	97 843	97 341

Bibliotekos	Lankomumas					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	16,0	19,4	18,8	17,5	19,0	18,8
Viešojoje bibliotekoje	15,0	19,3	18,0	16,1	17,8	18,9
Miestų filialuose	17,2	19,0	17,0	17,4	17,2	15,1
Kaimų filialuose	16,2	19,5	19,7	18,4	20,1	19,5

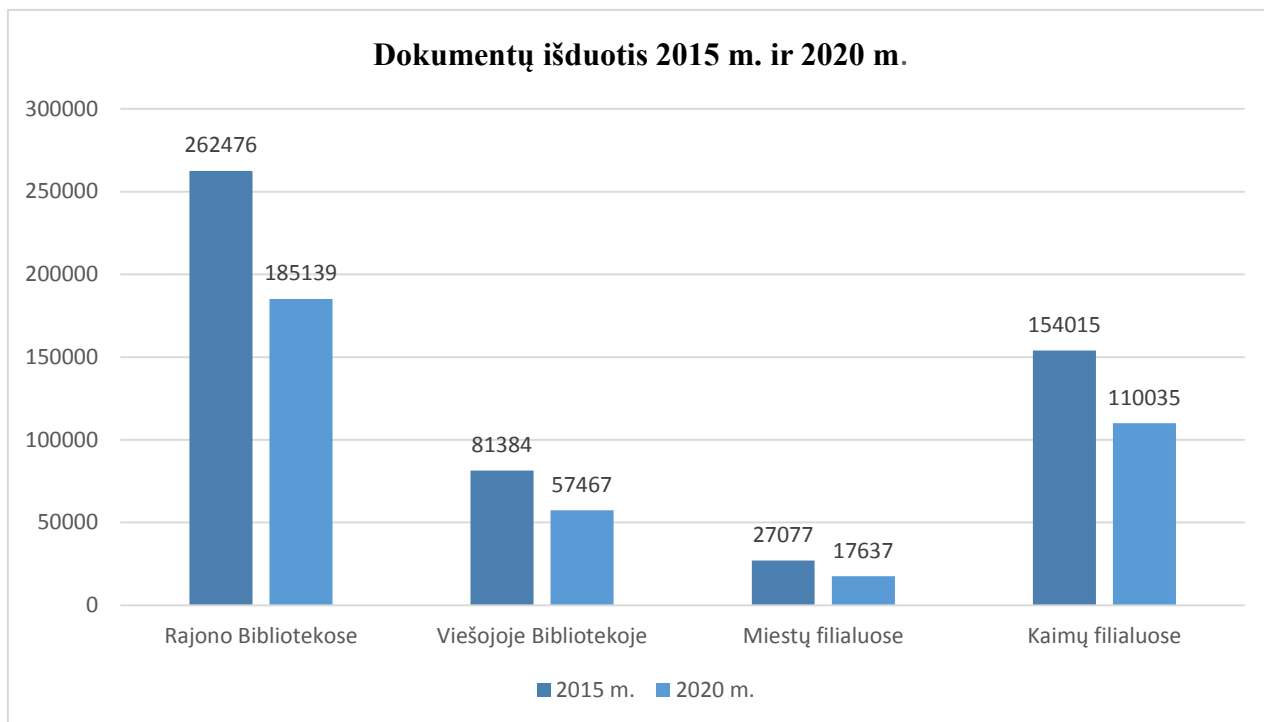
Lankomumas rajono bibliotekose dėl karantino taip pat drastiškai sumažėjo. Aukščiausias lankomumo rodiklis pasiektas Budrių filiale – 38,7, Kurklių filiale – 33,6, Staškūniškio filiale – 22,6. Rečiausiai lankytojai lankėsi Vaitkūnų filiale – 2,4, Rubikių filiale – 6,9, II Svirnų ir Traupio filialuose – 8,0 ir 8,7.

3.5. Dokumentų išduotis

2020 m. rajono bibliotekose skaitytojams išduota 185 139 fiz. vnt. dokumentų, 52 450 fiz. vnt. dokumentų mažiau nei praėjusiais metais. Svarbiausia išduoties mažėjimo priežastis tai tolygus gyventojų, vartotojų ir ypatingai didelis apsilankymų skaičiaus mažėjimas. Išduoties mažėjimą lemia ir naujų knygų stygius, menkai atsinaujinantys, nauja populiaria literatūra pasipildantys dokumentų fondai. Sumažėjo filialuose prenumeruojamų periodinių leidinių skaičius. Lyginant su 2015 m. išduotis sumažėjo (-77 337).

Bibliotekos	Išdavimas					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	185 139	237 589	249 537	250 162	262 403	262 476
Viešojoje bibliotekoje	57 467	79 439	78 824	80 431	83 690	81 384
Miestų filialuose	17 637	22 074	23 913	25 120	26 224	27 077
Kaimų filialuose	110 035	136 076	146 800	144 611	152 489	154 015

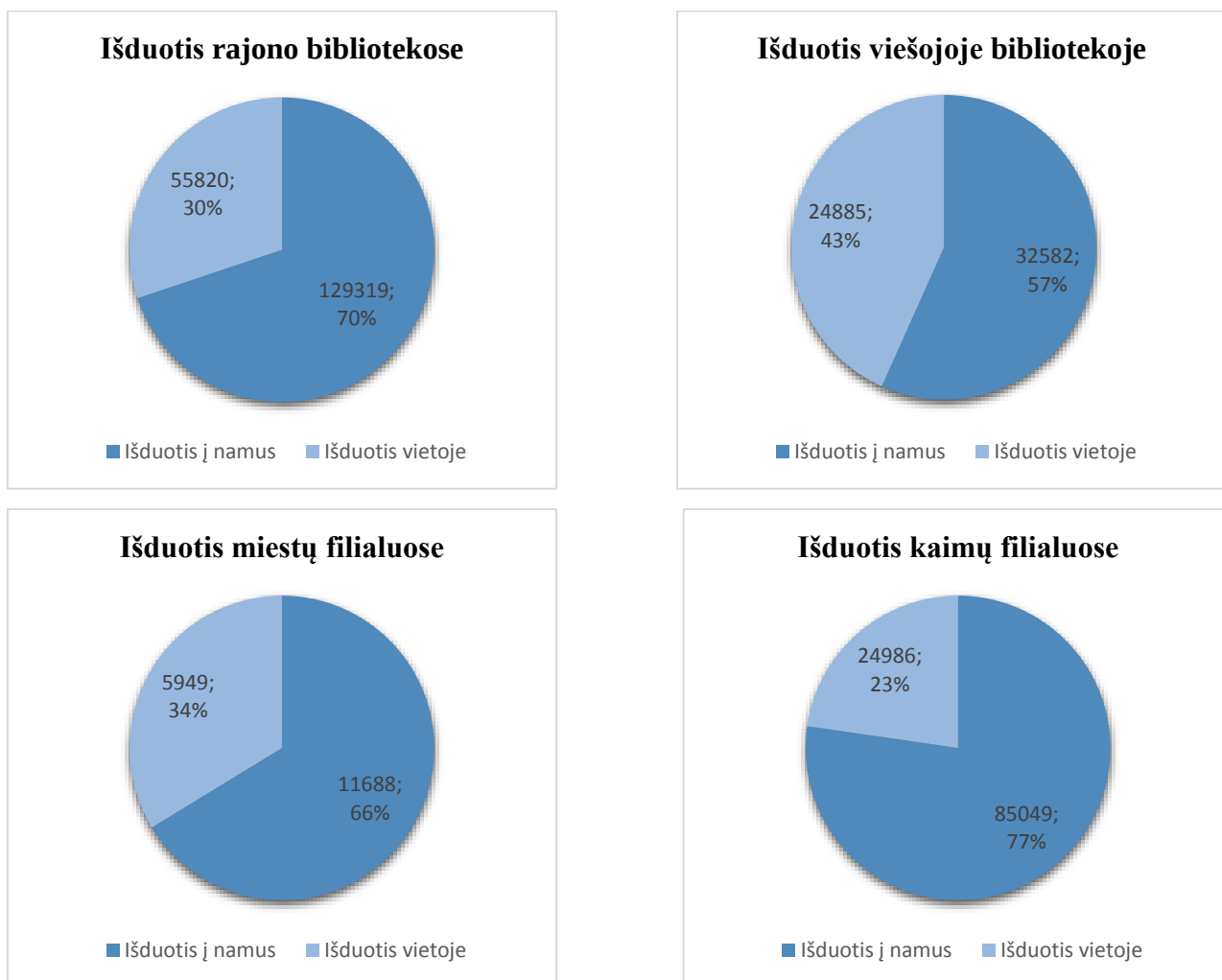
2020 m. skaitomiausia Bibliotekos prenumeruota spauda: savaitiniai žurnalai „Žmonės“, „Ji“, „Stilius“, „Moters savaitė“, mėnesiniai žurnalai „Moteris“, „Iliustruotasis mokslas“, „Iliustruotoji istorija“, „Sodo spalvos“, „Rankdarbiai“, „Kelionės ir pramogos“, „Burda“, „Edita“, „Psichologija tau“, „Metai“.

Skaitytojai pageidavo daugiausiai populiariosios psichologijos, asmeninio tobulėjimo literatūros. Ieškojo naujų ir seniau išleistų grožinės literatūros knygų. Knygų, kurių 2020 m. Biblioteka neturėjo: R. Kmita „Remyga“, J. Laurinavičius „Paulius Širvys ir Kaišiadorys“, E. Raila „Lietuvybės Mozė“, D. Sinkevičius „Policijos dievai“, V. Vitkauskas „Everestas – manoji lemtis“, H. Murakami „Ką aš kalbu, kai kalbu apie bėgimą“, H. Yanasihara „Mažas gyvenimas“, S. Hawking „Trumpi atsakymai į sudėtingus klausimus“, „Medicinos filosofija“, Darian Leader „Kas yra pamišimas“, „Artimųjų slauga namuose“, Seth Godin „This is marketing“, Gary R. McClain, E. Adamson „DZENiškas gyvenimas“, Fritz Riemann „Pagrindinės baimės formos“, M. Manson „Subtilus menas nekrušti sau proto“, G. Jankauskienė „Pasveikti nuo tėvų alkoholikų“, V. Gražulis „Žmogiškųjų išteklių valdymas“, Orisson Svet-Marden „Gyvenimo mokykla“, Seung Sahnas „Zen kompasas“, S. V. Saveljevas „Smegenų skurdas“, „Sveikatos psichologija“, P. Dabrišius „Vilko kailyje“, A. Jankauskas „Lietuvos specializuotas pašto ženklų katalogas“, V. Čiplies „Vaidinimai iš sodžiaus“.

Iš LIBIS 2020 m. skaitomų duomenų ataskaitos matome, kad daugiausia kartų skolintos Lietuvių literatūros knygos buvo šios: I. Buivydaite „Rožių dvaras“, S. Krasauskienė „Kai nutyla paukščiai“, K. Sabaliauskaitė „Petro imperatorė“, J. Baltušis „Vietoj dienoraščio“. Užsienio

literatūros knygos: N. Ikstena „Motinos pienas“, S. Montefiore Greisės gundymas“, Sara Jio „Kovo žibuoklės“, N. Ellwood „Diena, kai įvyko nelaimė“, L. Riley „Mergina iš Italijos“.

Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties sudaro išduotis į namus – 70 %. Daugiausia, 77 %, į namus išduota kaimų filialuose. Išduotis į namus padidėjo, kadangi karantino metu rajono bibliotekose buvo neleidžiama naudotis periodikos, interneto ir fonotekos skaityklomis.

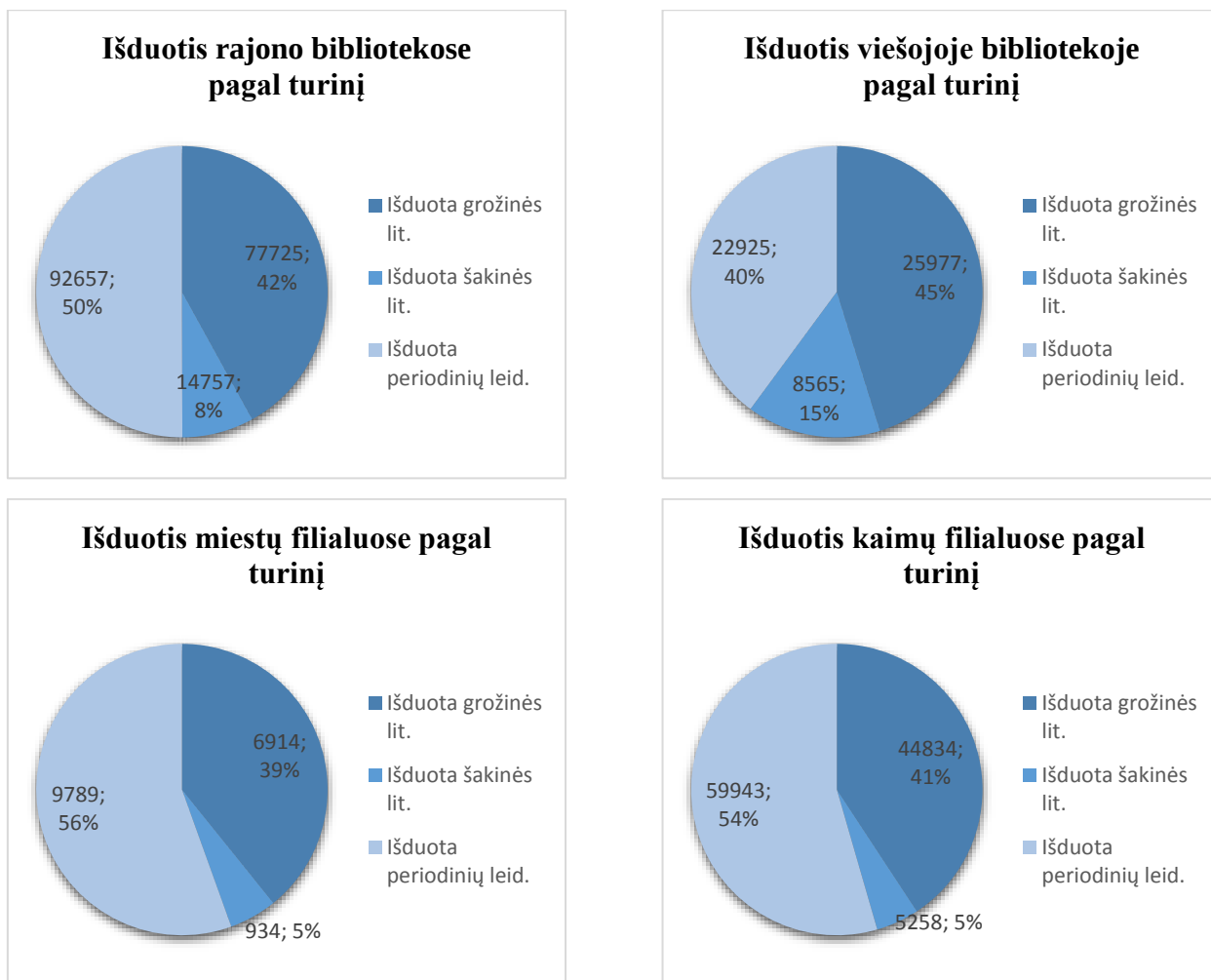

Rajono bibliotekose lyginant su praėjusiais metais mažiau išduota grožinės (-10 063), šakinės (-1 540) literatūros ir periodinių leidinių (-40 847).

Viešojoje bibliotekoje mažiau išduota grožinės (-4 383), šakinės (-1 737) literatūros, periodikos – (-15 852).

Miestų filialuose mažiau išduota grožinės (-627), šakinės (-5) literatūros ir periodinių leidinių (-3805).

Kaimų filialuose sumažėjo išdavimas grožinės literatūros (-5 053) ir periodikos (-21 190). Tik vienintelis rodiklis, kuris padidėjo – šakinės literatūros išdavimas (+202).

3.6. Skaitomumas

Skaitomumas rajono bibliotekose, kaip ir dauguma 2020 m. rodiklių, lyginant su praėjusiais metais labai sumažėjo (-4,3). Skaitomumo rodikliai mažėjo Viešojoje bibliotekoje, miestų ir kaimų filialuose. Aukščiausias skaitomumo rodiklis Kurklių filiale – 48,6 ir Budrių filiale – 41,9. Žemiausias skaitomumo rodiklis Vaitkūnų filiale – 11,2.

Bibliotekos	Skaitomumas					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	25,3	29,6	29,9	29,0	29,7	29,7
Viešojoje bibliotekoje	22,9	28,3	28,0	28,2	29,4	29,6
Miestų filialuose	22,9	27,0	24,7	24,0	23,6	24,4
Kaimų filialuose	27,3	31,0	32,2	30,7	31,3	30,9

3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
Rajono bibliotekose	326	96	96	96	51
Viešojoje bibliotekoje	56	18	18	18	24

Miestų filialuose	29	8	8	8	4
Kaimų filialuose	241	70	70	70	23

3.8. Vartotojų mokymas

Nuo 2009 m. lapkričio mėn. iki 2016 m. Viešojoje bibliotekoje buvo organizuojami grupiniai kompiuterinio raštingumo pradmenų kursai. Kai grupės nebesusidarydavo, buvo konsultuojami ir apmokami pavieniai vartotojai. Gyventojų, pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas apskaita pildyta „3erdve.lt“ svetainėje Gyventojų mokymo ir konsultavimo apskaitos lentelėje. Mokymų trukmė valandomis – 1 318, lyginant su praėjusiais metais 182 val. mažiau. Viešojoje bibliotekoje mokymams skirta 430 val. (+320). Miestų filialuose mokymų trukmė – 207 val. (-60) ir kaimų filialuose – 681 val. (-442).

2020 m. Bibliotekos skaitytojai buvo mokomi naudotis LIBIS suvestiniu katalogu: ieškoti, užsisakyti, prasitęsti ir rezervuoti leidinius. Mokomi naudotis Nacionalinės bibliografijos duomenų baze ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis. Lankytojai buvo mokomi praktinių dalykų: prisijungimo prie el. valdžios vartų, svetainės Ignitis.lt, elektroninės bankininkystės, mokesčių mokėjimo internetu, elektroninės prekybos, darbo paieškos internete, skelbimų įkėlimo į nemokamus portalus, gyvenimo aprašymų rašymo ir t. t. Vartotojams nuolat reikia pagalbos sukuriant elektroninį paštą, jungiantis prie jo, sukuriant socialines paskyras, siunčiant laiškus, skenuojant ir pridėdant priedus laiškuose. Dažnai tenka vartotojus registruoti būsimiems skrydžiams, atspausdinti bilietus, surasti informacijos apie skrydžio taisykles, bagažo svorį ir pan. Sulaukiame daug prašymų, ypač iš jaunimo, padėti naudotis MS Office programomis, rašant referatus ar kitus atsiskaitomuosius darbus.

Nors viešos interneto prieigos vartotojų mažėja (šiais metais dėl karantino ribojimų), tačiau ši paslauga išlieka labai populiari. Žmonės džiaugiasi, kad biblioteka – vienintelė vieta, kur ne tik susitvarko dokumentus, bet ir gauna praktinių patarimų. Padaugėjo ateinančių pasikonsultuoti kaip telefonu atlikti elektroninių laiškų persiuntimą, laiškų priedų pridėjimą ar atsisiuntimą.

2020 m.	Laikotarpis	Gyventojų skaičius (dalyvavusių mokomuosiuose renginiuose)		VISO	Gyventojų skaičius (pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas)
		Dalyvavusių skaitmeninio raštingumo renginiuose)	Dalyvavusių kituose mokomuosiuose renginiuose)		
Gyventojų skaičius	Sausis	20	0	20	83
	Vasaris	52	29	81	90
	Kovas	31	0	31	51
	I ketvirtis	103	29	132	224
	Balandis	20	0	20	51
	Gegužė	34	0	34	63
	Birželis	33	0	33	78

II ketvirtis	87	0	87	192
Liepa	4	0	4	118
Rugpjūtis	14	0	14	62
Rugsėjis	32	0	32	120
III ketvirtis	50	0	50	284
Spalis	34	44	78	130
Lapkritis	40	0	40	120
Gruodis	4	0	4	93
IV ketvirtis	78	44	122	343
IŠ VISO (per metus)	318	73	391	1043
IŠ VISO	1434			

2018 m. Biblioteka prisijungė prie projekto „Prisijungusi Lietuva“. Projekto tikslas – padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis. Projektas realizuojamas visoje Lietuvoje. Sukurtas skaitmeninių lyderių ir kuriamas e. skautų (savanorių) tinklas prie kurio jungiasi ir 1 200 šalies bibliotekininkų, tame tarpe ir anykštėnai, kurie konsultuoja gyventojus viešuosiuose interneto prieigos taškuose. Biblioteka turi 25 skaitmeninių konsultantų tinklą: 22 filialo ir 3 Viešosios bibliotekos darbuotojai. 2019 m. Biblioteka turėjo 7 e. skautus, praėjusiais metais e. skautų nebuvo. Nuo 2019 m. Biblioteka ir projekto „Prisijungusi Lietuva“ organizatoriai pakvietė gyventojus įgyti ar pagerinti skaitmeninius įgūdžius ir dalyvauti nemokamuose skaitmeninio raštingumo mokymuose pradedantiems ir pažengusiems. 2020 m. suorganizuoti ir praveisti 25 mokymai (+3): 6 mokymai pradedančiųjų programa ir 19 pažengusiųjų programa. Praėjusiais metais, paskelbus karantiną, ilgą laiką nebuvo leidžiama vesti mokymus tiesioginiu būdu, todėl organizuoti 8 nuotoliniai mokymai Microsoft Teams platformoje. 2020 m. mokymus baigė 266 gyventojai (56 pradedančiųjų, 210 pažengusiųjų). Iš visų mokymų, 6 mokymai vyko filialuose: Debeikių filiale (3), Svėdasų filiale (2) ir Troškūnų miesto filiale (1). Mokymus planuojama organizuoti iki 2021 m. rugsėjo 30 d.

Saugesnio interneto savaitė, vasario 10–15 d., yra viena iš projekto „Prisijungusi Lietuva“ veiklų į kurias įsitraukė ir Viešoji biblioteka su filialais. Biblioteka prisijungė ir prie kovo 23–29 d. organizuotos akcijos „Skaitmeninė savaitė“ (angl. „ALL DIGITAL Week“). Kurios metu vyko nuotolinės transliacijos „Bendravimas nuotoliniu būdu“, „Internetinis bankas“, „Apsipirkimas internete“, „Kritinis mąstymas“ ir „E. valdžios paslaugos“. Spalio 19–23 d. vyko teminė akcija „Senjorų dienos internete“. Šiomis dienomis vyko transliacijos: „Asmens identifikavimas internete“, „Draudimas internetu“, „Senjorų dienos internete: e - sveikata, e - laisvalaikis, e – paslaugos, e - saugumas, e-sodas“.

Projektą įgyvendina Informacinės visuomenės plėtros komitetas kartu su partneriais: asociacija „Langas į ateitį“, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Projektas

finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Skaitmeninio raštingumo mokymus organizuoja asociacija „Viešieji interneto prieigos taškai“ kartu su partneriais UAB „Baltijos kompiuterių akademija“, Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija ir VŠĮ „Informacinių technologijų institutas“.

3.9. Prieiga ir sąlygos

Viešosios bibliotekos darbo laikas ne karantino laikotarpiu, kai vartotojai galėjo naudotis bibliotekos paslaugomis, pirmadieniais – penktadieniais nuo 8.00 val. iki 18.00 val., šeštadieniais nuo 8.30 val. iki 16.00 val. Biblioteka dirbo vidutiniškai 57 val. per savaitę, 304 dienas per metus. Filialų darbo laikas nevienodas, atsižvelgiama į vietos gyventojų pageidavimus. Filialai dirbo 5 dienas per savaitę, 253 dienas per metus. Vidutinis darbo valandų skaičius per savaitę 40 val. 10 filialų dirbo ne pilną darbo dieną. Knygų (dokumentų) grąžinimo įrenginiu (DGI), esančiu išorėje, per metus knygas ir žurnalus grąžino 898 abonentai, lyginant su praėjusiais metais daugiau 426. Tai patogus bekontaktis būdas grąžinti knygas karantino laikotarpiu ir kai biblioteka nedirba. Abonemento knygų savitarnos grąžinimo-išdavimo įranga per metus naudojosi 1 268 skaitytojai, daugiau 494. Skaitytojų, grąžinusių savitarnos būdu – 1 227 ir skaitytojų, paėmusių savitarnos būdu – 41. Išlaugę šių paslaugų naudojimosi skaičius rodo padidėjusį šių paslaugų populiarumą.

3.10. TBA aptarnavimas

- Išsiųsta užsakymų – 13
- Gauta dokumentų – 13

Iš jų:

- Originalų – 7
- Kopijų – 6

Užsakytos ir gautos knygos: „Medicinos psichologija“, „Sveikatos psichologija“, Orison Svett-Marden „Gyvenimo mokykla“, V. Gražulis „Žmogiškųjų išteklių valdymas“, A. Jankauskas „Ženklių katalogas 1918–2012 m.“, V. Čiplys „Vaidinimai iš sodžiaus“. Atsiųstos kopijos iš žurnalo „Laikas ir įvykiai“.

3.11. Mokamos paslaugos

Mokamos paslaugos gyventojams teikiamos, vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. 1-TS-177 (2019 m. lapkričio 28 d. sprendimo Nr. 1-TS-350 redakcija) patvirtintu sąrašu ir įkainiais. Mokamas paslaugas teikia tiek Viešoji biblioteka, tiek filialai. Už mokamas paslaugas 2020 m. gauta – 7 729,98 (+3 309 €).

Iš to skaičiaus:

- Dokumentų kopijavimas ir skenavimas – 1 445,86 €;
- Skaitytojų bilieto įsigijimas – 211,00 €;
- Trumpalaikė turto nuoma (salės, multimedijos, transporto) – 1 678,70 €;

- TBA paslaugos ir faksogramos – 11,90 €;
- Filialo Istorijų dvarelis patalpų nuoma – 1 570,62 €;
- Filialo Istorijų dvarelis ekspozicijos lankymas – 2 322,00 €;
- Edukacinė programa – 330,00 €;
- Suvenyrų pardavimas - 159,90 €.

3.12. Renginiai

Bibliotekos	Viso renginių					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	1 049	1 303	1 236	1 225	1 274	1 243
Viešojoje bibliotekoje	162	282	253	254	244	288
Miestų filialuose	109	131	112	105	100	105
Kaimų filialuose	778	890	871	866	930	850

Lyginant su praėjusiais metais 2020 m. rajono bibliotekose suorganizuota mažiau renginių – (-254). Organizuojamų renginių skaičius mažėjo Viešojoje bibliotekoje – (-120), miestų filialuose – (-22), kaimų filialuose – (-112). Renginių skaičiaus rajone mažėjimui turėjo įtakos įvestas karantinas, o Viešojoje bibliotekoje dar ir Metodikos skyriaus naikinimas, nebeliko Kultūrinės veiklos koordinatorės ir organizatorės bei Kultūrinės veiklos vadybininkės.

Bibliotekos	Žodinių					Vaizdinių				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	658	567	531	558	532	645	669	694	716	711
Viešojoje bibliotekoje	192	160	143	118	128	90	93	111	126	160
Miestų filialuose	45	35	29	30	22	86	77	76	70	83
Kaimų filialuose	421	372	359	410	382	469	499	507	520	468

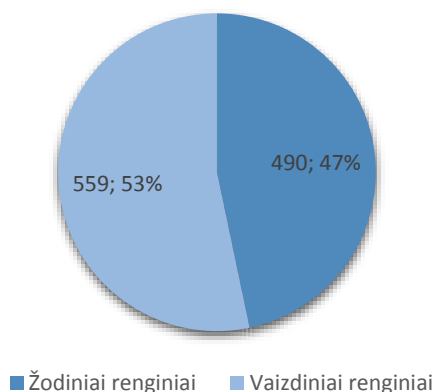
Žodinių ir vaizdinių renginių rajono bibliotekose, lyginant su praėjusiais metais suorganizuota žymiai mažiau – (-168) ir (-86) renginiais.

Viešojoje bibliotekoje mažiau žodinių (-98) ir vaizdinių renginių (-22).

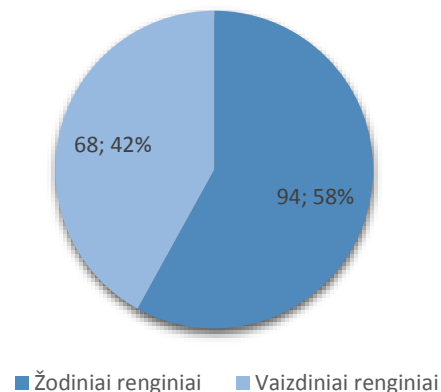
Miestų filialuose žodinių renginių daugiau 26 renginiais ir vaizdinių mažiau (-48).

Kaimų filialuose mažiau žodinių (-96) ir vaizdinių renginių (-16).

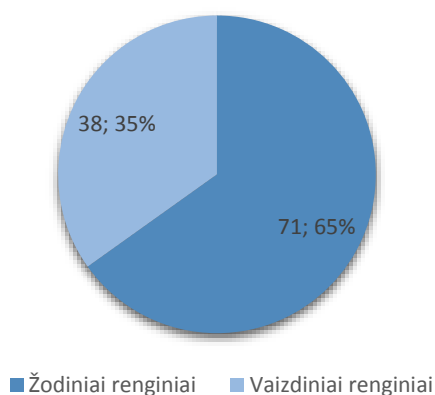
Renginiai rajono bibliotekose

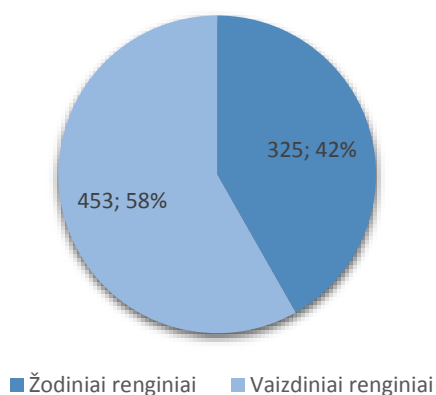
Renginiai viešojoje bibliotekoje

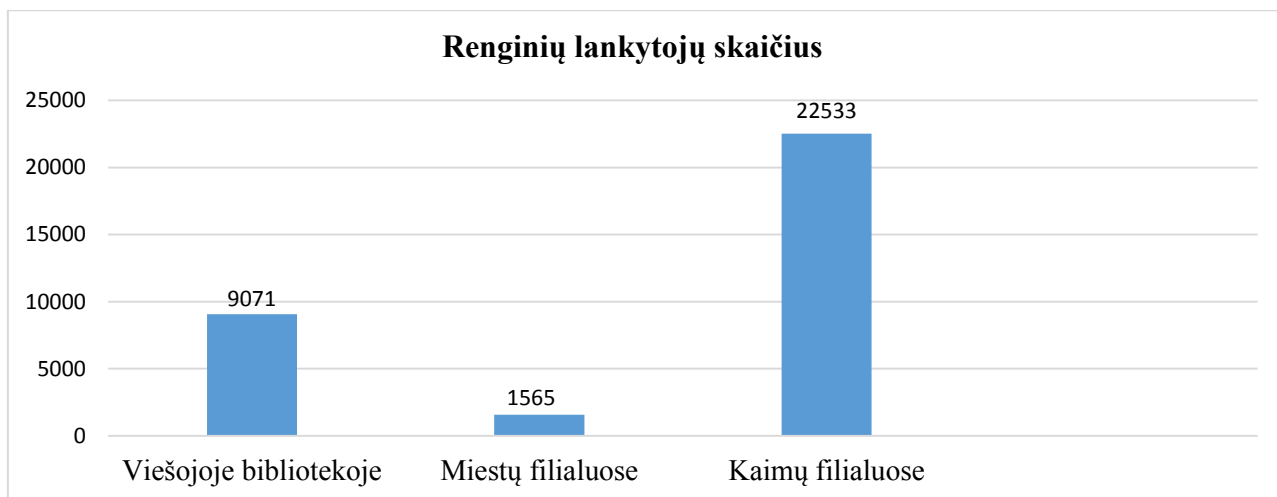
Renginiai miestų filialuose

Renginiai kaimų filialuose

Renginiai – operatyvi Bibliotekos ir knygos populiarinimo forma. Ataskaitiniais metais rajono bibliotekose organizuoti renginiai, skirti populiarinti knygą, skaitymą, paminėti iškilių asmenybių, kraštiečių sukaktis, įsimintinus įvykius ir datas. Ypatingas dėmesys buvo skirtas LR Seimo nutarimu paskelbtiems Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmečio metams, Tautodailės, Eugenijos Šimkūnaitės, Ateitininkų ir kt. metams. Daug permąnų įnešė su Covid-19 virusu susiję karantino ribojimai: reikėjo įprasti patiems dirbti nuotoliniu būdu ir skatinti vartotojus naudotis virtualiomis Bibliotekos paslaugomis. Gaila, kad dėl karantino suvaržymų liko neįgyvendintų sumanymų, dėl tos pačios priežasties ir lankytojai vangiau rinkosi į Bibliotekoje organizuojamus renginius. Viso renginiuose apsilankė 33 169 lankytojai, lyginant su praėjusiais metais mažiau (-10 127).

Nežiūrint į naujus iššūkius diduma renginių sėkmingai persikėlė į virtualią erdvę ir pasiekė gyventojus. Bibliotekininkai organizavo virtualias parodas, renginius ir viešino jas Bibliotekos svetainėje bei Bibliotekos Facebook paskyroje. Džiugu, kad jau 20 filialų, iš 24, turi socialinę Facebook paskyrą, kur aktyviai dalinasi aktualia informacija, organizuoja renginius, dalinasi kraštotyros medžiaga, daro įvairias apžvalgas. Virtualūs renginiai vyko per vaizdo konferencijų ir pokalbių platformą Zoom, įvairiai veiklai skirtą platformą Microsoft Teams, YouTube platformoje.

Bibliotekos	Virtualūs renginiai		
	Iš viso	Iš jų vaizdiniai	Virtualūs apsilankymai
Rajono bibliotekose	153	96	55 940
Viešojoje bibliotekoje	13	4	25 310
Miestų filialuose	35	35	1 258
Kaimų filialuose	105	57	29 372

➤ **Tradiciniai Viešosios bibliotekos renginiai.**

Paskutinįjį vasario penktadienį anykštėnai subūrė poetus ir literatus į Bibliotekoje vykusius tradicinius Anykščių literatų klubo „Marčiupys“ poezijos skaitymus „Kas švyti vasario nakties danguje“. Tradiciniam renginiui buvo parinkta tema – „Posmai iš aukštaitiško kuparo“. Posmų skambėjo daug, nes atvyko svečiai iš Pakruojo, Kupiškio, Rokiškio, Utenos, Vilniaus, Ukmergės, Kėdainių.

Balandžio 23–29 d. jau 20-tą kartą paminėta Lietuvos bibliotekininkų draugijos inicijuojama Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė. Ši bibliotekų savaitė buvo ypatinga ne tik tuo, kad buvo jubiliejinė, bet ir tuo, kad vyko neįprastomis aplinkybėmis, karantino sąlygomis: bibliotekos, užvėrusios duris lankytojams, savo paslaugas teikė tik nuotoliniu būdu. Taigi ir šiai progai skirti renginiai vyko nuotoliniu būdu, naudojantis socialiniais tinklais ir kitomis priemonėmis. Bibliotekų savaitės virtualūs renginiai vyko Viešojoje bibliotekoje ir filialuose:

- Pokalbis su Nacionalinio vaikų literatūros konkurso laureatu, anykštėnu poetu Linu Bitvinsku. Kalbino Judita Skačkauskienė;
- Virtuali paroda „Iš kraštotyros archyvų“ (apie Anykščiuose vykusias Knygos šventes);
- Katino Pukio Kutulio kūrybiškumo iššūkis vaikams „Kaip Pukis Kutulis išgelbėjo Velykas“;
- Kūrybinė iniciatyva Mėgstamiausias knygos herojus;
- Ką veikiu karantino metu. Prasmingai praleisto laiko akimirkos!;
- Viktorina Ką žinai apie knygas?;
- Konkursas „Koduota knygos žinutė“;
- Kraštotyros atradimai. Ką slepia išeivių asmeninės bibliotekos...;
- Nuotraukų ciklas: Bibliotekos pokyčiai per 20 metų: Pastatai, Bibliotekininkai, Bibliotekos statybos, Bibliobusai, Vadovai, Po Biblioteką pasižvalgius, Literatūrinės kelionės, Europos diena;
- Ažuožerių filialo 20-ties metų pokyčiai (Ažuožerių filialas);
- Elmininkų bibliotekos dvidešimtmetis nuotraukose (Elmininkų filialas);
- Vasario nakties švytėjime atrastos eilės. Daivos Palionytės-Batavičienės kūrybos pristatymas (Elmininkų filialas);
- Akcija Laiškas knygai (Leliūnų filialas);
- Rubikių bibliotekos istorija. Kraštotyrinė medžiaga (Rubikių filialas);
- Rugilės Audenienės romano „Vojažo“ pristatymas (Svirnų II filialas);
- Apžvalga „Surdegio biblioteka: nuo pradžios iki dabarties“ (Surdegio filialas);
- Konkursas Koduota knygos žinutė (Traupio filialas);
- Apžvalga TRAUPIO BIBLIOTEKA: vakar ir šiandien (Traupio filialas);
- Kraštotyros archyvai. Traupio pavasarininkai (Traupio filialas);
- Viktorina Pasakiškasis Hansas Kristianas Andersenai (Kavarsko filialas);
- Virtualus maršrutas „Saugiai iš namų: Vašuokėnų dvaras ir Maironis“ (Troškūnų filialas);
- Virtualus maršrutas „Saugiai iš namų: Troškūnų (Smėlynės) dvaras“ (Troškūnų filialas);
- Kraštotyros veikla Viešintų filiale (Viešintų filialas);

Plačiau skaityti sk. 4.7. Renginiai vaikams ir 5.6. Kraštotyros veikla.

Liepos 24–26 d. Anykščiuose vyko Anykščių miesto šventė „Čia gera“. Biblioteka anykštėnus ir miesto svečius džiugino edukaciniais, kultūriniais ir pramoginiais renginiais, skirtais tiek patiems mažiausiems, tiek garbaus amžiaus šventės dalyviams. Liepos 24 d. popietę į Biblioteką atvyko projekto „Prisijungusi Lietuva“ atstovės Ginta Liberytė ir Simona Gogelytė su skaitmenine edukacine programa „Išmani bendruomenė“. Šventės dalyviai sužinojo apie skaitmeninio raštingumo mokymus bibliotekose, elektroninių paslaugų įvairovę bei e. parašo

galimybes, kaip sumaniai ir saugiai naudotis internetu. Praeiviai buvo kalbinami, kviečiami sukti „išmanųjį laimės ratą“, o mažieji šventės dalyviai buvo kviečiami pažaisti „Emoji“ žaidimą „Atspėk filmą“. Kiekvienas edukacinės programos dalyvis buvo apdovanotas šauniais „Prisijungusi Lietuva“ prizais. Tos pačios dienos pavakarę prie Bibliotekos esančioje terasoje Bibliotekos bičiulius džiugino vaikų rašytojų Tomo Dirgėlos ir Justino Žilinsko muzikinis duetas, koncertas šeimoms „Kai nesirašo“. Su rašytojais kartu atvyko ir jiems kompaniją palaikė Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyresnysis edukatorius Ugnius Raugalas. Koncerte skambėjo rašytojų kūrybos dainos bei eilėraščiai, skirti vaikams ir suaugusiems.

 Rugpjūčio 20–22 d. Anykščiuose vyko tradicinis bardų festivalis „Purpurinis vakaras“. Kaip ir kiekvienais metais festivalio organizatoriai purpurinių vakarų savaitgalį atidarė nemokamu koncertu anykštėnams „Dovana Anykščiams“ Vyskupo skvere prie Bibliotekos. Festivalis „Purpurinis vakaras“ neįsivaizduojamas be poezijos skaitymų Bibliotekoje. Rugpjūčio 21 d. Bibliotekos terasoje įvyko susitikimas su poetu Antanu A. Jonynu. Renginį vedė ir poeto kūrybą skaitė Juozas Žitkauskas. Rugpjūčio 22 d. Vyskupo skvere įvyko vaikams skirtas V. Kernagio fondo vaikų koncertas „Vaikų ir bardų vidudienis“.

 Rugsėjo 19 d. Biblioteka Turizmo naktį pradėjo iškilminga pasisveikinimo „Laba diena“ kroatų kalba plytelės atidengimo ceremonija prie Bibliotekos esančioje Kalbų alėjoje, kurios metu dalyvavo Kroatijos ambasadorius Lietuvoje. Po naujos plytelės atidengimo ceremonijos, renginio dalyviai pakviesti į Bibliotekos salę, kurioje atidaryta ir pristatyta kroatų menininko fotografo Davor Rostuhar fotografijų paroda „Kroatija iš paukščio skrydžio“. Parodą atidarė ir pristatė Kroatijos ambasadorius Lietuvoje, kuris papasakojo apie parodos iniciatyvą, pristatė ir išsamiau papasakojo, apie keletą parodos fotografijų, apžvelgdamas Kroatijos gamtą. Pasibaigus parodos pristatymui į Biblioteką atvyko viena ryškiausių šiuolaikinių lietuvių poezių performatyvosios neoromantinės poezijos atstovė, scenos menininkė ir skaitovė Eglė Kirilauskaitė, kuri poezijos mėgėjams atvežė teatralizuotą poezijos programą „Dedikacija romantizmui“. Programos metu klausytojai buvo supažindinti tiek su naujais, tiek su anksčiau publikuotais ir pripažinimo sulaukusiais poetės eilėraščiais. Turizmo nakties metu lankytojai aktyviai lankėsi spaudos fotografo Izidoriaus Girčio muziejuje, lankė parodas eksponuojamas Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriuje bei Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius tapo atvira žaidimų erdve vaikams ir šeimoms.

 Gruodžio 10 d. vyko virtualus (Zoom platformoje) Antano Baranausko literatūrinės premijos įteikimas profesoriui, prozininkui, filosofui, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatui Vytautui Martinkui.

➤ **Susitikimai su knygų autoriais Viešojoje bibliotekoje.**

 Sausio 30 d. buvęs ilgametis Lietuvos Respublikos diplomatas Ukrainoje, aistringas keliautojas, kuksando meistras Algirdas Kumža anykštėnams pristatė savo knygą „Himalajai. Vienos ekspedicijos dienoraštis“. Tai jau antrasis šios knygos leidimas su pasisekimu skaitomas knygos mėgėjų. Garbus svečias pasakojo apie ekspediciją į Himalajus, kur buvęs jau daugiau kaip dešimt kartų, apie bendravimą su kalnų vietiniais gyventojais, apie visai atsitiktinai sutiktą kuksando mokytoją, kuris uždegė norą mokytis šio sporto ir gyvenimo būdo paslapčių. Jau kuris laikas Lietuvoje veikia kuksando mokykla, kurios įkūrėjai yra sutuoktiniai Algirdas ir Toma Kumžos. Įdomus momentas: renginyje svečias susitiko su pirmuoju Lietuvos alpinistu, įkopusiu į Everestą, Vladu Vitkausku, kuris dabar gyvena Anykščiuose. Renginio partneris knygynas „Pegasas“ sudarė galimybę anykštėnams įsigyti pristatomą knygą ir čia pat ją papuošti autoriaus autografu.

 Liepos 2 d. Bibliotekoje svečiavosi Lietuvos Aukštaitijos zonos ilgametis žurnalistas Skirmantas Pabedinskas, iš savo veiklos 50 metų darbo patirties parašęs knygą „Istorijos, kurių jums nepapasakojau“. Svečias atvyko kartu su kolege Zina Paškevičiene ir abu kartu pasakojo įvairiausius nutikimus, kurie ištiko, kuriant reportažus. Renginio metu buvo pademonstruotas reportažas apie legendinį traktoristą Juozuką, kuris buvo sulaikytas vairuojant neblaivus.

 Rugpjūčio 24 d. Bibliotekoje savo naujausią romaną „Lengva nebus“ anykštėnams pristatė rašytojas, filosofas Liutauras Degėsys. Renginio metu buvo aptartas ne tiek romano siužetas, o įvairios filosofinės ir egzistencinės mintys. Įdomu tai, kad L. Degėsys šių metų rudenį tapo prestižinės rašytojų ir žurnalistų Juozo Tumo-Vaižganto vardo premijos laureatu.

 Spalio 1 d. Bibliotekos renginių lankytojai sulaukė gražios dovanos – su savo naująja knyga „Kol dar nesibaigė mūsų galiojimo laikas“ Bibliotekoje apsilankė ilgametė TV žurnalistė, laidos „Atleisk“ sumanytoja ir vedėja Palmira Galkontaitė. Šią vasarą atšventusi savo šešiasdešimtmetį, poniam Palmira savo knygoje atsivėrė skaitytojams, atskleidė savo nematomas puses, neaplenkdama net intymiausių dalykų. Žinoma, po susitikimo dalijo autografus, o knyga prekiavo knygynas „Pegasas“.

 Spalio 29 d. Bibliotekoje lankėsi pradedanti jauna rašytoja Kamilė Birgė (Ramunė Birgienė). Jos romanas vadinasi „Kasdien vis labiau“. Autorė, dar nepratusi prie viešumo, labai jaudinosi, labai kruopščiai buvo parengusi pristatymą.

➤ **Kiti renginiai Viešojoje bibliotekoje.**

 Sausio 30 d. Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje vyko renginys, kuriame buvo pristatytas Erasmus + KA1 projektas „Kritinio mąstymo bei medijų raštingumo kompetencijų svarba suaugusiųjų švietėjui“. Šio projekto partneriais buvo Biblioteka ir Anykščių turizmo ir verslo

informacijos centras. Renginio metu buvo pasidalinta gera patirtimi su kolegomis iš Anykščių Kūrybos ir dailės mokyklos, Technologijos mokyklos, Užimtumo tarnybos ir kolegomis iš Viešosios bibliotekos. Bibliotekos atstovė Justė Jablonskienė skaitė du pranešimus: „Turinio rinkodara“ ir „SEO (Search engine optimisation)“. Pranešimai paruošti remiantis 2019 m. lapkričio 25-29 d. pagal Erasmus + KA1 projekto vykusius mokymus Tenerifeje (Ispanijoje) tema „Skaitmeninės rinkodaros kūrimo strategija“.

 Vasario 11 d. Bibliotekoje startavo Japonijos kino festivalis. Festivalį atidarė ir anykštėnams filmus pristatė Japonijos ambasados kultūros ir informacijos centro atstovė Rita Anusevičienė. Bibliotekoje buvo parodyti du filmai: „Romos termos“ (2012, 108 min.), sukurtas režisieriaus Hideki Takeučio ir „Niekas neapgins“ (2009, 118 min.) režisieriaus Ryoiči Kimizukos.

 Vasario 28 d. Viešojoje bibliotekoje ir filialuose buvo rašomas Nacionalinis diktantas, kurį rašė viso 32 dalyviai.

 Kovo 5 d. Bibliotekoje vyko fotomenininkės Mildos Kiaušaitės fotografijų parodos „Išžiūrėjimai“ pristatymas ir filosofijos mokslų daktaro Viktoro Bachmetjevo paskaita. Du skirtingi renginio svečiai: fotografė ir filosofas, tačiau tuo vakaras ir buvo įdomus, kad ir į meną galima buvo pažvelgti labai filosofškai. M. Kiaušaitė pristatydamą savo parodą prisipažino, kad pavadinimą nusižiūrėjo nuo savo tėvelio rašytojo Vidmanto Kiaušo-Elmiškio knygos „Isiklausymai“, kurioje – pokalbiai su žymiais žmonėmis. Ji parodą nutarė pavadinti „Išžiūrėjimai“, nes parodoje jos sutiktų žymių žmonių portretai. Antrosios renginio dalies svečias filosofas dr. Viktoras Bachmetjevas susirinkusiems skaitė paskaitą tema „Søren Kierkegaard'as – egzistencializmo pradininkas ir ne tik“. Susitikimo metu dr. V. Bachmetjevas apžvelgė S. Kierkegaard'o interesų lauką, supažindino su jo biografija, papasakojo daug įdomių dalykų, susijusių su mąstytojo gyvenimu ir veikla.

 Kovo 7 d. Bibliotekos salėje vyko konkursas – Nacionalinė viktorina. Žaidimą šalyje trečius metus organizuoja portalas 15min. Atvykę į Viešosios bibliotekos salę dalyviai turėjo atsakyti į 240 klausimų, suskirstytų į aštuonias temas: „Kultūra“, „Kūryba“, „Tradicijos“, „Istorija“, „Visuomenė“, „Gyvenimas“, „Sportas“, „Gamta“. Viktorinoje dalyvavo 16 dalyvių.

 Rugpjūčio 14 d. prieš pat Žolinių šventę Bibliotekos salėje pristatyta biologės, mokytojos, folkloro dainininkės, keliautojos Rolandos Valenčiūtės paroda VASAROJUS. Susirinkusieji į pristatymą turėjo galimybę ne tik apžiūrėti parodą, kur tūkstančių tūkstančiai žiedlapių iš pievų ir darželių, nuskabytų, sudžiovintų ir sudėtų į subtilias, išmoningas ir įspūdingas juvelyriško kruopštumo kompozicijas, bet pabendrauti su autore ir pasiklausti Rolandos bei jos draugių atliekamų folkloro dainų, pažiūrėti ištraukas iš dokumentinio filmo apie gamtą, pasiklausti natūralios gamtos garsų.

- Rugšėjo 23 d. Bibliotekoje svečiavosi Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorė Asta Preidytė, kuri klausytojams pristatė savo kūrybinę programą „Naujai atrastas Jonas Mekas“. Pristatydama J. Meką, kaip rašytoją, poetą, aktorė Asta Preidytė gilinosi į jo asmenybę, pasakojo apie poeto vaikystę, jo išgyvenimus Sovietinės okupacijos metais, pabėgimą į Jungtines Amerikos Valstijas, gyvenimą Niujorke, apžvelgė jo kūrybą ir paskaitė keletą jai įsimintiniausių poeto eilėraščių.
- Spalio 8–15 d. vyko festivalis „Nepatogus kinas“. Festivaliui persikėlus į virtualią erdvę, gyventojai turėjo galimybę Bibliotekoje jiems patogiu laiku nemokamai atsisiųsti filmus ir dalyvauti virtualioje diskusijoje. Tai dokumentiniai filmai: „Lovemobilis“ (rež. Elke Margarete Lehrenkrauss), „Slaptasis agentas“ (rež. Maite Alberdi), „Kiruna – nuostabus naujasis pasaulis“ (rež. Greta Stocklassa), „Jie vadina mane Babu“ (rež. Sandra Beerends), „Sveiki atvykę į Čėčėniją“ (rež. David France). Bibliotekos salėje filmus žiūrėjo 61 lankytojas, iš jų 25 moksleiviai.
- Spalio 22 d. Biblioteka dalyvavo 11-ajame Baltijos šalių bibliotekininkų virtualiame kongrese „Bibliotekų poveikis visuomenei“, kurią organizavo Estijos bibliotekininkų asociacija (ELA). Šių metų kongresas daugiausia dėmesio skyrė šioms temoms: bibliotekos poveikis visuomenei, bendradarbiavimas, nacionalinės plėtros programos, bibliotekų naudojimo tendencijos, administracinės reformos poveikis bibliotekoms, naujoms paslaugoms ir kt. Kolegos iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos per virtualius pristatymus dalijosi žiniomis ir savo patirtimi.

➤ **Akcijos.**

Biblioteka prisijungė prie visų projekto „Prisijungusi Lietuva“ organizuojamų akcijų. Projekto vykdytos akcijos „Saugesnio interneto savaitė 2020“ organizatoriai išrinko Debeikių filiale mokymu metu darytą nuotrauką nuotraukų konkurso „Aš žinau kaip būti saugiu internete“ laureate. Nuotraukos autorė ir sumanytoja Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė apdovanota padėka ir projekto suvenyrais. Jungėsi prie visoje šalyje jau trylikimą kartą organizuojamos pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtos Sausio 13-ajai – Laisvės gynėjų diena paminėti. Nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. Viešojoji biblioteka, Svėdasų, Elmininkų, Ažuožerių, Traupio, Kavarsko, Rubikių filialai dalyvavo akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Akcijoje užsiregistravo 120 dalyvių, įveikė 91. Pagrindinį prizą, leidyklos „Baltos lankos“ knygų komplektą gavo aktyvi Viešosios bibliotekos skaitytoja Indrė Burneikytė. Kitiems dalyviams buvo įteikti akcijos „Vasara su knyga“ knygų skirtukai su vaistažolių sėklomis. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos padėka skirta projekto „Vasara su knyga“ koordinatoriui S. Meškauskienei už aktyvų įsitraukimą ir „Skaitymo iššūkio“ sklaidą. Vasaros metu Biblioteka dalyvavo akcijoje „Atverk duris vasarai“ ir jau penktus metus vykstančioje nacionalinėje akcijoje „Lietuva skaito“. Gruodžio mėnesį

aktyviai dalyvauta Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos inicijuotoje skaitymo akcijoje „Tėčiai skaito vaikams“ bei respublikinėje akcijoje Knygų Kalėdos. Bibliotekoje organizuotos 6 kraujo donorystės akcijos. Traupio ir Rubikių filialų bibliotekininkės Ramunė Musteikienė ir Genovaitė Šarskuvienė teikė paraiškas projekto „Metų knygos rinkimai 2020“ organizatoriams ir laimėjo Traupio filialui paauglių kategorijos knygų trejetuką, Rubikių filialui vaikų kategorijos penkias knygas.

➤ **Parodos formos ir tematika.**

Pagrindiniai tikslai – supažindinti su turtingais knygų fondais, parodyti kiek galima daugiau informacijos šaltinių. Supažindinti su rašytiniu palikimu ir šių dienų literatūros naujienomis, šiuolaikiniais rašytojais, priminti apie Lietuvos ir pasaulio asmenybes, nusipelnusias savo literatūrine kūryba, mokslinė, kultūrinė, meninė, politinė ir visuomeninė veikla. Svarbus tikslas – pažymėti Lietuvai svarbias istorines datas, įvykius, šventes. Parodos rengtos Viešosios bibliotekos salėje, skaitykloje, abonemente, muzikos ir meno fonde, fojė, skirtos personalijų jubiliejams, teminės, literatūrinės, naujoms ir vertingoms knygoms, tapybos, fotografijų, garsinių dokumentų. Populiarios išlieka jau šeštus metus rengtos Šeimos relikvijų mini ekspozicijos. Kvietėme gyventojus parodyti tėvams ar seneliams tarnavusius daiktus, arba istorinį laikotarpį ar gyvenimo būdą atspindinčius daiktus, tame tarpe ir knygas. Per metus eksponuotos 3 anykštėnų šeimų parodos: „Linos Bekerienės keramikos darbai“, „Daivos Staškevičienės knygų skirtukų kolekcija“ ir Margaritos Milašienės šeimos relikvijos „Iš močiutės skrynios“. Eksponuoti austi rankšluosčiai, skaros, juosta ir lovatiesė, audimo staklių šaudyklės. Bibliotekoje parengta įvairių parodų: iškilių istorinių asmenybių Žygimanto Augusto ir Barboros Radvilaitės 500-osioms, Eugenijos Šimkūnaitės 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Daugiausiai parodų buvo parengta žymių rašytojų jubiliejams: poetams Algimantui Baltakiui, Justinui Marcinkevičiui, Pauliui Širviui, prozininkui Ričardui Gaveliui ir kt. Organizuotos parodos, skirtos populiarinti vertingoms knygoms, 2020 Metų knygų rinkimams. Teminės lentynos „Literatūra jauniems“, „Ką skaitė mūsų tėvai“. Nuolat atnaujintos naujų knygų CD ir DVD naujienų parodos, ROTARY knygų lentyna, ES knygų lentyna. Mecenato Virginijaus Strolios dovanotų knygų apie Ukrainą paroda „Ukraina iš arčiau“. 2020 m. muzikos ir meno tema parengta 13 parodų, 2 iš jų teminės. Parengtos parodos Lietuvos dailės istorikams Pauliui Galaunei „Tai, kas padaryta liko visiems“ bei Vladui Drėmai „Vladas Drėma: kūrėjas ir žmogus“. Parodose eksponuotos knygos apie jubilatus, nuotraukos, trumpa informacija apie nuveiktus darbus ir įvertinimą. Parengtos parodos dailininkui-tapytojui Petriui Kalpokui „Būsiu tik dailininkas“, bei skulptoriui, kritiškos minties menininkui Vincui Grybui „Gyvenimo ir kūrybos drama“. Parengtos parodos trims fotomenininkams, šventusiems jubiliejus. Tai: Juozui Poliui „Fotografijos maestro“, Bernardui Aleknavičiui „Kai turi užsiėmimą, tai ir gyveni“, Algimantui Aleksandravičiui „Fotografija – tai mano sielos dalis“. Prisimintas lietuvių dainininkas, vargonininkas Antanas Sodeika „Mano kelias į

muzikos sceną”, charizmatiškas mažosios scenos artistas, šlagerių karalius Danielius Dolskis „Lietuvos šlagerių karalius”. Pažymėtas lietuvių teatro aktorius Stepas Jukna „Stengiuosi pats sau nemeluoti”. Gražų 80-ties metų jubiliejų šventė Lietuvos kino, televizijos ir teatro aktorius Juozas Budraitis „Aktorystė yraėjimas į žmones”. Parodoje daug J. Budraičio fotografijų, kuriose įamžinti žymūs Lietuvos menininkai, aktoriai, rašytojai. Visus metus Viešosios bibliotekos I aukšto languose veikė Anykščių kūrybos ir dailės mokyklos vyresniųjų klasių moksleivių keramikos darbų paroda. Vartotojų aptarnavimo ir formacijos skyriuje eksponuota Lietuvos fotografų leidinių kolekcija, dovanota Kauno menininkų. Kauno fotografijos galerija šiemet vykdo leidinių sklaidos projektą Lietuvos regionuose. Jo metu bibliotekoms dovanoja fotografijos leidinių kolekciją bei stendą. Stende pristatomi Antano Sutkaus, Romo Juškelio, Vytauto Stanionio ir kitų autorių kūryba bei leidiniai.

➤ **Parodos Viešosios bibliotekos salėje.**

- Gyčio Kaminsko gamtos fotografijų paroda;
- Raimondo Guobio fotografijų paroda „Pragiedrulių stebuklas: žemė ir žmonės“;
- Mildos Kiaušaitės fotografijų paroda „Išiziūrėjimai“;
- Paroda „Gimtojo krašto gamta Tautvilio Užos fotografijose“;
- Kroatų menininko fotografo Davor Rostuhar fotografijų paroda „Kroatija iš paukščio skrydžio“;
- „Naujausi kraštotyrininkų leidiniai“;
- Rolandos Valenčiūtės paroda „VASAROJUS“;
- Daivos Abraškevičienės tapybos darbų paroda „Ir rudenį žydi gėlės...“.

➤ **Renginiai filialuose.**

Siekama ne tik renginių gausos, bet ir jų kokybės bei įvairovės. Dažniausiai renginiai organizuojami rašytojų sukaktims paminėti, knygų pristatymai, tradicinėms Lietuvos šventėms paminėti, Lietuvos šimtmečiui paminėti. Filialuose eksponuotos rašytojų, žymių žmonių jubiliejams skirtos parodos: Martynui Mažvydui (510 m.), Kaziui Borutai (115 m.), Antanui Biliūnui (115 m.), Antanui Baranauskui (185 m.), Almai Karosaitei (75 m.), Algimantui Baltakiui (90 m.), Justinui Marcinkevičiui (90 m.), Hansui Kristianui Andersenui (215 m.), Antanui Drilingai (85 m.) ir kt. Renginiai filialuose organizuojami bendradarbiaujant su vietos bendruomenių tarybomis, Anykščių kultūros centro skyriais, seniūnijomis, moterų klubais, kitomis organizacijomis. Bendruomenės ir bibliotekos veiklos orientuotos neužmiršti senųjų Lietuvos tradicijų. Tuo tikslu filialuose organizuotos Užgavėnės, Kalėdos, Sekminių, Joninių ir Žolinių šventės. Andrioniškio filiale organizuojant renginius, popietes dažni svečiai Jurgita Baldauskienė ir Robertas Raišelis, renginius pajvairinantys atliekamomis dainomis. Bibliotekoje besidomintys galėjo klausytis paskaitų „Antibiotikus vartok atsakingai“, apie burnos vėžį, jo priežastis, prevencinius veiksmus (lektorė Greta Bakulė). Tarptautinės Moters dienos proga bibliotekos skaitytojai ir svečiai galėjo grožėtis anykštėno

Žilvino Smalsko skulptūromis „Balvonai.lt“, jo poezijos posmais. Rugsėjo mėnesį organizuota reto grožio ukmergiškės Rimos Žudienės nertų skėčių paroda. Eksponuoti 16 nunertų skėčių. Skambėjo autorės atliekamos dainos, pritariant gitara. Ažuožerių filiale praėjusiais metais organizuotos net 35 parodos. Parodos labai svarbios knygų fondo populiarinimui ir informatyviai, kruopščiai parengtos visada atkreipia dėmesį, padidina dokumentų išdavimą, sudomina bibliotekos skaitytojus. Karantininiu laikotarpiu organizuotos virtualios parodos. Iš filialo kraštotyros archyvo paimta filmuota medžiaga, sumontuoti praėjusių metų Ažuožerių filialo, kultūros namų ir bendruomenės renginių akimirks, koncertai.

<https://www.youtube.com/watch?v=g4u6YC9AoJE&feature=youtu.be>

https://www.youtube.com/watch?v=hr3mJSMg_OU&feature=youtu.be

Nacionalinės bibliotekos savaitei sukurtas filmas: „Ažuožerių filialo 20-ies metų pokyčiai.“

<https://www.youtube.com/watch?v=yo4wSzvuDvo&feature=youtu.be>

Dalyvauta Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos paskelbtame virtualiame konkurse „Laiškas Rudeniui“. Sukurtas ir išsiųstas filmas su ažuožerietės eilėmis

<https://www.youtube.com/watch?v=Ik15kAJs3ro&feature=youtu.be>

Budrių filialas dirba kartu su vietos bendruomene. Išleido bendrą kasmetinį veiklos kalendorių ir organizavo renginius. Tai Užgavėnės, kai persirengėlių yra aplankomas kiekvienas kaimo namas, Sekminės su teatralizuota kerdžiaus eiseną pas ūkininkus, Joninės su gudruolių, žyniuonių, dviratininkų žygiu ir Dėdė Derlius ir jo teatralizuotas rudenėlio turgus. Budrių bibliotekoje veikia jaunimo klubas „Atžalynas“, senjorų klubas „Gimtoji žemė“, žvejų klubas „Saulažuvė“. Budrių filiale įrengta meno dirbinių ir paveikslų galerija „Pienė“ bei patogūs skaitytojams erdvės. Burbiškio, Mačionių filialų bibliotekininkė kartu su kaime veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis organizavo renginius Užgavėnėms, Žolinei „Žydėk, žolyne“. Filialuose vyko Laisvės gynėjų dienos minėjimas „Deimanto ašara...“. Burbiškio filialo bibliotekininkė sukviė visus knygos, poezijos mylėtojus į poezijos popietę „Vasaros knyga“. Mačionių filiale organizuotas Valstybės dienos minėjimas ir tautiškos giesmės giedojimas prie Bijekių apžvalgos bokšto, taip pat išskirtinis kultūrinis renginys „Metų ratas 2020“. Debeikių filiale vyko edukacinis-kūrybinis užsiėmimas „Rištos lėlės“ su Ema Trapikiene. Edukatorė papasakojo trumpą istoriją apie lėles, kaip jas rišti iš audinio skiaučių, puošti ir apręgti tautiniais ar kitokiais rūbais. Apmokyti dalyviai patys surišo savo lėlę. Bibliotekininkė organizavo literatūrinę popietę „Poezijos šviesa liejasi į mus, per mus ir aplink mus“ ir protų mūšį „Spalvinga lietuvių kalbos skrynia“ kurioje, dalyvavo Debeikių pagrindinės mokyklos vyresniųjų klasių moksleiviai ir Debeikių savarankiško gyvenimo namų senjorai. Filialų darbuotojai bendradarbiauja tarpusavyje, organizuoja bendrus renginius. Elmininkų filialo bibliotekininkė Dianos Šermukšnienė „Dzen raizgymo“ (Zentangle) darbai eksponuoti Debeikių, Leliūnų bibliotekose. Vyko edukaciniai užsiėmimai: atvirukų piešimo: Debeikiuose, Leliūnuose ir

Troškūnuose, knygų skirtukų – Debeikių filiale. Anykščių menininkų asociacijos „Gatvės galerijoje“, knygoje, buvo eksponuoti eilėraščiai ir piešiniai. Elmininkų filialo darbuotoja prisijungė prie bendruomenės projekto „Dovanoju dainą“ veiklą. Organizavo literatūrinę popietę „Apie gyvenimą be chemijos ir poezijos „chemija su Ilona Bakše-Bumblauskiene“, kurioje sužinota daug žinių apie sveikesnį gyvenimo būdą, popietėje skambėjo nuostabi autorės poezija. Elmininkų bibliotekos lange „nutūpė“ Padėkos paukštis visiems, dalyvaujantiems kovoje su koronavirusu.

Į „YouTube“ socialinį tinklą įkeltas vaizdo įrašas „Elmininkų bibliotekos veiklos dvidešimtmetis“ https://www.youtube.com/watch?v=pCqLHA_z2d4&feature=youtu.be&ab_channel=Dailininkeavb

Liepos mėnesį vyko literatūrinė popietė „Vasario nakties švytėjime atrastos eilės“. Poetė Daiva Palionyte-Batavičiene pristatė žodinę kūrybą ir savo rankdarbių parodą. Bibliotekininkė kartu su Anykščių literatų „Marčiupys“ klubo organizavo tradicinį renginį „Kas švyti vasario nakties danguje?“, dalyvavo 8 rajonų atstovai. Kartu su Andrioniškio filialo bibliotekininku Antanu Žviku dalyvavo Palūšės (Ignalinos r.) projekto „Skambančios Ignalinos legendos“ renginyje „Palūšė drobėje ir žody“. Kavarsko miesto filiale daugiausiai dėmesio sulaukė kasmetinis bibliotekos poezijos vakaras „Seno parko alėjoj, grįžta vėjas ir gimsta viltis“ bei poezijos ir muzikos vakaras „Kol praeis liūdesys“, skirtas poeto P. Širvio jubiliejui. Kurklių filialo darbuotoja organizavo popietes skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai ir Valstybės dienai paminėti, Žolinių šventę. Leliūnų filialo bibliotekininkė renginius organizuoja ne tik su Leliūnų kultūros skyriumi, bendruomene, bet ir Aknystų pensionato Leliūnų skyriumi. Didelio populiarumo susilaukė popietė „Prisiminkime Mokytoją Juliją Juodgalvienę“. Bibliotekoje suorganizuoti 4 edukaciniai renginiai: „Pabandom“ (kūrybinės dirbtuvės iš senų knygų), „Blyniadienis“ (Užgavėnių blynų receptai ir tradicijos), „Trispalvė ŠIRDELĖ“ (iš popieriaus lankstytos trispalvės vėliavėlės), „Vasara žolynų žieduose“ (pažintis su augalais). Į Raguvėlės filialo darbuotojos organizuotą rudens gėrybių parodą „Viskas iš moliūgų“ įsitraukė miestelio gyventojai ir vaikų dienos centro vaikai, kurie atnešė savo daržuose užaugintus moliūgus. Jų buvo įvairių didžių, formų ir spalvų, o iš moliūgų pagamintos skulptūros ir kompozicijos visus nustebino išradingumu, kūrybiškumu. Rubikių filialas kiekvienais metais aktyviai organizuoja renginius skirtus Šiaurės šalių bibliotekų savaitei, taip pat dalyvauja akcijose Skaitymo iššūkis, Metų knygos rinkimai, „Knygų Kalėdos“. Organizavo virtualią parodą Motinos diena, „Širdžiai mieli rankdarbiai“. Parodoje eksponuotų rankų darbo gaminių, buvo 50 ir daugiau metų senumo. Skiemonių filiale Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga skambėjo dainos ir posmai apie Lietuvą. Bibliotekoje buvo parengta Pašilių kaime gyvenančių, buvusių geologų Janinos ir Ryčio Giedraičių fotografijų paroda „Tai mano Lietuva“. Pagyvenusių žmonių diena paminėta vyko popietė „Ruduo gamtoje – ne širdyje“. Įdomi edukacinė popietė „Papuošalų kūrimo magija“, kur edukatorė Audronė Baškauskienė pristatė savo darbų parodą ir kiekviena popietės dalyvė galėjo išmokti pasigaminti sagę. Staškūniškio filiale organizuota paroda „Senų spaudinių laiko dulkes

nužėrus..." ir susitikimas su skaitytoja Dalia Šiaučiulienė. Eksponuoti seni spaudiniai: žurnalai, laikraščiai, kalendoriai, žinynai. Tai didelė vertybė, turinti savo istoriją. Bibliotekoje buvo eksponuojama Dalės Bražionytės sukauptos angelų kolekcijos paroda, mini ekspozicija „Šeimos relikvijos arba daiktai, turintys istoriją“. Svėdasų bibliotekos darbuotojos tradiciniam miestelio renginiui „Moliūgiadienis“ bendrai veiklai subūrė biblioteką, Svėdasų bendruomenę ir kultūros centrą. Vienas įsimintiniausių edukacinių renginių – metų pradžioje vykusios pluoštų pažinimo dirbtuvės. Charizmatiška menininkė iš Kunigiškių, verpėja Aliona Nova supažindino su įvairiais augaliniais, sintetiniais ir gyvulinės kilmės pluoštais iš viso pasaulio, iš kurių galima verpti siūlus ir su kuriais dirba ji pati. Verpėja į renginį atsivežė savo verpimo ratelį, kurį parsisiuntė iš Naujosios Zelandijos. Organizuotas virtualus Jono Markūno knygos „Žmogaus gyvenimo nesėkmių bei susirgimų priežastys ir galimybės jų išvengti“ pristatymas, sulaukęs 702 peržiūrų. Šerių filiale vyko bendri bibliotekos ir bendruomenės rengti renginiai: Cepelinų diena, Užgavėnės, Žolinė, Pagyvenusių žmonių dienos popietė „O metai plauks, kaip vanduo“. Organizuotas renginys „Žolinė – lietuviška padėkos diena“ ir puokščių kompozicijų paroda skirta Eugenijos Šimkūnaitės metams paminėti. Pagrindinis šios parodos tikslas buvo, kad puokštėse arba kompozicijose būtų kuo daugiau vaistinių žolynų. Traupio filiale organizuoti garsiniai skaitymai prie mokyklos botanikos sode įrengtų „Literatūrinių takų“, nuotolinio darbo metu – virtualios parodos, konkursai, viktorinos. Vienas įsimintiniausių renginių – poeto P. Širvio šimtmečiui skirta muzikos ir poezijos popietė „Gerių žalią tylą“. Popietė vyko Traupio botanikos sode prie beržų, kur stovi viena iš aštuonių „Literatūrinio tako“ stotelių, skirta poetui P. Širviui. Bibliotekininkė R. Musteikienė susirinkusius supažindino su tragiško likimo poeto gyvenimu, P. Širvio eiles skaitė skaitovas Antanas Grimža, dainas pagal poeto kūrybą, pritariant gitaros garsams, atliko Indrė Musteikytė ir Karolina Kabošytė. Renginyje dalyvavo poetas Povilas Kulvinskas. Troškūnų miesto bibliotekoje organizuota paroda „Faktai ir mitai apie Žalgirio mūšį“, teminės parodos: „Lietuvių rašytojų knygų kelias į pasaulį“, „Asmenybės ir knygos“, Troškūnų vaikų darželio auklėtinių piešinių paroda. Paroda „Felicijos Bortkevičienės (1873–1945) pėdsakas Lietuvos istorijoje“ buvo skirta knygnešei, spaudos darbuotojai, viena žymiausių lietuvių tautinio atgimimo veikėjai F. Bortkevičienei ir paskelbtiems Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmečio metams. Viešintų bibliotekos tradiciniai renginiai – Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė, Tarptautinė knygos diena, „Mykolinės“. Filiale yra įrengtas buties muziejus, kuriame eksponuojami senoviniai buties rakandai, knygos. Iš vaizdinių renginių labiausiai pavyko „Šeimos albumą pavarčius...“. Parodoje eksponuoti prisiminimai, Onos ir Jono Saprigonų bičiulystė su rašytoju Juozu Baltušiu.

3.13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Viešinimas – tai informacinė veikla, viena iš Bibliotekos populiarinimo būdų, kuri formuoja nuomonę apie šiuolaikinę Biblioteką, padeda atskleisti aktualias veiklas, pristato

visuomenei paslaugas, įdiegtas naujoves, reklamuoja vykstančius renginius. 2020 m. Bibliotekos darbuotojai parašė 411 straipsnių. Rajoninėje spaudoje paskelbti 43 straipsniai, respublikinėje spaudoje – 7 straipsniai, internete – 361. Straipsniai buvo paskelbti Anykščių krašto periodiniuose leidiniuose „Anykšta“ ir „Šilelis“, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos leidžiamame leidinyje „Tarp knygų“, respublikiniuose laikraščiuose „Voruta“, „Respublika“, Pasaulio anykštėnų bendrijos laikraštyje „Pasaulio anykštėnas“, žurnale „Gimtasai kraštas“. Daug straipsnių spausdino regioninis laikraštis „Utenos apskrities žinios“. Beveik visos publikacijos buvo paskelbtos minėtų periodinių leidinių interneto svetainėse ir pasiekiamos vartotojams virtualioje erdvėje: naujienų portaluose www.silelis.info, www.nyksčiai.lt, www.anyksta.lt, www.kulturos-miestas.lt/lt/anyksčiai-dienorastis ir kt. Straipsnius viešino Visagino bei Panevėžio, Kupiškio internetinė spauda. Praėjusiais metais ne tik darbuotojos rašė straipsnius apie tai, kas vyko Bibliotekoje, bet ir žurnalistai parodė dėmesį Viešosios bibliotekos kraštotyros veiklai. Apie kraštotyrininkes ir jų nuopelnus kraštotyros veikloje buvo paskelbti žurnalistės Dalios Savickaitės straipsniai respublikiniuose periodiniuose leidiniuose „Voruta“ ir „Respublika“, apie Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėją Audronę Berezauskiene spausdintas straipsnis D. Savickaitės išleistoje knygoje „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II“ (2020 m.). Ne bibliotekos darbuotojų apie Bibliotekų veiklą, bibliotekininkus parašyti 2 straipsniai.

Informacija viešinama Bibliotekos puslapyje www.anyksciuvb.lt/lt/ ir Bibliotekos socialiniame tinkle Facebook. Veikla atsispindėjo paskyros Facebook grupėje Esu Anykštėnas ir sukurtų filialų Facebook paskyrose. Daugelis darbuotojų renginių viešinimui ir sklaidai naudojo savo asmenines paskyras. Vykdomas Facebook puslapio Anykščių kraštas senose fotografijose administravimas. Per praėjusius metus šis puslapis pasipildė virš 2 500 narių ir šiai dienai narių – 3 680. Paskyroje IDĖJŲ LABAS. saviraiškos ir realizacijos erdvė veikla nevyko, panaikinus Metodikos skyrių, neliko atsakingo darbuotojo. Prieš filialo Istorijų dvarelis atidarymą buvo sukurtos paskyros socialiniuose tinkluose, bei internetinė svetainė, kurioje lankytojai pasirinkę jiems tinkamiausią būdą turi galimybę rasti informaciją apie vykdomas veiklas, naujienas, renginius ir kitą jiems aktualią informaciją susijusią su turiningu vaikų laisvalaikiu, skaitymo skatinimu ir t. t. Buvo sukurti 4 informacijos šaltiniai:

- Socialinio tinklo Facebook paskyra: <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>
- Socialinio tinklo Instagram paskyra: <https://www.instagram.com/istoriju.dvarelis/>
- Internetinė svetainė: www.istorijudvarelis.lt
- Google platforma „Google my Business“ – google paieškoje suvesti „Istorijų dvarelis“.

Istorijų dvarelyje buvo filmuojamos televizijos laidos ir daromi video reportažai: „We Love Lithuania“ video reportažas, „Tuktuko TV“ video reportažas, TV3 televizijos laida „Sveiki atvykę“, Ežerų krašto turizmo centrai Istorijų dvarelį įtraukė į organizuotą konkursą, kuomet dalyviai

aplankę dvarelį turėjo galimybę laimėti puikių prizų, Laisvės televizija filmavo laidą „Pamatyk Lietuvoje“, Keliaujančių mamų organizacija filmavo video reportažą Istorijų dvarelyje, o po to buvo paskelbtas konkursas į kurį buvo įtrauktas dvarelis.

Renginiams 2020 m. parengta 260 kvietimų, 280 skelbimų, skrajučių ir įvairių lankstinukų – 1 918, A4 formatu – 1 058, A3 – 414. Buvo platinami mokyklose, darželiuose, Anykščių rajono savivaldybėje ir kitose labiau gyventojų lankomose vietose, kur yra skelbimo lentos. Lankytojai į Bibliotekose organizuojamus renginius kviečiami ir telefonu, informuojami elektroninėmis trumposiomis žinutėmis.

➤ **Ekskursijos.**

Ekskursijos yra vienas iš būdų pažinti Biblioteką, padėti lankytojams suvokti Bibliotekos aplinką, išteklius, paslaugas. 2020 m. dėl įvesto karantino Biblioteka sulaukė daug mažiau svečių, neapsilankė kitų Lietuvos bibliotekų kolektyvai, kolegos. Daugiausia sulaukėme pavienių Anykščių miesto svečių, kurie susipažino su Anykščiais, kartu ir su Biblioteka. Rugsėjo ir rugsėjo mėnesiais apsilankė moldavų-rumunų ir kroatų delegacijos. Rugsėjo 5 d. Bibliotekoje lankėsi Alytaus apskrities literatų klubo „Tėkmė“ nariai. Svečiai apžiūrėjo Viešosios bibliotekos pastatą su bibliotekos rūsyje archeologų atrasta XVI a. krosnimi, susipažino su fotomenininko Izidoriaus Girčio atminimo kambaryje eksponuojamomis nuotraukomis bei fotografo asmeniniais daiktais. Turizmo nakties metu Bibliotekoje buvo organizuojamos vakarinės ekskursijos. Į kiekvieną skyrių užsukę svečiai Bibliotekos darbuotojų galėjo klausti visko, kas jiems įdomu apie jų darbo specifiką, apie erdves, knygas ir įvairiausius eksponatus. Svarbus traukos objektas Bibliotekoje atsirado įrengus spaudos fotografo I. Girčio muziejų. Per metus muziejuje apsilankė – 131 lankytojas.

Labai gaila, kad gražią tradiciją, kai Bibliotekos darbuotojai Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu aplanko kolegas, besidarbuojančius kituose Lietuvos miestuose, dėl karantino – teko nutraukti.

IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIS VAIKAIS

Skaitymas – tai galimybė susipažinti su mus supančiu pasauliu. Anglų rašytojas, bibliofilas Rychardas de Bury yra rašęs: „Knygos yra mokytojai, kurie moko be lazdų ir rykščių, be riksmo ir pykčio, be dovanų ir pinigų. Kada tik ateitum – nemiega, ko tik paklaustum – neslepia, jei suklysi – nemurma, jei nežinosi – nesišaipo“. Tai vienintelė sugrįžtanti investicija. Vaikai, kuriems nuo mažumės yra skaitoma, o vėliau patys pradeda skaityti, lankytis bibliotekoje, visam gyvenimui susiformuoja įgūdžius, kurių neįmanoma įgyti žiūrint televiziją ar naudojantis kompiuteriu. Jie išmoka geriau klausyti ir būna dėmesingesni mokykloje. Jų žodynas sparčiai plečiasi. Skaitymas, pagarba ir meilė knygai – tai išsilavinimo dovana kurią stengiamės įskiepyti savo jauniems skaitytojams.

4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas Viešojoje bibliotekoje

Atsižvelgiant į mokyklų pateiktus rekomenduojamų knygų sąrašus bei skaitytojų pageidavimus vaikams stengėmės užsakyti pačias reikalingiausias, populiariausias ir įdomiausias knygas. Šiais metais literatūros gavome 84 fiz. vnt. daugiau nei pernai, bet patenkinti visų norinčių skaityti poreikius buvo sunku. Trūko pageidaujamos literatūros, be to atskirų mokyklų ir net atskirų klasių literatūros mokytojai sudaro skirtingus literatūros sąrašus, o reikalingo vieno pavadinimo dokumento gauname ne daugiau kaip po 1 ar 2 egzempliorius. Skaitytojai nenori skaityti seno leidimo knygų, todėl dažniausiai pageidauja naujų leidimų. Kartais tam įtakos turi ir didesnis šriftas perleistuose leidimuose. Dažnai skaitytojai pageidauja knygų iš vienos ar kitos serijos. Tačiau bibliotekoje populiariausios serijos dažniausiai nėra pilnai sukomplektuotos. Neretai trūksta vienos, dviejų ar trijų serijos (trilogijos) knygų. Ypatingai trūksta paaugliams skirtos literatūros.

- 2020 m. iš viso yra fonde 24 293 fiz. vnt., 12 291 pav.
- Iš viso yra grožinės literatūros 18 637 fiz. vnt. – 76,7 %;
- Iš viso yra šakinės literatūros 5 656 fiz. vnt. – 23,3 %;
- Iš viso yra periodinių leidinių 84 fiz. vnt. – 0,3 %.

Lyginant su 2019 m. ir 2015 m. fondas padidėjo (+898) ir (+3 866).

- Vienam gyventojui vaikui tenka 22,36 fiz. vnt. dokumentų. 2015 m. vienam gyventojui vaikui teko 10,77 fiz. vnt. dokumento.
- Naujai gautų leidinių vienam gyventojui vaikui tenka 0,96 fiz. vnt. dokumento.
- Bendras fondo apyvartos rodiklis – 0,6, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo 0,1.

Patys mažiausieji skaitytojai džiaugėsi naujomis ir jau pamėgtomis žaislinėmis knygelėmis: „Labanakt, pūkuotapilviai Vienaragiai“ (su liesti skirtais elementais), „Naminiai gyvūnai“ (su garsais), „Kas čia plaukia“ (nuspelvink vandeniui, vonios knygelė), „Didžioji dinozaurų enciklopedija“ (per 50 neįprastų garsų), „Pažink gyvūnus“ ir „Pažink spalvas“ (su judančiais elementais), „Lokiukas Benas išalko“ ir „Pažaiskime katę ir pelę“ (su išstumiamais paveikslėliais, skirta 1-2 metų vaikams) ir kt. Didelio vaikų dėmesio sulaukė įgarsintos knygos „Mano lopšinė“, K. Kubilinskas „Mano batai buvo du“, „Kiškių troleibusai“, R. Skučaitė „Raidžių namučiai“. Ypatingo mažųjų skaitytojų susidomėjimo sulaukė knygos „Mūsų augintiniai“ (Paliesk ir klausyk), „Daug linksmų gyvūnų“ (Pirmoji pirštukų žaidimų knyga), „Pelytė valosi dantukus“, „Šuniukas eina ant puoduko“. Tai patrauklios, spalvingos knygos, kurias vaikai gali ne tik skaityti, bet ir smagiai su jomis žaisti. Mergaitės skaitė knygeles: „Raudonkepuraitė“, „Pelenė“ (su daugiau nei 14 linksmų garsų), „Pasakos mergaitėms“ (su stebuklingais garsais, pritaikyta pradedantiems skaityti) ir kt. Knygelės apie princeses iš serijos „Ledo šalis“ taip pat buvo labai populiarios. Mažų mergaičių mėgstama knygelė – „Drakonų nuotykių“ (su lego dėlionėmis), „Gražiausia pasaulyje suknelė“, „Barbė – slaptoji agentė“. Mažieji skaitytojai berniukai mėgavosi knygomis – „Pypsio nuotykių“ (su

automobilių garsais ir linksmomis melodijomis), „Pyp Pyp Brum! Džordžas ir automobilių garsai“, „Kokios mašinos padeda ūkyje“ (su mirksinčiais žibintais), „Smagios lenktynės“ ir kt. Vaikai su malonumu skaitė lietuvių autorių, gražiai iliustruotos knygelės: A. Kiudulaitės „Maksas ir 92 musės“, M. Marcinkevičiaus „Kaip pelėdžiukas iš namų pabėgo“ ir „Atvirkštukai“, O. Bitutės „Ežiukas Poviliukas jaukinasi baimę“, B. Bēranto „Ponas Kampas“, T. Liutkevičiaus „Gretutė ir brokoliadienis“. Ypatingai mažuosius skaitytojus domino informacinės-pažintinės knygelės.

Jau geriau pramokę skaityti vaikai noriai skaitė lietuvių autorės L. Žutautės knygeles apie Kakę Makę, M. Handford knygas. Dažnai pageidavo L. Jonausko knygos „Kur ieškoti rudojo lokio ir kiti nutikimai gamtoje“ bei F. Simon kūrinių apie blogiuką Henrį. Mažosios skaitytojos mergaitės skaitė Knister „Draugystė su piene“, V. Thomas ir K. Paul „Ragana Vinė“ ir „Vinės burtų lazdelė“, G. M. Berrow „Krištolo širdies kerai“, J. ir T. Wieslander „Mamulė Mū“, C. Gilson „Raganaitė Meliuzina“. Skaitomos buvo A. Lindgren, R. Dahl, K. Kasparavičiaus, V. V. Landsbergio, S. Paltanavičiaus, A. A. Milno, J. ir T. Wieslander, S. Nordqvist, O. Proislerio ir kitos knygos. Dažnai berniukai pageidauja J. Kinney „Nevykėlio dienoraštis“ serijos knygų. Šias knygas noriai skaitytų tiek jaunesnieji, tiek vyresnieji paaugliai. Populiarios jaunesniųjų paauglių tarpe ir T. Dirgėlos knygos: „Mano tėtis rašo knygą“, „Lukas Šiaudelis deda iš viršaus“, „Vytautas Didysis „Žalgirio“ arenoje“, „Benas – sapnų siuvėjas“ ir kt. Berniukai domisi Paul Van Loon bei M. Cheverton knygomis. Šio amžiaus mergaitės neretai pageidavo D. Walliams „Blogiausi pasaulio vaikai 2“, „Blogiausi pasaulio mokytojai“, „Ledo pabaisa“, R. R. Russell „Prietrankos dienoraštis“ serijos knygų. Pradinių klasių mergaitės pageidavo Z. Davidson „Magiškieji vieneragiai“, J. Sykes „Vienaragių akademija“ bei P. Butchart „Mokyklos detektyvai“ serijos knygų. Ypatingai vaikų pageidaujamos knygos iš geriausių 2019 m. vaikų knygų penketuko. Pastaruoju metu vaikai dažniau domisi nuotykinėmis knygomis, net ir patys mažiausieji skaitytojai, o pasakos lieka antroje vietoje. Rinkdamiesi pasakas vaikai stengiasi imti tik tokias, kurios yra trumpos. Vaikai skaito V. V. Landsbergio knygas: „Arklio Dominyko meilė“, „Pelytė Zita“, „Pukis ir Pūkutis“, L. Duncan „Šunų viešbutis“ bei serijos „Donaldas tavo kišenėje“ komiksų knygas. D. Roberts, A. Mac Donald „Nevala Bertis“ bei B. Catchpole „Pigas gelbsti komandą“ knygos lentynose niekada neužsibūna. Vaikai skaito ir eilėraščių knygeles: Z. Gaižauskaitės, J. Marcinkevičiaus, M. Vainilaičio, J. Degutytės, S. Gedos, V. Palčinskaitės, K. Kubilinsko, L. Gutausko. Jas mielai skaito ne tik patys mažiausieji skaitytojai, neretai tokių knygų pageidauja tėveliai. Pradinukai domėjosi ir informacinėmis-pažintinėmis knygomis, pageidavo S. Hutchinsono knygų skirtų ateities išradėjams.

Vyresniųjų klasių mokiniai džiaugėsi M. Haddon „Tas keistas nutikimas šuniui naktį“, G. Forman „Jei pasilikčiau...“ ir „Kai ji išėjo“, J. Asher „Trylika priežasčių kodėl“, A. Day „Fandom“ bei kitomis knygomis. Noriai skaito tokių autorių kaip K. Oholsson, S. Collins, J. K. Rowling, J. Frey, M. Burges knygas. Mokinės dažnai pageidauja H. Smale knygų „Moksliukė“, „Tobulas gyvenimas“,

„Netikėlis modelis“, A. Punset „Raudonųjų batelių klubas“, R. Fitzgerald „Emilė Sparks ir ne itin nusisekusi draugystė“ bei L. Montgomery „Anė iš Žaliastogių“ ir „Anė iš salos“, T. Murray „Viskas apie Kesidę“ knygų. Populiarios C. Houck „Tigro užkerėjimas“ serijos knygos. Tarp vyresniųjų skaitytojų populiarios knygos: A. Babendererde „Indigo vasara“, E. Lockhart „Melagiai“, J. J. Graceffa „Edeno vaikai“, „Edeno išrinktieji“ ir „Edeno maištininkai“, R. Yancey „Penktoji banga“, J. Echols „Meilės istorija“, D. Leesalu „Žaidimas yra tikrovė“, C. Glynn „Princesės paslaptis“, J. Green „Aliaskos beieškant“ ir kt. Populiarios serijos „Paribio istorijos“ knygos. Skaitytojai paaugliai džiaugėsi naujomis knygomis: K. Brandis serijos „Miškų bastūnai“ knyga „Kerago metamorfozė“, S. De Mari „Paskutinis elfas“, J. Flanagan „Brolija“ serijos knygomis, A. Standish „Etanas, kuriuo buvau“, S. Hartnetrt „Sidabrinis asiliukas“, V. Varanius „Šiltnamis“ ir kt. Klasika tapusių Žiulio Verno knygų populiarumas neblėsta. Paaugliai berniukai skaitė „Penkiolikos metų kapitonas“, „Kapitono Granto vaikai“, „20 000 mylių po vandeniu“ knygas, o R. L. Styvenson knyga „Lobių sala“ taip pat buvo dažnai pageidaujama. Paauglės mergaitės dažnai pageidauja lietuvių autorių knygų: J. Miškinytės „Bitlas, Ana Orka ir aš“, L. Varslauskaitės „Mano didelis mažas Aš“, K. Gudonytės „Ida iš šešėlių sodo“, D. Opolskaitės „Eksperimentas gyventi“, M. Mikulėnaitės „Anapus sienos“, K. Zylės „Sukeistas“, Rebekos Unos „Atjunk“, U. Kaunaitės „Laiškai Elzei“, R. Šepetys „Tarp pilkų debesų“, R. Šerelytės „Rebekos salos“ ir N. Vaitkutės knygų. Berniukai skaito G. Morkūno knygas „Iš Nuomšiko gyvenimo“ ir „Velniškai karštos atostogos“ bei V. Račicko knygas.

Mokiniam patinka knygos apie juokingus nuotykius mokykloje, domina bendraamžių nuotyčiai ir išdaigos, todėl noriai skaitoma knyga J. Kinney „Nevykėlio dienoraštis“ J. Patterson ir Ch. Tebbetts „Mokšė: blogiausi mano gyvenimo metai“ ir J. Meres knygos: „Normano pasaulis: atsargiai! Gali suerzinti!“ ir „Normano pasaulis: atsargiai, dūžta! Kiaušiniai!“, S. Pastis „Timis nevykėlis“. Nedingsta susidomėjimas knygomis apie Harį Poterį. J. K. Rowling knygas skaito įvairaus amžiaus vaikai ir net suaugusieji. Vyresnieji mokiniai, ypač berniukai, skaito fantastines knygas, o labiausiai mėgstamos siaubo istorijos. Tai J. Flanagan serijos „Žvalgo mokinyš“ knygos bei šio autoriaus kitos serijos „Žvalgo mokinio priešistorė“ knygos. Populiarios J. R. R. Tolkien knygos „Hobitas, arba Ten ir atgal“, „Žiedų valdovas“.

Džiugu, kad vaikiškomis knygomis domisi mūsų skaitytojų tėveliai. Suaugusieji pageidavo šių pažintinių knygų: A. Syhiels „Kodėl? Pirmoji didžioji knyga“, „Enciklopedija vaikams apie Lietuvą“, „Didysis klausimynas“, „Kas? Kaip? Kodėl? 400 pasaulio paslapčių“, A. Rakauskas „Gustavo receptai“, „Nepamiršamos vaikų šventės“, N. Kinnear „Kaip kiškis mokėsi drąsos“, „Lietuvių išminties knyga“, R. Karazija „Žaislai, įdomūs bandymai ir žaidimai“, „501 būdas atitraukti vaiką nuo kompiuterio ar televizoriaus“ ir kt. Pageidavo ir grožinės literatūros knygų, domėjosi psichologine – pedagogine literatūra. Populiarios suaugusiųjų tarpe serijos „Mamos

biblioteka“ knygos: A. Faber ir E. Mazlish „Kaip kalbėti su vaikais, kad jie klausytų ir kaip klausyti, kad vaikai kalbėtų“, E. Fodor „Pojūčių pasaulis. Knyga apie kūdikių auginimą“, S. Biddulph „Laimingų vaikų paslaptis“ bei C. A. B. Freeland ir J. B. Toner serijos „Ką daryti, kai“ knygos: „Bijai suklysti“, „Pyksti“, „Jaudiniesi per stipriai“ ir kt.

Labai gaila, kad populiariausių ir vaikų pamėgtų knygų turime tik po vieną egzempliorių. Daugelio skaitytojų pageidaujamų knygų skyriuje visai neturime. Tokių kaip S. Kreller „Drambliai nematomi“, D. Cali „Pelkinukas“, I. Narijauskienė „Pelėda Drūlija ir diena NE. Terapinės pasakos vaikams“, J. Baltrukonytė „Keksiukas po pagalve“, A. Landsbergienė „Pradinukų abėcėlė“, G. Andreae „Žirafos šokt nemoka“, M. Marcinkevičius „Princesė“, L. Mercalli „Na, ir karštis“ – dažnai pageidauja skaitytojų vaikų tėveliai. Skyriuje neturime D. Opolskaitės „Dienų piramidės“, K. Gudonytės „Drugeliai virš bedugnės“, J. Asher „Pamatyti šviesą“, „Zombio dienoraštis: nuotykių „Minecraft“ pasaulyje: apsikeitimas kūnais“, J. Ryan „Patarimai Pokemon Go žaidėjams“, E. Giordano „Tėvai, spuogai ir kiti paauglystės rūpesčiai“, U. Stark „Meilės kontrolinis“, E. Favilli „Vakaro istorijos mergaitėms maištininkėms“, D. Solomons „Mano brolis superherojus“ ir kt. Todėl negalime patenkinti daugelio skaitytojų poreikių. Ypač trūksta paaugliams ir vyresniesiems mokiniams skirtos literatūros.

4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje

➤ Iš viso per metus įsigyta dokumentų 1 044 fiz. vnt., 545 pav.

 Per metus įsigyta grožinės literatūros 663 fiz. vnt.

 Per metus įsigyta šakinės literatūros 381 fiz. vnt.

 Per metus gauta periodinių leidinių 11 fiz. vnt., 11 pav.

Iš viso naujai gauta dokumentų 4,3 %. Dokumentų fondą sudaro 4,3 % naujai gautų dokumentų.

Lyginant su praėjusiais metais ir su 2015 m dokumentų įsigyta daugiau (+84) ir (+19). Dėl nepakankamo finansavimo mažai užsakyta periodinių leidinių, skirtų vaikams. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo 10 pav. periodinius leidinius.

➤ Iš viso nurašyta 146 fiz. vnt., 12 pav.

Nurašymo priežastys:

 susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai – nebuvo nurašyta.

 praradę aktualumą dokumentai – 146 fiz. vnt.

Iš jų: 146 fiz. vnt. 12 pav. – periodiniai leidiniai

Jeigu lygintume dokumentų nurašymą (146 fiz. vnt.) ir dokumentų gavimą (1 044 fiz. vnt.) – nurašyta palyginti labai mažai literatūros. Pasenusios, neaktualios, neskaitomos literatūros knygų fondo 2020 m. atsisakyta nepakankamai.

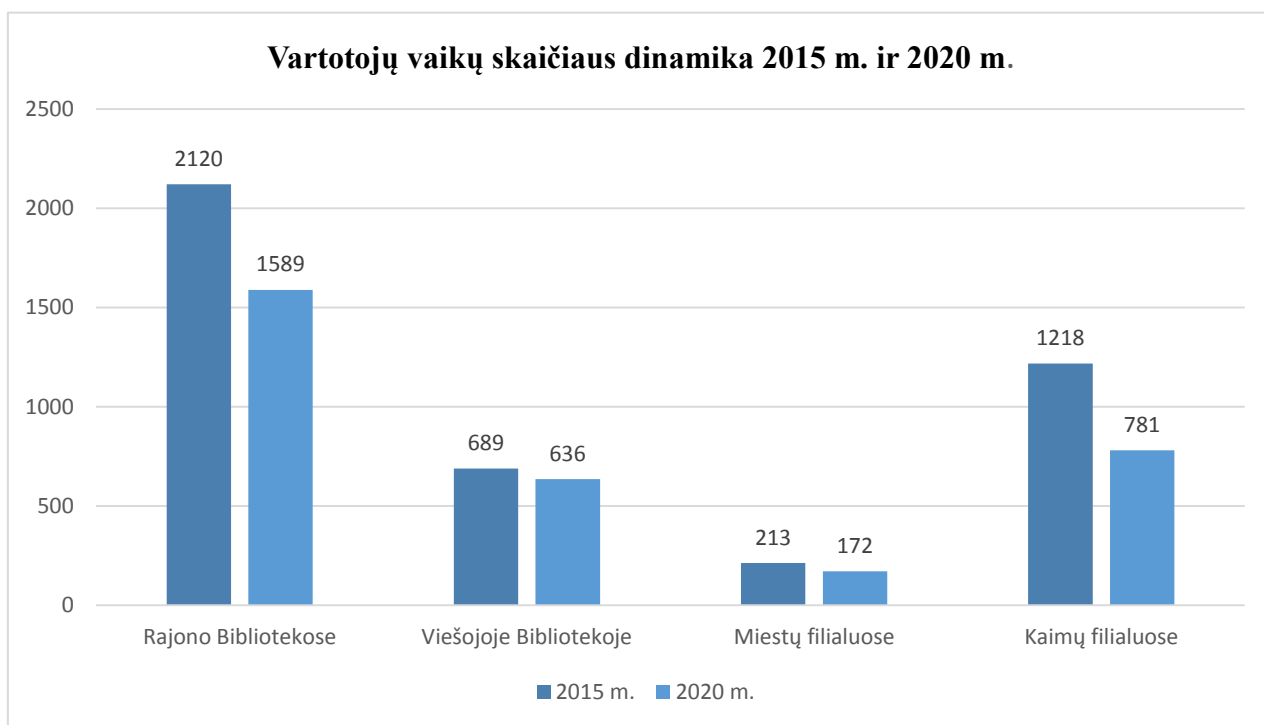
4.3. Vaikų vartotojų telkimas

Pandemijos akivaizdoje tiek suaugusiųjų, tiek vaikų skaitytojų aptarnavimas nebuvo sklandus. Šalyje įvestas karantinas beveik du mėnesius visiškai sustabdė skaitytojų aptarnavimą. Be to daugiau nei pusę metų, skaitytojai buvo aptarnaujami taikant vienokius ar kitokius ribojimus.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis vaikų rajone gyvena 2 763 (-176), Anykščių mieste – 1 086 (-117).

2020 m. rajono bibliotekose vaikų užregistruota 1 589 (-260), Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje užregistruoti 636 skaitytojai, lyginant su praėjusiais metais skaitytojų užregistruota daug mažiau (-106), mažiau vaikų užregistruota miestų filialuose (-18) ir kaimų filialuose (-136).

Bibliotekos	Vaikų vartotojų skaičius					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	1 589	1 849	1 972	2 071	2 005	2 120
Viešojoje bibliotekoje	636	742	738	756	716	689
Miestų filialuose	172	190	207	234	145	213
Kaimų filialuose	781	917	1 027	1 081	1 144	1 218

Bibliotekos	Vaikų gyventojų sutelkimo %				
	2020	2019	2018	2017	2016
Rajono bibliotekose	57,5	62,9	63,7	63,7	62,4
Viešojoje bibliotekoje	58,6	61,7	59,2	58,1	61,4
Miestų filialuose	59,7	65,5	72,1	81,0	51,6
Kaimų filialuose	56,2	63,4	65,7	65,1	64,7

Gyventojų vaikų mažėjimas – viena opiausių rajono problemų. Mažėja ir vartotojų vaikų skaičius rajono bibliotekose. Tai lemia ne tik mažėjantis vaikų skaičius, bet gyventojų emigracija. Didelę įtaką turi ir tai, kad 15 viešosios bibliotekos filialų savo mikrorajonuose neturi mokyklų. Besimokantys Anykščių mokyklose mokiniai dažniau lankosi Viešojoje bibliotekoje, nei savo gyvenamosios vietovės bibliotekoje – kaimo filiale. Lyginant su 2015 m. vaikų skaitytojų užregistruota mažiau (-531). Vartotojų vaikų mažiau užregistruota ir dėl 2020 m. pavasarį ir metų pabaigoje paskelbto karantino.

Vaikų gyventojų sutelkimas mažėjo rajone, Viešojoje bibliotekoje, miestų ir kaimų filialuose. Skaitytojai vaikai sudaro 22,0 proc. visų skaitytojų.

Labai didelė problema – skolininkai, kure padaro nemažai žalos. Dažniausiai jie paima reikalingas, vertingas knygas ir jų nebegrąžina. Pastaruoju metu dalis mokinių išvažiuoja į užsienį, kiti išvyksta gyventi į kitą miestą, tretį negrąžina knygų dėl atsakomybės jausmo stokos. Taip dingsta pačios reikalingiausios, populiariausios ir geriausios knygos. Metų eigoje vaikai skolininkai į Biblioteką grąžinti knygas buvo kviečiami įvairiausiais būdais: per klasės draugus, kurie dažnai ateina į Biblioteką, pažįstamus, kaimynus. Ne kartą skambinta tiesiogiai tėveliams, taip pat moksleiviams į rankas buvo įteikiami paraginimai su prašymu grąžinti knygas, nes jų labai laukia kiti vaikai. Įsisenėjusi skolininkų problema išlieka nežiūrint visų pastangų. 2021 m. pradžioje yra 179 skolininkai.

4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas

Apsilankymų skaičius rajono bibliotekose 2020 m. drastiškai mažėjo (-15 494). Mažėjo apsilankymai Viešojoje bibliotekoje (-2 490), miestų ir kaimų filialuose (-3 668) ir (-9 336). Lyginant su praeitais metais, visame rajone krito lankomumo rodikliai. Apsilankymų skaičiaus sumažėjimui įtakos turėjo Bibliotekos aptarnaujamos bendruomenės vaikų ir mokinių ženklus skaičiaus mažėjimas. Kita priežastis – šalyje paskelbtas karantinas. Džiugu, jog labai dažnai Bibliotekoje apsilanko vaikai, atvykę atostogauti pas senelius, dėdes, tetas iš kitų rajonų. Jie ne tik lankosi bibliotekoje, noriai skaito knygas, bet ir dalyvauja renginiuose, edukaciniuose užsiėmimuose ar kitoje Bibliotekos organizuojamoje edukacinėje veikloje. Pastaruoju metu vis dar jaučiama vaikų migracija, kuri įtakoja vaikų lankytojų skaičių Bibliotekoje.

Bibliotekos	Lankytojų skaičius					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	39 975	55 469	62 129	62 535	68 372	69 511
Viešojoje bibliotekoje	16 144	18 634	20 100	19 603	20 892	21 862
Miestų filialuose	3 497	7 165	7 921	8 888	8 116	6 068
Kaimų filialuose	20 334	29 670	34 108	34 044	39 364	41 581

Aktyviausiai vaikai lankėsi Kurklių filiale – 78,1, Staškūniškio filiale – 58,7, Budrių filiale – 41,2. Žemiausias vaikų lankomumo rodiklis Troškūnų filiale – 6,2, Surdegio filiale – 7,5. Vaitkūnų filiale vaikų vartotojų neužregistruota, nėra apsilankymo ir išdavimo vaikams.

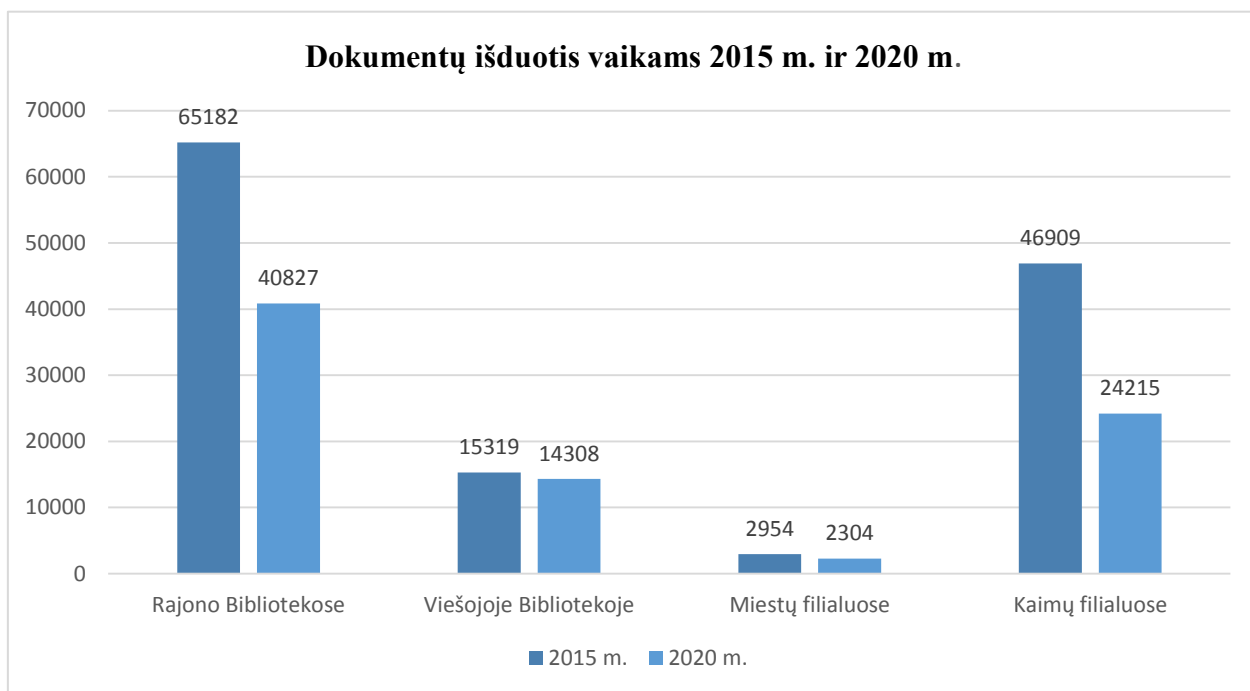
Bibliotekos	Lankomumas					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	25,2	30,0	31,5	30,2	34,1	32,7
Viešojoje bibliotekoje	25,4	25,1	27,2	25,9	29,2	31,7
Miestų filialuose	20,3	37,7	38,3	38,0	56,0	28,5
Kaimų filialuose	26,0	32,4	33,2	31,5	34,4	34,1

4.5. Dokumentų išduotis

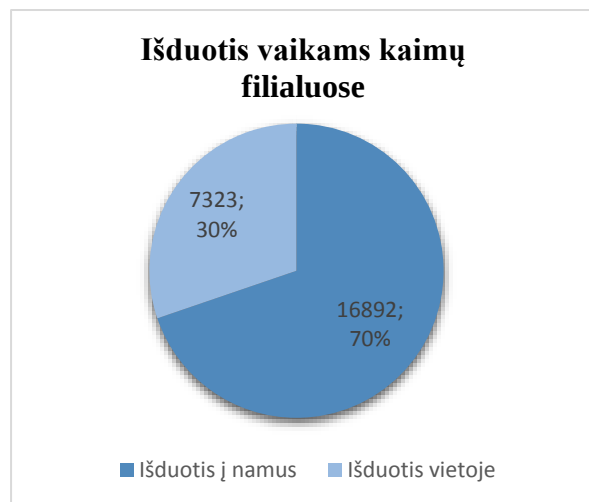
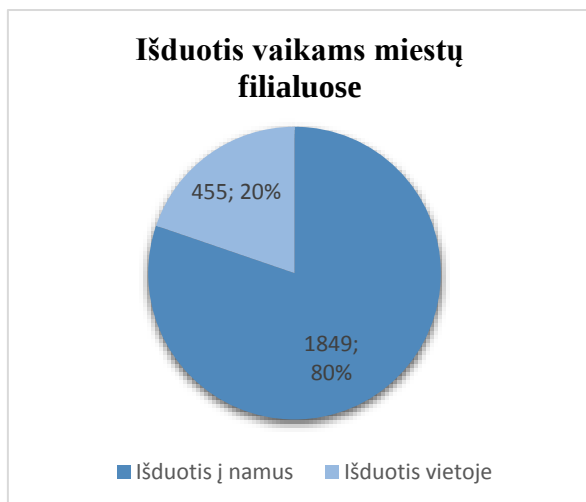
Skaitytojams vaikams 2020 m. rajono bibliotekose lyginant su praėjusiais metais dokumentų išduota mažiau (-12 246). Išduotis mažėjo Viešojoje bibliotekoje (-2 165), miestų (-271) ir kaimų (-9 810) filialuose. Lyginant su 2015 m. išduotis rajone sumažėjo (-24 355).

Bibliotekos	Išdavimas					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	40 827	53 073	59 366	61 801	66 828	65 182
Viešojoje bibliotekoje	14 308	16 473	16 417	17 422	17 453	15 319
Miestų filialuose	2 304	2 575	2 220	2 857	3 080	2 954
Kaimų filialuose	24 215	34 025	40 729	41 522	46 295	46 909

Viešojoje bibliotekoje daugelis mokinių, kurie skaito kūrinius pagal privalomos literatūros sąrašus naudojami lietuviškos skaitmeninės bibliotekos „Literatūros kūriniai 5–8 klasėms“ paslaugomis, kur programinės literatūros kūriniai pateikiami skaitmeniniu formatu nemokamai adresu <http://ebiblioteka.mkp.emokykla.lt>. Kiti naudojami prieiga prie skaitmeninių www.vyturys.lt knygų. Todėl neretai mokiniai reikiamą literatūrą skaitė internetinėje erdvėje. Ypatingai vaikus domina periodiniai leidiniai, kuriuos su malonumu skaito skaitykloje. Skaitytojų tėveliai ir patys vaikai dažniausiai literatūrą rinkosi pagal doc. dr. Kęstučio Urbos parengtą „Rubinaitis“ žurnalo priedo leidinį „Mokinams rekomenduojamos knygos: 1–10 klasei“. Tačiau ne visus kūrinius, pateiktus šiame leidinyje, galima surasti Bibliotekos lentynose.

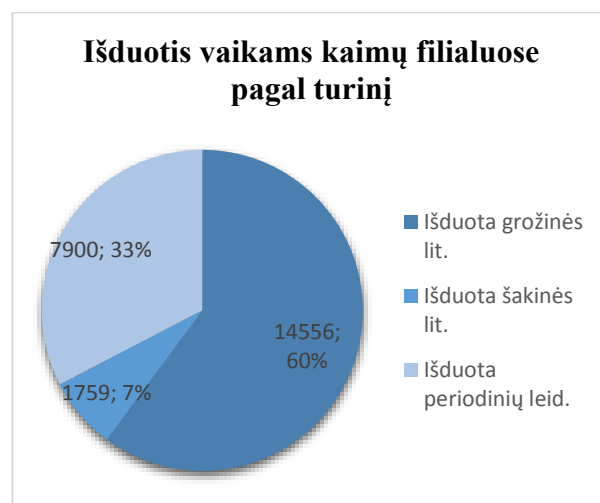
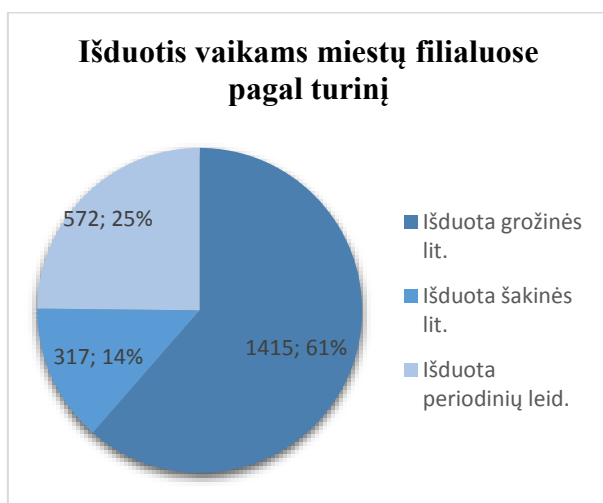
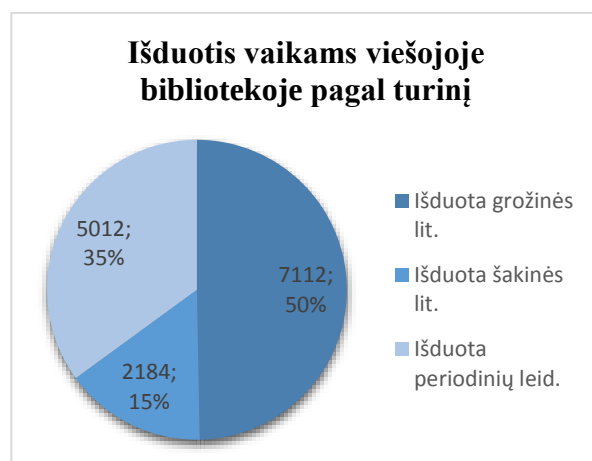
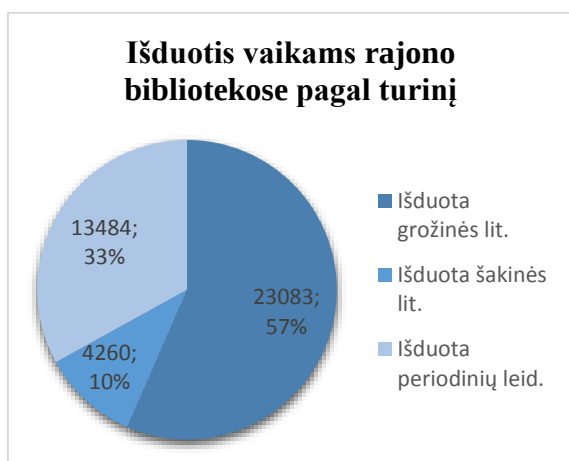
Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties vaikams sudaro išduotis į namus, tai 65 %. Keletą pastarųjų metų Viešojoje bibliotekoje daugiau buvo skaitoma vietoje, tačiau šiais metais, dėl karantino, Viešojoje bibliotekoje, kaip ir filialuose, daugiau skaitoma namuose.

Lyginant su praėjusiais metais išduotis į namus ir vietoje rajono bibliotekose sumažėjo (-2 854) ir (-9 392). Viešojoje bibliotekoje išduotis į namus ir vietoje – (-16) ir (-2 149), miestų filialuose į namus padidėjo išdavimas (+487), o vietoje sumažėjo (-758), kaimų filialuose išduotis į namus ir vietoje sumažėjo (-3 325) ir (-6 485).

2020 m. Viešojoje bibliotekoje vaikams užsienio kalba buvo išduoti 106 fiz. vnt. Anglų kalba buvo išduota 98 fiz. vnt., rusų kalba – 4 fiz. vnt., prancūzų – 4 fiz. vnt. dokumentų. Vokiečių kalba literatūros išduota nebuvo. Anykštėnės Kristinos Setliff ir P. Zukaitės paskolintos vaikų knygos anglų kalba, labai domino skaitytojus. Užsienio kalbomis knygų išdavimas ypatingai padidėja vasaros atostogų metu. Poilsiautojai atvykę į Anykščius iš įvairių šalių, su malonumu lankėsi Bibliotekoje ir skaitė knygas užsienio kalba. Ypatingas poreikis buvo juntamas knygoms anglų kalba.

1 530 fiz. vnt. – buvo išduota knygų, skirtų ikimokyklinio amžiaus vaikams.

4.6. Skaitomumas

Lyginant su 2019 m., visame rajone, išskyrus Viešąją biblioteką, krito vaikų skaitomumo rodikliai. Aukščiausias skaitomumas Budrių ir Kurklių filialuose – 72,8, Staškūniškio filiale – 58,8. Labai žemas vaikų skaitomumo rodiklis Troškūnų miesto filiale – 7,0 ir Svirnų II filiale – 8,0, Vaitkūnų filiale – 0,0.

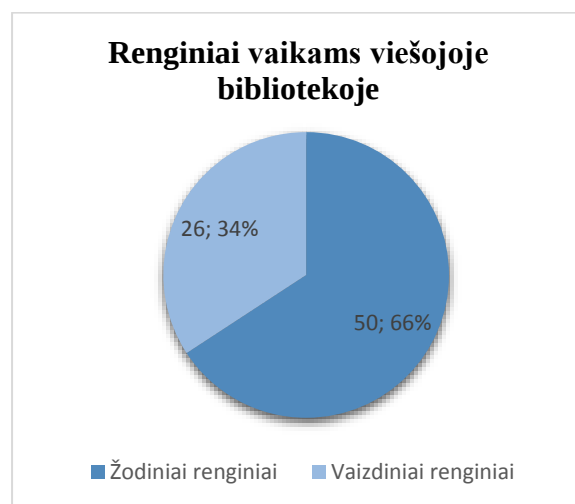
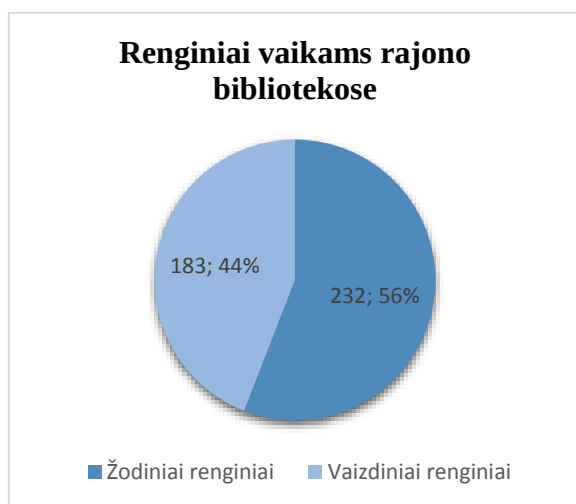
Bibliotekos	Skaitomumas					
	2020	2019	2018	2017	2016	015
Rajono bibliotekose	25,7	28,7	30,1	30,0	33,3	30,7
Viešojoje bibliotekoje	22,5	22,2	22,2	23,0	24,4	22,2
Miestų filialuose	13,4	13,5	10,7	12,2	21,2	13,9
Kaimų filialuose	31,0	37,1	39,7	38,4	40,5	38,5

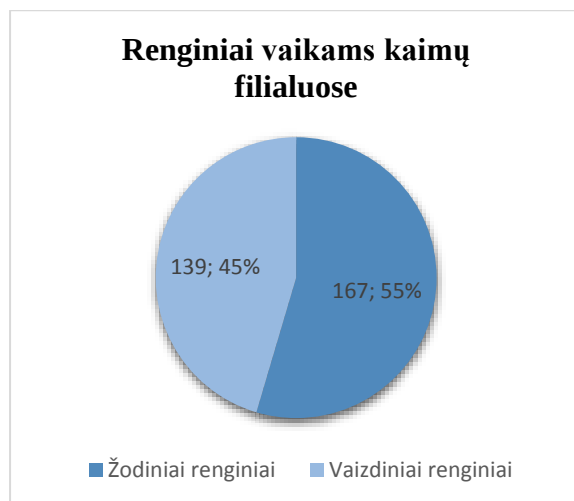
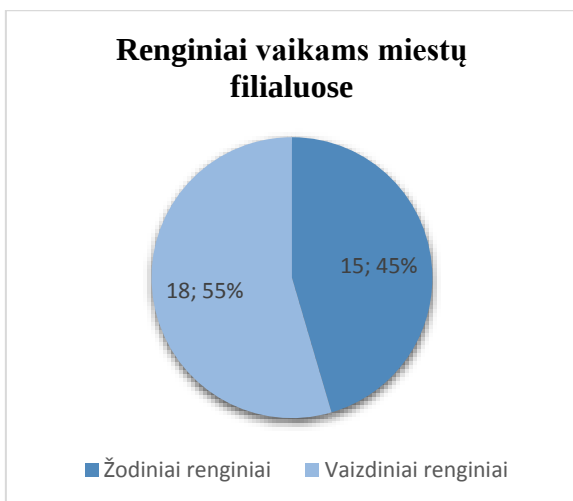
4.7. Renginiai vaikams

Lyginant su praėjusiais metais 2020 m. rajono bibliotekose vaikams suorganizuota mažiau renginių (-143). Mažiau Viešojoje bibliotekoje (-30), miestų filialuose – (-23), kaimų filialuose – (-90).

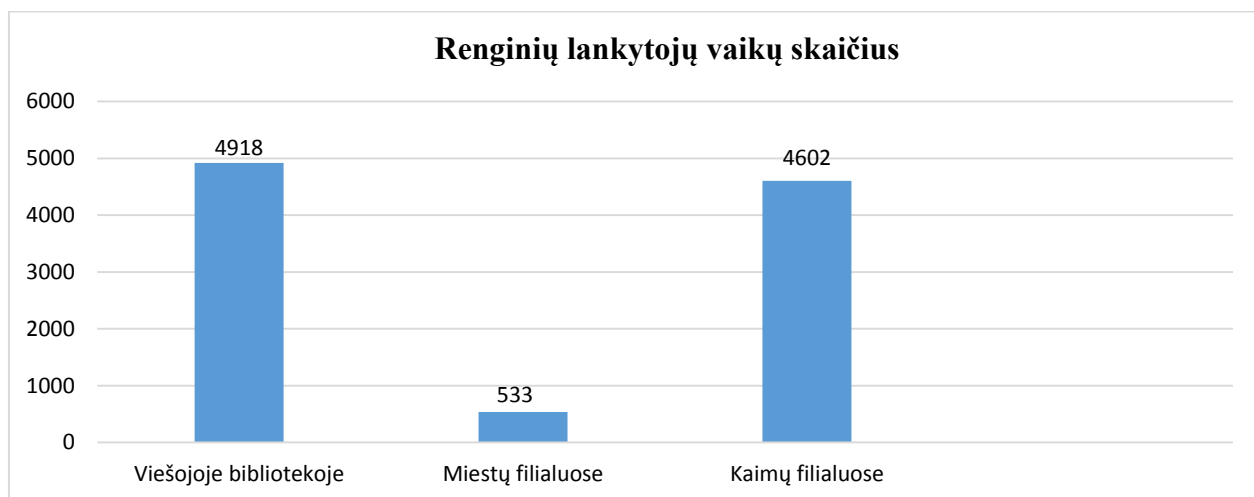
Bibliotekos	Viso renginių					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	415	558	554	498	540	521
Viešojoje bibliotekoje	76	106	90	86	77	93
Miestų filialuose	33	56	52	44	44	29
Kaimų filialuose	306	396	412	368	419	399

Bibliotekos	Žodinių					Vaizdinių				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	328	291	247	298	292	230	263	251	242	229
Viešojoje bibliotekoje	75	51	49	46	56	31	39	37	31	37
Miestų filialuose	23	21	17	15	7	33	31	27	29	22
Kaimų filialuose	230	219	181	237	229	166	193	187	182	170

Viso vaikų renginiuose apsilankė 10 053.

2020 m. organizuojamų renginių formos buvo įvairios: literatūrinės bei kūrybos darbų parodos, literatūriniai ir etnografiniai rytmečiai, skaitymo akcijos, robotikos užsiėmimai, vaikų gimtadienių šventės, edukacinės popietės, valandėlės, edukacinės pamokėlės, knygų pristatymai, kūrybinės improvizacijų valandėlės, garsiniai pasakų skaitymai, viktorinos, kūrybinės dirbtuvės, virtualios kūrybinės iniciatyvos ir kt. Tematika taip pat įvairi: kalendorinės ir valstybinės šventės, rašytojų jubiliejai, metų aktualijos, asmeninės šventės ir pan.

Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius yra ta vieta, kur kiekvienas vaikas yra laukiamas, priimamas kaip asmenybė, stengiamasi patenkinti kiekvieną jo poreikį ir norą kuo daugiau sužinoti. Siekta, kad knyga ir skaitymas suteiktų vaikams galimybę žinoti, pažinti ir atrasti, kad skaitymas įsiliėtų į vaiko ar jauno žmogaus gyvenimą ir teiktų ne tik malonumą, bet ir skatintų jį „augti“, kad skaitydami vaikai ieškotų sprendimų savo gyvenime, įvertindami literatūrinių personažų klaidas ar siekius ir kad skaitymas būtų tikslingas, nuoseklus, gerai apgalvotas ir suplanuotas darbas.

Atsiliepdamas į Kultūros ministerijos kartu su Švietimo ir mokslo ministerija parengtą Skaitymo skatinimo programą 2019–2024 m., Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius 2020 m. išskirtinį dėmesį teikė kultūrinei veiklai, formuojančiai teigiamą požiūrį į skaitymo vertę, skatinančiai neskaitančius ir/ar mažai skaitančius vaikus atrasti skaitymo džiaugsmą, stiprinančiai mokinių skaitymo gebėjimus, skleidžiant gerąją veiklos patirtį.

Suprasdami įgimtą vaikų smalsumą ir kūrybiškumą, organizuodami renginius, įvairiais būdais ir priemonėmis siekėme raginti juos kuo daugiau skaityti, lavinti skaitymo įgūdžius, saviraišką. Susitikimams su skaitytojais esame parengę skirtingų aprangos variantų pagal pasakų popiečių, pokalbių temas. Vaikai nemėgsta monotonijos. Kurdamos „gyvųjų knygelių“ įvaizdį pelnome artimesnį ryšį su jaunaisiais renginio dalyviais. Esame sukūrę drabužius, kuriuos naudojame teatralizuotų knygų pristatymų, švenčių, improvizuotų garsinių skaitymų, edukacinių veiklų metu. Geresnių skaitymo rezultatų galima sulaukti tik tada, kai jų tėveliai ar kiti šeimos nariai turi pakankamai tvirtus šeimos skaitymo įgūdžius. Todėl siekėme įgyvendinti vieną iš prioritetinių veiklos tikslų – skatinti tėvelius domėtis vaikiškais knygomis bei vaikų biblioteka, siekti, kad tėvai šeimose savo vaikams ugdytų skaitymo įgūdžius. Į organizuojamus renginius kvietėme skaitytojus ateiti kartu su tėveliais, seneliais ar kitais artimais žmonėmis. Džiaugiamės, jog daugėja ikimokyklinio amžiaus skaitytojų.

Rūpindamiesi miesto vaikų vasaros užimtumu, jau penktus metus iš eilės dalyvavome Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro organizuojamoje iniciatyvoje „Atverkime duris vasarai“. Vasaros atostogų metu buvo organizuota 13 iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ užsiėmimų. Labai pradžiugino žinia apie įvertinimą, kurį gavome iš iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ organizatorių. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius jau trečius metus iš eilės pripažintas kaip aktyviausias ir kūrybingiausias – pasiūlęs įdomiausių veiklų, iniciatyvos dalyvis. Džiaugiamės Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ministro Algirdo Monkevičiaus padėka, skirta Anykščių L. ir S. Didžiulių viešajai bibliotekai, už aktyvų dalyvavimą iniciatyvoje ir turiningų veiklų organizavimą vaikų vasaros atostogų metu.

Metų pradžioje parengtoje renginių koncepcijoje 2020 m. išsikėlėme tikslą – išskirtinį dėmesį skirti socialiai jautrių šeimų socialinei, meninei bei kultūrinei įtraukčiai didinti. Todėl bendradarbiaujant su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąją biblioteką įgyvendinome Autizmui draugiškos bibliotekos projektą, kurio tikslas – aprūpinti viešąją biblioteką priemonėmis, kurios mažintų autizmo spektro sutrikimų (ASS) ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turinčių asmenų kultūrinę bei socialinę atskirtį bei didintų bibliotekos prieinamumą tokiems lankytojams.

Graži partnerystė sieja su Ignalinos rajono viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriumi. Ignaliniečiams įgyvendinant LTKT Tolygios kultūrinės raidos programos projektą

„Būkime pažįstami“, tarp bibliotekų vyko pažintiniai skaitytojų susitikimai. Nuoširdus bendravimas, supratimas mus siejo su visų miesto mokyklų pradinė klasių mokytojais ir su Anykščių kūrybos ir dailės mokyklos bendruomene. Metų eigoje buvo organizuotos pažintinės ekskursijos po Anykščių L. ir S. Didžiulių viešąją biblioteką.

Svarbu tai, kad daugelis organizuotų renginių vyko netradicinėje aplinkoje ir sulaukė didelio tiek vaikų, tiek jų artimųjų susidomėjimo. Juk visa kas nauja ir dar nepatirta vaikus traukia ir žavi. O tai leidžia labiau susikaupti, įsijausti į aplinką ir atsiskleisti.

Kažkas iš filosofų yra pasakęs, kad: „Gauti galima imant, gauti galima duodant To, ką gausi duodamas – niekas neatims“. Labai džiugu, kad praėjusiais metais turėjome visą būrį žmonių, kurie jautė pareigą ir malonumą dovanoti Bibliotekai naujų vaikiškų knygų. Tai vertėjai, Bibliotekos bičiuliai Danguolė Žalytė ir Alfredas Steiblys, skaitytojas Darius Pipiras, buvusi skyriaus skaitytoja Rūta Kalinkaitė, Baranausko pagrindinės mokyklos 4A klasės mokinys Liudas Žemaitis su šeima, A. Vienuolio progimnazijos 5 A klasės mokinys Mindaugas Kodis, mažasis skyriaus bičiulis iš Vilniaus miesto Erikas Prokofjevas su šeima, vaikų rašytojas Vytautas Račickas ir Vilius Baltrėnas bei kiti. Šiuos žmones mes vadiname nuoširdžiausiais bičiuliais, žmonėmis, dalijančiais šviesą.

➤ **Vaizdiniai renginiai Viešojoje bibliotekoje.**

Vaizdiniai renginiai organizuoti įvairiomis temomis – rašytojų jubiliejams, knygų pristatymams, valstybinėms ir kalendorinėms šventėms bei kitomis vaikams aktualiomis temomis. Daug lankytojų sulaukė organizuotos ilgalaikės vaikų piešinių ir kūrybinių darbų parodos.

 Vaikų rašytojų jubiliejams paminėti buvo parengta 13 parodų: Antanui Baranauskui (185 m.), Almai Karosaitei (75 m.), Daivai Vaitkevičiūtei (50 m.), Emilijai Liegutei-Balionienei (90 m.), Justinui Marcinkevičiui (90 m.), Antoine de Saint-Exupery (120 m.), Gendručiui Morkūnui (60 m.) ir kt. Organizuojant literatūrines parodas buvo siekiama skleisti informaciją apie rašytojus, propaguoti vertingą vaikų ir jaunimo literatūrą, skatinti skyriaus lankytojų skaitymo motyvą, domėjimąsi vaikų ir jaunimo literatūra, pabrėžiant knygos kultūros ir skaitymo svarbą.

 Valstybinėms ir kalendorinėms šventėms skirtos šios parodos: „Laisvė – tai yra kažkas daugiau“, „Vėl vaikus varpelis kviečia“ (Mokslo ir žinių dienos), „Mūsų mažieji draugai“ (Pasaulinei gyvūnų dienai).

 Metų pradžioje, artėjant Užgavėnių šventei, visi Bibliotekos lankytojai galėjo džiaugtis gražiai išdėstyta, bičiulių iš Svėdasų Juozo Tumo – Vaižganto gimnazijos Užgavėnių kaukių paroda, kuri labai papuošė bibliotekos salę.

 Visus metus eksponuotos Anykščių lopšelio-darželio auklėtojos Dalios Šimkienės fotografijų parodos „Raidės medžiuose“ ir „Vakaro pasaka“. Fotografijų paroda „Raidės medžiuose“ sulaukė didelio mažųjų skaitytojų bei jų tėvelių susidomėjimo. Skyriuje apsilankiusios

šeimos, nemažai laiko praleido besimėgaudamos išskirtinėmis nuotraukomis. Visiems buvo smagu ieškoti medžiuose ar jų fragmentuose „apsigyvenusių“ raidžių.

 „Laiminga vaikystė“ globojamų (rūpinamų) vaikų kūrybos darbų paroda sulaukė ne tik skyriaus skaitytojų vaikų, bet ir suaugusiųjų dėmesio. Parodą organizavo Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro Globos centras. Daugiau nei mėnesį vaikų sukurtais darbais džiaugėsi globėjai, jų šeimos, socialiniai darbuotojai bei savivaldybės atstovai.

 „Aš ir mano draugai“ – skaitytojos Ados Šiaučiulytės piešinių paroda, skirta pasaulinei gyvūnų globos dienai.

 Metų eigoje buvo organizuotos 2 virtualios parodos. Literatūros parodoje „Knyga prieš filmą!“ pristatėme vaikams ir paaugliams skirtas knygas įkvėpusias kino režisierius sukurti filmus ir kvietėme stebėti šių knygų filmų ekranizacijas. Bendradarbiaujant su VšĮ „Pamėginčius“ virtualiai pristatyta dailininko Vlodo Žilčiaus (1939–2012) fotografijų kolekcija „Amsterdamas 1980“, kuri buvo sukurta lygiai prieš 40 metų.

➤ **Akcijos. Iniciatyvos.**

 Vasario 10-15 d. Lietuvoje minint saugesnio interneto savaitę, kurios tikslas atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį, ypač vaikų ir jaunuolių, naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis, Biblioteka prisijungė prie šios akcijos. Buvo organizuotas praktinis užsiėmimas „Mano duomenys internete“. Dalyvius supažindinome kas yra asmens duomenys, kurių duomenų negalima skelbti internete, o kuriais galima dalintis ir kokiais socialiniais tinklais vaikai dažniausiai naudojasi. Visiems akcijos dalyviams buvo įteikti Saugesnio interneto savaitės lankstinukai su lipdukais.

 Robotikos užsiėmimai. Visus susidomėjusius supažindinome su Bibliotekoje naujai gauta kompiuterine technine įranga, kurią sudaro programavimo ir kūrybinis paketai: robotikos konstruktorius, programuojamo mikrokompiuterio rinkinys, edukacinis programuojamas dronas, negatyvų ir nuotraukų skaitmeninimo skeneris, kompiuteris su 360 laipsnių kamera, rašalinis nuotraukų spausdintuvas. Ši kompiuterinė techninė įranga visiškai pakėrėjo mažuosius Bibliotekos lankytojus, kurie tiesiog „nėrė“ į paslaptingą robotikos pasaulį. Darbuotojų komanda, organizuojanti užsiėmimus su robotais, pakvietė smalsuosius 7–12 metų skaitytojus pratęsti pažintį su įdomiąja robotika ir išbandyti Lego We. Do 2.0 bei Lego Mindstorms EV3 teikiamas galimybes. Kiekvieną mėnesio ketvirtadienį dalyvaujant iniciatyvoje „Atverk duris vasarai“ buvo organizuota 7 užsiėmimai, kuriuose robotus konstravo, programavo ir valdė 61 skyriaus lankytojas. Šiuose užsiėmimuose vaikai ne tik įgyja žinių apie robotiką, bet kartu ugdomi jų bendradarbiavimo, komunikavimo, komandinio darbo įgūdžiai, lavinamas gebėjimas priimti sprendimus, loginis mąstymas, skatinamas kūrybiškumas.

- Skaitymo iššūkis 2020 „Vasara su knyga“. Pirmąją vasaros dieną startavo skaitymo akcija „Vasara su knyga“, kurios tikslas – per vasarą (nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 1 d.) perskaityti penkias knygas: perskaityti knygą, kurios autorius yra iš Šiaurės šalių; knygą, kurios pavadinime yra skaičius; knygą apie gamtą; knygą apie draugystę ir eiliuotą knygą. Šių metų „Skaitymo iššūkio“ šūkis – „Skaitymas mus jungia“ kvietė įvairaus amžiaus skaitytojus aktyviai dalyvauti ir pasinerti į knygų pasaulį, domėtis skaitymu, literatūra, dalytis ja su bičiuliais. Džiaugiamės, kad vasarą vis daugiau skaitytojų vaikų, kartu su tėveliais noriai laisvalaikį leido su knyga ir dalyvavo jau penktą kartą vykstančioje skaitymo akcijoje. Nesvarbu, kad užsiregistravus ir įveikus „Skaitymo iššūkį“ nepavyko laimėti pagrindinių prizų, tačiau visi dalyviai buvo apdovanoti naudingais ir smagiais prizais - skirtukais su vaistažolėmis.
- Skaitymo konkursas su „Nieko rimto“. Vasarą skaitytojai dalyvavo „Nieko rimto“ leidyklos inicijuotame knygų skaitymo konkurse „Geriausios atostogos su knyga rankose“. Susidomėjimas konkursu buvo tikrai didelis. Leidyklos „Nieko rimto“ knygos yra mėgstamos ir populiarios ne tik vaikų, bet ir paauglių tarpe, todėl šis knygų skaitymo konkursas jaunosius skaitytojus dar labiau sutelkė ir paskatino Bibliotekos lentynose dažniau ieškoti leidyklos knygų. Pasibaigus konkursui pasiekė džiugi žinia, kad Bibliotekos skaitytojai broliukai Juozas ir Pranciškus Perkauskai tapo pačių pačiausiais „Nieko rimto“ išleistų knygų skaitytojais Bibliotekoje. Broliukai buvo apdovanoti jų pačių trokštamiausiomis knygomis ir leidyklos niekorimtukų padėkomis.
- Inicatyva „Biblioteka augina e. skautą“. Bibliotekininkai organizavo akciją „Kai gera ne tik gauti, bet ir dalintis“ ir su džiaugsmu atsiliepė į asociacijos „Langas į ateitį“ pakvietimą bendradarbiauti ir prisidėti prie projekto iniciatyvų „Prisijungusi Lietuva“ ir „Biblioteka augina e. skautą“. Projektas Bibliotekai padovanojo du planšetinius kompiuterius, skirtus šeimoms, kurioms labiausiai jų reikia. Mokiniai kompiuterius galės naudoti nuotolinio mokymosi procese. Simboliška, kad Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną įranga įteikta dviems puikioms skaitytojų Manto ir Martyno šeimoms, kurios aktyviai dalyvauja Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus kūrybinėse-edukacinėse veiklose.
- Inicatyva „Atverk duris vasarai“. Vasaros atostogų metu nuo liepos mėn. 8 d. iki rugpjūčio mėn. 14 d., kiekvieną ketvirtadienį ir penktadienį buvo organizuojamos kūrybinės veiklos: garsiniai skaitymai vaikams, edukacinės-kūrybinės dirbtuvės ir robotikos edukaciniai užsiėmimai. Veiklos vyko skirtingose erdvėse. Buvo organizuota 13 iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ užsiėmimų, kuriuose dalyvavo ikimokyklinio amžiaus vaikai, pradinį klasių bei vyresnių klasių mokiniai. Robotikos užsiėmimuose, parodų pristatymuose, edukacinėse-kūrybinėse veiklose kartu su vaikais noriai dalyvavo ir jų tėveliai, seneliai. Džiaugiamės ir

savanorių pagalba, kurie talkino organizuojant ne vieną renginį bibliotekoje. Vasaros atostogų metu iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ skyriaus organizuojamose veiklose iš viso dalyvavo 288 lankytojai.

- Svečiuose ignaliniečiai. Liepos 8-osios rytmetį į Biblioteką atvyko projektą „Būkime pažįstami“ įgyvendinantys Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos bibliotekininkai su grupe Vaikų literatūros skyriaus skaitytojų. Gražia tradicija tapo miesto svečius sutikti šalia Bibliotekos įkurtoje Kalbų alėjoje. Bibliotekoje svečiai sužinojo krosnies atsiradimo istoriją, aplankė anykštėno fotografo I. Girčio atminties muziejinę ekspoziciją, saviraiškos erdvę jaunimui „Idėjų labas“. Didelė staigmena visiems – bibliotekos rūsyje netikėtai pasirodęs katinas Pukis Kutulis, kuris su vaikais bendravo, pašoko.
- Liepos 10 d. bibliotekininkės pakvietė jaunuosius skaitytojus į kūrybinį-edukacinį užsiėmimą „Prie Šventosios užaugau“. Užsiėmimo metu susipažinome su anykštėno rašytojo Rimanto Povilo Vanago gyvenimu ir kūryba. Skaitytojams pristatėme rašytojo asmeninę interneto svetainę „Su linkėjimais nuo Šventosios“, apžvelgėme vaikams ir ne tik jiems skirtas knygas, skaitėme kūrinio „Penketas šauktukų, arba vienos audringos vasaros nuotykių“ ištrauką. Sužinojė, kad rašytojas R. Vanagas yra aistringas žvejys, vaikai, palaikydami didžiausią kūrėjo pomėgį, su džiaugsmu piešė mėgstamiausias, pačias didžiausias ir įspūdingiausias, svajonių ir fantastines žuvis: lydeką, karpį, karosą, vėgėlę, „auksinę“ žuvelę...
- Bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vyksta robotikos užsiėmimai vaikams, kurie yra labai patrauklūs bei įtraukiantys. Liepos 15 d. kiekvienas turėjo galimybę sukurti ir valdyti SAVO robotą! Stovyklautojai susirinkę į robotikos užsiėmimą susipažino su robotikos mokslu bei galimybėmis. Išbandė bei mokėsi taisyklingai sukonstruoti pradedantiesiems skirtus Lego Education WeDo 2.0 robotikos rinkinius, juos programuoti bei valdyti. Užsiėmimo metu vaikai galėjo surinkti konstruktorių pagal pasiūlytą arba sugalvotą modelį, vėliau jį užprogramuoti, kad robotukas galėtų atlikti paprastus veiksmus.
- Liepos 16 d. Bičiulystės šventė Ignalinoje. Ignalinos viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus iniciatyva, vykdant projektą „Būkim pažįstami“ buvome pakviesti atvykti ir dalyvauti tradicinių lietuvių liaudies žaidimų mugėje. Čia mus sutiko patys tikriausi cirko klounai. Daugybė šventiškai nusiteikusių Ignalinos bibliotekos skaitytojų ir svečių atvykusių iš Molėtų, Zarasų, Visagino bibliotekų jaukiu šurmuliu užpildė visą bibliotekos teritoriją. Po šilto priėmimo prasidėjo net kelias valandas trukęs „Etnožaidynių“ maratonas. Vaikai susitiko su folkloristu Jonu Kavaliausku, kuris dalyviams pasakojo apie tradicinius lietuvių liaudies žaidimus, mokė juos žaisti. Dalyviai šoko ir dainavo su Ignalinos krašto folkloro ansamblio „Čiulbutė“ vadove Sigute Mudiniene. Vyko kūrybinis užsiėmimas su dailininku, iliustruotoju,

knygų vaikams autoriumi Pauliumi Juodišiumi ir debiutuojančiu vaikų rašytoju Virgiu Šidlausku.

- Magnetų magija. Liepos 17 d. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus kūrybinėje-edukacinėje erdvėje atvėrėme duris į pažintinių knygų vaikams pasaulį. Atradimų kelionę jaunieji lankytojai pradėjo sklaidydami knygų „Stulbinantys faktai“, „Kas? Kaip? Kodėl?“, A. Shields „Kodėl? Pirmoji didžioji knyga“, H. Hofman ir U. Kopp „Didžioji atsakymų į vaikų klausimus knyga“ puslapius. Šias knygas parinkome neatsitiktinai, nes jose slėpėsi atsakymai į svarbiausią susitikimo klausimą: kas yra magnetas? Vaikams buvo smalsu sužinoti ne tik apie magneto pavadinimo kilmę, jo savybes, rūšis, panaudojimą pramonėje, medicinoje, buityje, bet ir apie magnetinius laukus, poliarines pašvaistes. Vyko magnetų „trasų“ varžytuvės.
- Liepos 23 d. ir 30 d. Robotikai tariame TAIP!!! Įpusėjus vasarai besilankantys šaunieji konstruotojai Mingailė, Perla, Mantas, Ignas, Mangirdas, Vilius ir Martynas prasmingam laisvalaikiui sako TAIP! ir toliau sėkmingai tobulina Lego We Do 2.0 bei Lego Mindstorms EV3 robotukus!
- Liepos 24 d. jubiliejinės Miesto šventės proga jaunieji knygų bičiuliai rinkosi į literatūrinę-etnografinę popietę „Iš tautosakos skrynelės“. Vaikams pristatėme lietuvių liaudies pasakų, sakmių, padavimų, mįslių knygas. Savo žinias apie tautosaką vaikai pasitikrino dalyvaudami viktorinoje. Ta proga, Bibliotekos katinas Pukis Kutulis visiems popietės dalyviams atsiuntė dovanų – po gardų riestainį ir savo mėgstamiausios arbatos.
- Liepos 31 d. vyko kūrybinis-edukacinis užsiėmimas apie elektromagnetus. Praėjusiame užsiėmime iniciatyvos dalyviai susipažino su paprastais magnetais, o šį kartą Bendrojo skyriaus vedėjas Justas Šaučiūnas paruošė dalyviams vaizdinį pristatymą apie elektromagnetus, papasakojo kaip jie veikia, kur yra naudojami ir kt. Visiems buvo smalsu praktiškai išbandyti elektromagneto veikimo galimybes.
- Rugpjūčio 6 d. robotikos entuziastai susirinko jau į paskutinį iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ užsiėmimą. Ši grupė baigė robotukų Lego We Do 2.0 bei Lego Mindstorms EV3 konstravimo ir programavimo pradžmenų kursą. Prieš įteikiant vaikų žinias ir gebėjimus liudijančius pažymėjimus bei atvirukus su staigmenomis, dalyviai dar kartą pademonstravo savo kūrybiškumą ir išmonę, užbaigdami kurtus, perdarytus, patobulintus robotus.
- Rugpjūčio 7 d. iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ dalyviai rinkosi į kūrybines dirbtuves „Mano atostogų kiemas“. Vieni vaikai piešė savo atostogas prie jūros, kiti iš plastilino lipdė senelių sodybų kiemo pastatų, objektų fragmentus ar iš spalvoto popieriaus karpė ir kūrė miško paveikslėlius. Kiekvienas dalyvis stengėsi sukurti savo vasaros atostogų kiemą, kuriame būtų smagu ir įdomu leisti laisvalaikį su draugais.

- Rugpjūčio 14 d. į baigiamąjį renginį rinkosi iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ dalyviai. Skyrius jau penktą vasarą iš eilės dalyvauja šio projekto iniciatyvose. Susitikimą pradėjome Vytauto Steponaičio knygos „Lietuvių liaudies žaidimai ir pramogos“ aptarimu. Vėliau įkvėpti knygoje aprašytų žaidimų ir pramogų nuotaikos dalyviai rikosi į šalia Bibliotekos esančią terasą. Taip norėjosi kuo greičiau išbandyti naujus žaidimus, pašėlioti, padūkti... Buvo smagu žaisti „Saugok draugą“, „Gaisrininkas ir eiguliai“ ir kitus žaidimus. Iniciatyvos dalyviams už aktyvų ir kūrybišką dalyvavimą veiklose buvo įteiktos katino Pukio Kutulio padėkos ir prizai.

- **Edukacinė veikla.**

Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus edukacinė funkcija suprantama – kaip mokinių skaitymo skatinimas. Metų eigoje per kūrybines edukacines veiklas mokėmės interpretuoti, laviname komandinio darbo ir bendradarbiavimo įgūdžius, gebėjimą surasti ir atrinkti informaciją, suvokti priežasties ir pasekmės ryšius. Populiariausia renginio forma buvo edukacinis užsiėmimas. Jau keletą metų stebima tendencija – užsakovieji renginiai, kada užsakovai ne tik renka labiausiai patikusią skyriaus siūlomą renginių programą, bet ir patys teikia pageidavimus, pasiūlo naujų bendradarbiavimo idėjų. Tai džiugina, o kartu ir įpareigoja skyriaus darbuotojus nuolat kelti kvalifikaciją, kad įgytos kompetencijos suteiktų galimybę parengtas ir planuojamas renginių programas pritaikyti tikslinėms auditorijoms pagal įvairius kriterijus (amžiaus, išsilavinimo, socialinio statuso, sveikatos ir kt.). Bendradarbiaujant – vyksta kūrybinis procesas. Džiaugiamės, jog šiame procese su mokyklomis pavyksta atrasti bendrą viziją ir susitelkti bendram tikslui kartu vykdant edukacines veiklas. Tik gaila, kad šalyje paskelbtas karantinas sustabdė kontaktinius edukacinius užsiėmimus. Teko priimti naujus sprendimus ir persikelti į virtualią erdvę. Tačiau sėkmingo bendradarbiavimo dėka Skyriuje pavyko organizuoti daug įsimintinų, prasmingų, skaitymą skatinančių veiklų.

Metų eigoje vykdytos 3 parengtos edukacinės programos: „Svečiuose pas Pukį Kutulį“, „Krosnies pasakos“, ir „Apie gerumo, šviesumo, gailestingumo paieškas...“. Prieiga per internetą: <http://www.anyksciuvb.lt/lt/edukacines-programos>. Labiausiai įsiminė užsiėmimai pagal edukacinę programą „Svečiuose pas Pukį Kutulį“. Ši edukacinė programa buvo labai populiari ne tik anykštėnų tarpe, ja domėjosi šeimos atvykusios iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir kitų miestų. Edukacinė programa „Svečiuose pas Pukį Kutulį“ vykdyta 6 kartus ir buvo pati populiariausia iš visų rekomenduojamų, o edukacinė programa „Krosnies pasakos“ lankytojai taip pat domėjosi. Smalsiems pasakų klausytojams pasakininkas pasakas sekė 3 kartus. Edukacinė programa „Apie gerumo, šviesumo, gailestingumo paieškas...“, skirta išeivijos rašytojui, kraštiečiui, knygų leidėjui, vertėjui Stepui Zobarskui buvo labai populiari vaikų vasaros atostogų metu, iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ veiklose.

Metų eigoje vyko daug kūrybinių-educacinių užsiėmimų.

- Duonutės kelias. Bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus bibliotekininkės pakvietė lopšelio-darželio „Žiogelis“ grupės „Kodelčiukai“ auklėtinius kartu paminėti Šv. Agotos – Duonos dieną. Susitikimo metu siekėme prisiminti gražias tradicijas bei puoselėti ir ugdyti vaikų supratimą apie sunkų ir ilgą duonos kelią iki mūsų stalo. Vaikai žiūrėdami filmuką – pasaką „Kaip vilkas užsimanė duonos išsikepti“ susipažino su duonos auginimo ir kepimo procesais, kuriuos naudodavo mūsų senoliai. Pasiklausę lietuvių liaudies pasakos „Pagrandukas“ vaikai „kibo“ į praktinę užduotį – lukšteno kviečio varpas, skaičiavo subrandintas sėklas bei spėliojo, kiek grūdelių reikia vienam duonos kepaliukui iškepti.
- Svečiuose pas knygų karalienę. Dalyvauti jau tradicine tapusios akcijos „Metų knygos rinkimai“ literatūrinėje popietėje „Svečiuose pas knygų karalienę“ kartu su mokytoja atvyko A. Baranausko pagrindinės mokyklos 4 B klasės mokiniai. Mokiniai išradingai pristatinėjo pasirinktas ir perskaitytas knygas. Literatūrinės popietės metu daug diskutavome, vieni kitų klausinėjome bei analizavome, mintys apie knygas, kurias drąsiai, sumaniai ir įtikinamai mokiniai išsakė pristatymų metu, skatino ir kitus klasės draugus jas skaityti. Renginio pabaigoje dar kartą prisiminėme ir aptarėme šiais metais „Metų knygos rinkimai“ akcijoje dalyvaujančias Vaikų knygų penketuko knygas.
- Kaukių parodos pristatymas. Artėjant Užgavėnių šventei, Bibliotekos salę puošė gražiai išdėstytos bičiulių iš Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Užgavėnių kaukės. Artėjant gražiausioms žiemos išvartyimo šventėms, mokyklos dailės mokytoja Kristina Striukienė, pasiūlė mokiniams idėją – kiekvienam pasigaminti po Užgavėnių kaukę. Stropiai pasinėrę į kūrybinį procesą mokiniai iš popieriaus sukūrė įspūdingas, savitas, originalias kaukes, vaizduojančias pagrindinius Užgavėnių personažus – raganas, velnius, beždžiones ir kitus persirengėlius. Kad įspūdis būtų stipresnis – raudonai paryškintos lūpos, baltai, geltonai arba juodai apvestos akys. Po parodos pristatymo mokiniai dalyvavo ekskursijoje po Biblioteką.
- Belaukiant pavasario. Jau keletą metų graži bičiulystė sieja Biblioteką su Anykščių bendruomeninių vaikų globos namų auklėtiniais ir jų socialine pedagoge Ilona Sargiūniene. Neatsitiktinai ir šiemet, žiemos išvartyimo šventę kūrybingai, smagiai ir jaukiai leidome kartu – skyriuje vyko etnografinė popietė „Užgavėnių šėlsmas“. Prisiminę mūsų krašto Užgavėnių papročius bei tradicijas, pasisėmę įdomių minčių, panorome ir patys išbandyti kaukių gamybą. Vaikams puikiai sekėsi gaminti kaukes: vieni piešė, kiti iš kartono kirpo kaukių formas, spalvino ir puošė pakulomis, auskarais...
- Kovo 11-osios belaukiant vyko spalvingas ir džiugus pasiruošimas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui. Susirinkę bičiuliai pasakojo ką jie žino apie šią

Lietuvai svarbią datą. Vaikai noriai liudijo savo tėvelių, senelių prisiminimus apie Lietuvos laisvę, jos Nepriklausomybės atkūrimą ir šalies įvykius įvykusius prieš 30 metų. Drauge prisiminėme Lietuvos vėliavos prasmę, jos spalvų reikšmes. Kruopščiai ir atsakingai gaminome trispalvius vėjo malūnėlius, kuriais papuošėme šalia Bibliotekos esantį Vyskupo skverą.

 Jaunieji miško bičiuliai svečiavosi Bibliotekoje. Į biblioteką atvyko Anykščių A. Barausko pagrindinės mokyklos 1 B klasės jaunųjų miško bičiulių būrelis „Ažuoliukas“ mokiniai kartu su mokytoja Daiva Barauskiene. Svečius prie bibliotekos pastato pasitiko rudens gėrybėmis pasipuošęs ežiukas. Jaunieji miško bičiuliai susipažino su Bibliotekoje „gyvenančiomis“ spalvingomis knygomis apie gamtą bei ieškojo atsakymų į klausimą: kas yra gamta žmogui? O. Marketos Špačkovos ir Ilonos Komarkovos enciklopediją „Urvuose ir olose“ aptarėme detaliau. Mokiniai sužinojo kaip medžiai perduoda vieni kitiems žinias, kaip kvėpuoja ir kaip gyvena šeimomis, kaip vieni kitiems pagelbsti ar net moka skaičiuoti. Mokiniai susiskirstė į dvi komandas žinias apie Lietuvoje augančius medžius pasitikrino dalyvaudami mokytojos parengtoje viktorinoje. Susitikimo pabaigoje jaunuosius miško bičiulius aplankė medžių „žinovas“ Bibliotekos katinas Pukis Kutulis.

 Raudonskruosčiai obuoliukai suriedėjo pas ežiuką. Rugsėjo 19 d. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius prisijungė prie Obuolinių šventės šurmilio. Bibliotekos prieigose susirinkę vaikai kartu su tėveliais, seneliais dalyvavo lietuvių liaudies žaidimų popietėje „Riedėk riedėk, obuoliuk“. Šiek tiek pailsėję dalyviai pasiskirstė į dvi komandas ir turėjo užduotį kuo greičiau surinkti obuolius į savo krepšius. Vėliau pilnus krepšius raudonskruosčių vaikai tempė ant kalniuko ir pradėjo žaidimą „Riedėk riedėk, obuoliuk“. Minint Pasaulinę turizmo dieną bibliotekininkės prisijungė prie organizuojamų „Turizmo naktis Anykščiuose 2020“ renginių. Skyrius tapo atvira žaidimų erdve šeimoms. Šeimos rinkosi knygas į namus bei jas skaitė vietoje, žaidė stalo žaidimus, bendravo.

 Su knyga pas smalsiukus. Spalio 16 d. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus darbuotojos lankėsi Anykščių vaikų lopšelyje-darželyje „Spindulėlis“ ir susitiko su „Smalsiukai“ grupės auklėtiniais. Bibliotekininkės, vaikams prisistačiusios kaip „Gyvosios knygelės“, atsinešė pilną krepšį knygų ir pradėjo edukacinę kelionę į Saugaus eismo šalį. Smalsiukai įdėmiai klausėsi Zitos Gaižauskaitės eiliuotos pasakaitės apie linksmą dėdę Šviesoforą ir nelaimės, nutikusias baikeriui ožiui, padaužoms broliams kiškiams, nepaklusniam katinukui. Didelio susidomėjimo sulaukė Jurgitos Miciulevičiūtės-Smeu knygelė „Aš saugus gatvėje“, pagal kurią vaikai dalyvavo interaktyvioje viktorinoje „Drambliuko Smalsiuo kelionė“. Renginio pabaigoje kiekvienam Smalsiukui, sėkmingai atlikus saugaus eismo užduotis, „Gyvosios knygelės“ įteikė po diplomą.

➤ Renginiai virtualioje erdvėje

Bibliotekos	Virtualūs renginiai vaikams	
	Iš viso:	Iš jų vaizdiniai:
Rajono bibliotekose	37	12
Viešojoje bibliotekoje	8	2
Miestų filialuose	2	2
Kaimų filialuose	27	8

2020 m. buvo kitokie. Paskelbtas karantinas sustabdė tai, kas jau buvo įprasta ir labai pažįstama. Kitaip ėmėme bendrauti, kitaip dirbti, kitaip mokytis ir dar daug kas vyko kitaip. Kitoks gyvenimas mums atnešė naujų patirčių, galimybių ir iššūkių. Karantino metu eksponuojamos parodos bei edukacinė veikla persikėlė į virtualią erdvę.

 Skaitytojus kitaip kvietėme švęsti ir Tarptautinę vaikų knygos dieną bei H. K. Anderseno gimtadienį. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius organizavo virtualią kūrybinę iniciatyvą „Mėgstamiausias knygos herojus“. Visus smalsius vaikus skatinome nerti į kūrybiškumo jūrą piešiant, lipdant, klijuojant, karpant ar lankstant labiausiai patikusios knygos personažus, kuriuos reikėjo nufotografuoti ir atsiųsti mums. Džiaugiamės, jog kūrybinėje iniciatyvoje „Mėgstamiausias knygos herojus“ aktyviai dalyvavo jaunieji bibliotekos bičiuliai, o ypač Antano Baranausko pagrindinės mokyklos 4 B klasės mokiniai. Jų kūrybos darbai kiekvieną dieną papildė Nacionalinės savaitės virtualių renginių programą ir nugulė į jiems skirtą albumą.

 Pukio Kutulio kūrybiškumo iššūkis vaikams. Virtualioje erdvėje skaitytojams siūlėme dalyvauti katino Pukio Kutulio kūrybiškumo iššūkyje „Kaip katinas Pukis Kutulis išgelbėjo Velykas“ ir kvietėme padėti drąsiajam katinui įveikti nenaudėlius Kovį ir Koronę, sukuriant dar neregėtų ir negirdėtų istorijų. Temą kūrybai dalyviai galėjo pasirinkti patys: kurti pasakas, istorijas, eilėraščius ar piešti piešinius. Kūrybiškumo iššūkis virtualioje erdvėje „Kaip Pukis Kutulis išgelbėjo Velykas“ balandžio 23–29 d. papildė ir papuošė Nacionalinės bibliotekų savaitės virtualių bibliotekos renginių programą.

 Gegužės 7-ąją, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius jau šeštąjį kartą atsiliepia į kvietimą dalyvauti akcijoje „Lietuva skaito!“. Šioje akcijoje, tik jau virtualioje erdvėje, su šūkiu „Atrask klasikus!“ dalyvavo ir mūsų skaitytoja, šešiametė Augustė su šeima. Jie sukūrė plakatą „Antanas Baranauskas išeina pasivaikščioti“ ir vaizdo klipą pagal Antano Baranausko poemą „Anykščių šilelis“.

 Bibliotekininkės bendradarbiaudamas su VšĮ „Pamėginčius“ virtualioje erdvėje pristatė kūrybines dirbtuves „Miesto montažai“. Jas įkvėpė dailininko Vlodo Žiliaus (1939–2012) fotografijų paroda „Amsterdamas 1980“, kuri susilaukė didžiulio žiūrovų susidomėjimo. Visus skatinome kurti ir siųsti savo miesto montažus, o trijų kūrinių autoriams įteikti prizai.

- Kitaip minėjome ir anykštėno, rašytojo Jono Biliūno gimtadienio sukakties paminėjimą „Su Laimės žiburio šviesa“. Džiugu, kad mūsų krašto rašytojo J. Biliūno kūryba patenka į literatūrologo, vaikų literatūros tyrinėtojo doc. dr. K. Urbos sudarytą leidinį „Mokiniams rekomenduojamos knygos: 1–10 klasei“. Minėdami rašytojo gimimo sukaktį, siūlėme pasižiūrėti režisieriaus Roberto Verbos filmą apie rašytojo J. Biliūno kūrybą ir gyvenimą, bei pasiklausyti J. Biliūno apsakymų audio knygą, kurią įgarsino televizijos laidų vedėja Inga Valinskienė.
- Minint Tarptautinę šeimos dieną, skaitytojus kvietėme prisiminti ir pasidžiaugti organizuotų tradicinių renginių, vykusių 2012–2018 m., akimirkomis.
- Virtualiai šventėme Tarptautinę vaikų gynimo dieną. Prisiminėme šauniuosius skyriaus knygų personažus Karlsoną, Freken Bok, Pepę Ilgakojinę, Musę Alę ir boružę Upsę, kurie beveik prieš dešimtį Tarptautinės vaikų gynimo dienos progą, dalyvavo mieto parke šurmuliuojančioje šventėje.

➤ **Dalyvavimas projektuose, programose.**

Užsimezgusi šilta kūrybinė bičiulystė tarp dviejų vaikų knygos propaguotojų kolektyvų: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus ir Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus, tęsėsi visus metus. Su malonumu prisijungėme prie Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus organizuotos regiono iniciatyvos „Laisvų vaikų knyga apie laisvę“. Šios idėjos tikslas – sukurti vaikų rankomis užpildytą knygą apie laisvę. Todėl skaitytojai su malonumu piešė piešinius ir taip pildė knygos puslapius vaizduodami kas jiems yra laisvė.

Bendradarbiaujant su Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešąją biblioteką buvo įgyvendintas Autizmui draugiškos bibliotekos projektas. Darbą projekte pradėjome nuo informacijos rinkimo ir anketinių apklausų pildymo. Vėliau specialistai (dirbantys autizmo srityje ir dizaineris) analizavo mūsų atsakymus į anketas ir pateikė konkretų reikalingų fotografuoti Bibliotekos erdvių ir darbuotojų sąrašą. Šios fotografijos ir galutiniai aprašymai buvo naudojami bibliotekos socialinės istorijos ir socialinio plakato parengimui (rengė profesionalus dizaineris). Džiugu, jog už priemones ir paslaugas, kurios buvo reikalingos įgyvendinti šį projektą buvo apmokėtos iš Kultūros ministerijos finansuojamos priemonės „Aprūpinti bibliotekas socialinės informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga ir priemonėmis“. Projekto metu individualiai mūsų Bibliotekai buvo parengta socialinė istorija, socialinis plakatas, virtuali priemonių platforma savarankiškam žemėlapių sukūrimui, kvalifikacinis-informacinis filmukas, prieinamas bibliotekos specialistams virtualioje erdvėje bei „Sensorinis gesintuvas“.

Bibliotekos specialistų komanda, kuri rengėsi dirbti pagal šį projektą, tobulino savo kompetencijas ir dalyvavo mokymuose ir seminaruose: bendravimas, darbas su vaikais, turinčiais

autizmo spektro sutrikimų, bendravimo etiketas aptarnaujant žmones su negalia, kritinių situacijų valdymas aptarnaujant lankytojus su psichikos, elgesio ir emocijų sutrikimais (užsiėmimų ciklas su situacijų analizėmis ir valdymo praktikomis) ir kt. Nuo 2020 m. lapkričio mėn. Bibliotekos duris papuošė išskirtinis ženklas – spalvota dėlionė „Biblioteka visiems“. Skirtingos elementų spalvos ir jų susijungimas rodo gebėjimą priimti vieniems kitus, nepaisant mūsų skirtumų ir įvairumo bei simbolizuoja Bibliotekos ketinimą didinti savo paslaugų prieinamumą įvairią negalią turintiems žmonėms, skatinti visuomenės informuotumą ir ugdyti toleranciją.

Dalyvavome Anykščių A. Baranausko pagrindinės mokyklos bei Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Spindulėlis“ vykdomų projektų veiklose. Taip pat, Ignalinos rajono viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus projekte „Būkime pažįstami“.

➤ **Renginiai vaikams filialuose.**

Ažuožerių bibliotekos darbuotoja kartu su bendruomenės veikėjais pastatė spektaklį „Tinginių šalis“, pagal K. Kasparavičiaus knygutę „Trys tinginiai“. Dėl karantino spektaklis parodytas 3 kartus iš numatytų 10 pasirodymų. Spektaklio sukurtas vaizdo įrašas patalpintas į „YouTube“ socialinį tinklą https://www.youtube.com/watch?v=kOHT_dkSUok&t=35s

Netradiciniai renginiai, viena iš bibliotekininkės darbo formų. Vaikams organizuota išvyką prie šaltinio „Karalienės liūnas“ (tai vienas didžiausių gėlo vandens šaltinių Lietuvoje), ten pravesta viktorina apie lankytinus turizmo objektus, skaityti padavimai ir legendos. Vaikai dalyvavo ketureilio konkurse. Budrių filiale vaikai įtraukiami į šventes kartu su kitomis amžiaus grupėmis. Išskirtiniai renginiai kurie sutraukia daugiausiai vaikų, tai „Dviratininkų gudruolių žygis“ ir „Žvėrelių Naujieji metai“. Per metus filiale organizuotos 5 vaikų piešinių parodos, iš jų labiausiai lankomos skirtos mamos ir tėvo dienoms. Burbiškio filiale vaikams labiausiai įsiminė literatūrinė paroda „Niekio rimto“, piešinių paroda „Vasaros spalvos“. Mažieji skaitytojai šias parodas patys paruošė. Filiale vaikams organizuojamos popietės, teminės valandėlės, susitikimai, edukaciniai užsiėmimai. Vaikams labai patiko Užgavėnių bei Žolinių šventės. Vaistažolių rinkimas ir degustacija Burbiškio bibliotekoje, skirti paskelbtiems Eugenijos Šimkūnaitės metams. Edukatorė Irena Kvaselienė rodė surinktas žoleles ir pasakojo apie jų gydomąsias savybes. Mačionių ir Skiemonių filialo bibliotekininkės organizavo virtualius garsinius skaitymus iš E. Mieželaičio knygos „Zuikis puikis“. Debeikių filiale organizuota įvairių edukacinių renginių. Edukacinė popietė „Knygelės laukia tavęs“ su priešmokyklinio ugdymo grupės vaikais vyko kiekvieną savaitės ketvirtadienį. „Drauge pakeliaukim po knygų pasaulį“ tęstinės edukacinės popietės su 1 klasės mokiniais kiekvieną savaitės antradienį. Bibliotekininkė organizavo Jolantos Toločkaitės knygos „Ar pažįsti žvėrelius?“ pristatymą bei „Pasidaryk pats“ knygų skirtukų kūrimą pagal „Dzen raizgymo“ techniką su Diana Šermukšniene. Prasidėjus karantinui surengė virtualų renginį „Pasaulis – Šiaurės šalių literatūroje“ 5–6 kl. moksleiviams ir skaitymo akciją „Tėčiai skaito vaikams“. Elmininkų filiale vyko edukacijos

vaikams „Laisvės vėjas“ (2 užsiėmimai): vėjo malūnėlių, dovanėlių kaimo senoliams gamyba. Dalyvavome VI-ame respublikiniame prakartėlių konkurse Pačkėnuose (Utenos r.) – nusiuntėme trijų prakartėlių nuotraukas (laimėta III-oji vieta), taip pat ir projekte „Literatūrinės Tuktuko kelionės“. Vaikai dalyvavo „Saugaus interneto savaitėje“: sprendė testus, mokėsi saugiai naudotis internetu. Renginyje „Mano šlepetė: skaitome V. Račicką“ skaitėme rašytojo kūrybą, susipažinome su biografija. Kavarsko filiale didelė dalis renginių vaikams organizuojami bendradarbiaujant su Kavarsko mokykla. Dažnai mokytojos prašo papildyti pamokos turinį veikla bibliotekoje. 2020 m. vaikams buvo suorganizuota 20 renginių iš jų 14 žodinių renginių. Kurklių filiale suorganizuota vaikams įvairių renginių: popietė „Aš ir mano biblioteka“, netradicinė 1–4 kl. mokinių pamoka bibliotekoje – naujausių knygų pristatymas, konkursas „Sukurk karpinį savo kraštui“, A. Matučio knygelės „Girios abėcėlė“ pristatymas ikimokyklinukams, vyko saugesnio interneto savaitė, veikė paroda „Neskaityta knyga“, netradicinė pamoka 1–4 kl. mokiniams „Pasakų juvelyras – Hansas Kristianas Anderseną“, skirta rašytojo 215-osioms gimimo metinėms paminėti, taip pat vyko netradiciniai skaitymai (parke) ikimokyklinukams, organizuotos vaikų dirbtuvėlės „Pasigaminkime skirtuką“, viktorina „Kokiose pasakose gyvename“, žaidimų popietė „Kartu žaisti smagiau“, popietė „Rudenėlis – spalvų ritinėlis“, Šiaurės šalių bibliotekų savaitėi „Visi mes esame svarbūs“. Leliūnų filiale vaikams organizuota spaudinių paroda „Ką skaityti vasarą“, piešinių paroda „Nupiešiau pasaulį aukštyrų kojomis“, darbėlių paroda „Koks aš šiandien“. Vyko popietės „Skaitykime linksmiai“ ir „Ir seneliai buvo vaikai“, kuriose vaikai sužinojo kokią literatūrą skaitė jų seneliai kai buvo maži. Bibliotekose stengiamasi suorganizuoti daugiau edukacinio pobūdžio renginių vaikams: „Vasara žolynų žieduose“, „Blyniadienis“, „Trispalvė širdelė“. Rubikių filiale organizuota popietė „Eilėraštis pasaulį padaro geresnį“, skirta poetės Almos Karosaitės 75-osioms gimimo metinėms, popietė „Renkame Metų knygą“, kurioje tęsėme pažintį su atrinktomis knygomis paauglių kategorijoje. Popietės „Europos kalbų labirintais“, skirtos Europos kalbų dienai, metu ieškojome paieškų svetainėse medžiagos apie Europos kalbas, tyrinėjome žemėlapi. Skiemonių filiale organizuoti garsiniai skaitymai pagal P. Norvilo knygutę „Strykt pastrykt!“ ir viktorina „Kai raidelės tampa žodžiais“, kurioje vaikams reikėjo pasukti galveles, klausimai buvo iš knygų pasaulio. Staškūniškio filialas kartu su vietos bendruomene šventė Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Renginį vedė etnologė, liaudies dainų atlikėja Daiva Šiškauskaitė, kuri padovanojo bibliotekai dvi kompaktines plokšteles: „Paukštukė mėlynoji“ ir „Jovaro vėjas“. Per Helovino šventę vaikai į biblioteką rinkosi pjaustyti moliūgų. Išskaptuoti moliūgai buvo vienas už kitą gražesni ir išradingesni. Šviečiančių moliūgų paroda papuošė filialą ir tai tapo tradicija, kuri kartojama kasmet. Svėdasų filiale labiausiai pasiteisinę žodiniai renginiai, kuriuose vaikai gali įsitraukti į kūrybinę ir/arba edukacinę veiklą. Pavyzdžiui, Pasaulinės šokolado dienos paminėjimas. Žaidė edukacinį stalo žaidimą „Azarto skonis“ ir sužinojo įdomybių apie šokoladą, vaikai varžėsi įvairiose rungtyse, mini viktorinoje ir išbandė

karšto šokolado receptą. Kaip visuomet, didelio dėmesio sulaukė polimerinio molio dirbtuvėlės, kurių metu dekoruoti šaukšteliai. Vaikams patinka skaitymo valandėlės, ir atmintyje labiausiai išlieka tos, kurios įprasminios kūrybine veikla, naujomis žiniomis, pasigamintais darbais. Paminėta Pasaulinė pašto diena: mažieji skaitytojai gamino vokus, rašė laiškus, puošė ir siuntė mylimiausiems žmonėms. Organizuotos edukacijos kur skaitytojai gamino pirštines lėles, su jomis vaidino, tradiciškai skaptavo moliūgus bei džiaugėsi pačių sukurtais žibintais. Šerių filiale karantinas stipriai pakoregavo vaikams organizuojamus „Kruopščių rankučių“ būrelio susitikimus. Skaitytojai būrelio metu piešė, karpė, rinko žolynus, gamino iš jų atvirukus. Filiale vyko popietė ir viktorina Mindaugo karūnavimo dienai paminėti „Karalius Mindaugas. Ką tikro apie jį žinome“. Traupio filiale minint Lietuvių kalbos dienas ikimokyklinukams ir pradinukams vyko netradicinė lietuvių kalbos pamoka-viktorina „Kalba atveria duris“. Viktoriną žaismingai vedė bibliotekos savanorė, parengusi vaikams įdomių lietuvių kalbos užduočių. Vyresniųjų klasių moksleiviai buvo pakviesti į literatūrinę popietę „Gimtųjų žodžių apkabintas, aš gyvas kalboje“, skirtą poeto, dramaturgo, vertėjo, akademiko Justino Marcinkevičiaus 90-mečiui. Minint mokslininkės, žolininkės E. Šimkūnaitės metus, vaikams buvo organizuota edukacinė popietė „Botanikos sodas arbatos puodelyje“. Vaikai susipažino su mokslininkės veikla bei dalyvavo edukacijoje – atpažinti prieskonines žoleles, augančias Traupio botanikos sode. Su prieskoniniais augalais supažindino sodininkė Lina Rakauskienė, o gerdami žolelių arbatą, vaikai turėjo atspėti kokio tai augalo aromatas. Troškūnų miesto filiale organizuotos teminės parodos: „Knygos skatinančios kūrybiškumą“, „Knygos, kurias skaito kelios kartos“, „Linksmos knygelės“ ir kt. Bendradarbiaujant su Troškūnų vaikų darželiu filiale buvo eksponuojama mažųjų auklėtinių piešinių paroda „Rudenėlio spalvos“. Organizuotas susitikimas su pasakų bobute, kuri pasekė pasaką „Tėčio kojines“. Pasiklausę pasakos mažieji kartu su pasakų bobute žaidė linksmus ir judrius žaidimus. Toks susitikimas organizuotas ir Raguvėlės filiale. Vaikams pasaką sekė ir edukaciją paruošė Viešintų filialo bibliotekininkė Jolanta Mameniškienė. Viešintų filialas yra Viešintų bendruomenės ir mokyklos projektų partneris. Filiale veikia lėlių teatriukas „Viešintukas“, o pasiūtos lėlės naudojamos pailustruoti garsinius skaitymus.

4.8. Filialo Istorijų dvarelis veikla

2020 m. gegužės 29 d. duris atvėrė naujasis Bibliotekos filialas „Istorijų dvarelis“. Naujasis filialas pagal savo nuostatus neatlieka visų filialui būdingų funkcijų, todėl jis Viešajai bibliotekai priskirtas kaip paslaugų punktas. 2019 m. naujai rekonstruotą seniausią Anykščių miesto mūrinį pastatą Anykščių rajono savivaldybė perdavė Bibliotekai, kuris pritaikytas vaikų ir paauglių neformaliai ugdymui. Istorijų dvarelis, tai edukacinis centras, kurio pagrindinis akcentas – interaktyvi istorijos ir literatūros pažinimo ekspozicija, skirta aktyviam, įtraukiančiam, žaidybiniais elementais pagrįstam edukacijos procesui. Praeitais metais Istorijų dvarelis buvo nominuotas dviem apdovanojimams:

- Vasarą kampanijos „Rink(is) kultūrą“ metu, moksleiviai rinko vieną iš įdomiausių lankomų objektų Lietuvoje. Istorijų dvarelis šiame konkurse užėmė trečią vietą;
- Istorijų dvarelis buvo nominuotas kaip vienas iš trijų geriausių socialinių-educacinių projektų nacionaliniame konkurse „Geras dizainas“, kuriame užėmė antrąją vietą.
- Pagrindinės Istorijų dvarelį veiklos kryptys:
- Vaikų, jaunimo ir šeimų poreikių bei lūkesčius atitinkančių patrauklių, interaktyvių edukacinių-pažintinių paslaugų užtikrinimas;
- Kultūros, literatūros, istorijos raidą ir etninę kultūrą atspindinčių naujų edukacinių programų kūrimas, esamų pildymas;
- Skaitymo skatinimo populiarinimas pasitelkiant tradicines ir netradicines darbo formas ir naujausias informacines technologijas;
- Aktualių vaikams, jaunimui ir šeimoms kultūros ir švietimo renginių organizavimas;
- Bendradarbiavimo ryšių su vietos, respublikos ir užsienio partneriais plėtojimas: bendrų projektų rengimas, pristatymų organizavimas, dalyvavimas vietos ir tarptautinėse savanoriškos veiklos programose;
- Dvišalio ir daugiašalio kultūrinio bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas.

Istorijų dvarelis – edukacinis centras vaikams, šeimoms, bei kiekvienam besidominčiam literatūra, istorija, bei turingu laisvalaikiu. Lankytojai čia veikia ne kaip pasyvūs klausytojai, o kaip aktyvūs dalyviai galintys liesti ir patirti visus eksponatus. Minimalistinė ekspozicijos estetika padeda subtiliai ir originaliai perteikti dvarelį istorijas, neužgožia restauruotų paveldo erdvių ir komunikuoja šiuolaikinį požiūrį į vaikystę – pasitikėjimą augančiu žmogumi, jo estetiniu skoniu. Interaktyvi ekspozicija padalinta į penkias temines erdves:

- Anykščių salėje unikalia infografikos siena pristatoma Anykščių istorija, vietinės legendos pateikiamos milžiniškoje atsegamoje knygoje, vaikų pramogai sukurtos „kaukės“ – istorinių galvos apdangalų iliustracijos ant organinio stiklo lakštų, garso kubuose kviečiama klausytis vietine tarme pasakojamos dvarelį legendos.
- Dvarelį salė – istorinių nuotraukų ir šiuolaikinių interaktyvių objektų ekspozicija kviečianti susipažinti su dvarelį ir jame veikusių institucijų istorija. Magnetinės dėlionės siena skirta žaisti žmogaus dydžio „popierinėmis“ magnetinėmis lėlėmis – rengti jas istoriniais kostiumais.
- Rašytojų palėpė – unikali erdvė, kurioje žymiausi Anykščių krašto klasikai (A. Baranauskas, A. Vienuolis, J. Biliūnas ir kt.) pristatomi specialaus dizaino krėslais, atskleidžiančiais buvusias kūrėjų profesijas. Sienų dekoras – rašytojų portretai, sukurti specialiai vaikų auditorijai – čia jie morkia akį, rodo liežuvį, šypsosi ir stebisi.

- Palėpėje esančioje „Šilelio“ erdvėje garsais ir kvapais atkurama „Anykščių šilelio“ atmosfera.
- Paslaptlingiausia – rūšio erdvė. Nusileidus mūro laiptais, žvelgiant pro skylutę sunkiose rūšio duryse galima išvysti „tikrą“ dvarelį šeimininkės vaiduoklį – audiovizualinę instaliaciją.

➤ **2020 m. organizuoti renginiai.**

2020 m. vasario mėnesį planuotas filialo „Istorijų dvarelis“ atidarymas neįvyko dėl šalyje paskelbto visuotinio karantino. Karantinui pasibaigus atidarymas įvyko gegužės 29 d. Per praėjusius metus Istorijų dvarelis pilnu pajėgumu veikė ir lankytojai buvo priimami penkis mėnesius. Nuo gegužės 30 d. iki lapkričio 1 d. Istorijų dvarelį darbuotojos organizavo 7 renginius, iš jų: 1 vaizdinis, kuriuose apsilankė 2 908 lankytojai.

- Gegužės 29 d. Biblioteka kvietė į naujojo filialo „Istorijų dvarelis“ atidarymą. Renginio svečiams buvo pristatytas naujasis vaikų edukacijos centras, kiekvienas atėjęs galėjo patyrinėti ir išbandyti interaktyvią ekspoziciją.
- Rugpjūčio 11–15 d. Istorijų dvarelyje vyko pirmasis „Arts by the river“/„Menai upės pakrantėje“ renginys – kūrybinės dirbtuvės „Visual storytelling“/„Istorijų pasakojimas vaizdais“, kuriose dalyvavo 12 iliustruotojų iš Lietuvos ir Latvijos. Dirbtuves vedė Berlyne įsikūrusio International Children’s Bookshop Mundo Azul įkūrėja, paveikslėlių knygų specialistė Mariela Nagle, Frankfurter Buchmesse vaikų literatūros departamento vadovas Hendrick Hellige ir garsiosios portugalų leidyklos Pato Lógico Edições įkūrėjas, žinomas knygų kūrėjas André Letria. Norėdami dalyvauti kūrybinėse dirbtuvėse dalyviai turėjo atsiųsti savo CV bei motyvacinį laišką, kodėl jie turėtų būti atrinkti į dirbtuves. Kvietimas buvo paskelbtas Lietuvos ir užsienio kūrėjams, tačiau dėl pandemijos ir judėjimo ribojimų, didžioji atsiliepusiųjų dalis buvo iš Lietuvos. Iš viso buvo pateikta 20 paraiškų iš kurių dėstytojais atrinko 12, kurie buvo pakviesti dalyvauti dirbtuvėse. Bendradarbiaujant su dėstytojais buvo parengta kiekvienos dienos intensyvi programa, pagal kurią vyko dirbtuvės. Tai buvo pirmosios ir labai sėkmingos tokio tipo kūrybinės dirbtuvės Anykščiuose. Planuojame jog tai taps tradicinėmis dirbtuvėmis jauniems kūrėjams Anykščiuose.
- Trečiasis vaikų ir jaunimo literatūros festivalis „Nuotykių tęsiasi“ vyko rugpjūčio 15–16 d. 2020 m. festivalis buvo skirtas gamtos pažinimui ir jos apsaugai – aplinkai draugiškai gyvensenai, mažinančiai neigiamą poveikį gamtai, aplinkosaugai, klimato kaitos problemoms, tvarumui ir ekologijai. Renginių, edukacijų ir kūrybinių dirbtuvių metu vaikai galėjo susipažinti ir patirti, kaip gamtai ir klimato pokyčiams savo mažais, kasdieniais įpročiais galime daryti teigiamą įtaką ir mes patys. Didžiausias festivalio renginių dėmesys buvo skiriamas vaikų ir jaunimo literatūrą pristatančioms veikloms. Būrys garsių knygų kūrėjų kvietė į įtraukiančias kūrybines veiklas įvairaus amžiaus jaunuosius skaitytojus – ir

pačius mažiausius, kurie dar tik pradeda vartyti kartonines paveikslėlių knygas. Ūgtelėjusieji užsiėmimų metu turėjo galimybę išgirsti kaip kuriami komiksai, surasti miške pasislėpusius mylimus knygų herojus, žaisti lauko žaidimus, kuriuos vaikystėje žaidė ir puikiai pažįsta jų tėveliai. Festivalio metu veikė net dvylika teminių erdvių:

- Didžioji scena – iš festivalio vietos vyko tiesioginė Lietuvos radijo laidos vaikams „Domas ir Tomas“ transliacija, kurią vedė rašytojas Tomas Dirgėla, Vėjų teatro spektaklis (6–36 mėn. vaikams) „Krimst Krimst“, vyko susitikimas su knygos „Vakaro istorijos Lietuvos mergaitėms“ heroje, botanike Zofija Sinkevičiene. Buvo surengtas žygis šeimoms po Anykščių Dainuvos slėnio apylinkes su žygeiviu Rolandu Lančicku, vyko koncertas – susitikimas su penkiais vaikų rašytojais, kurie groja keisčiausiais instrumentais, o scenoje rašo knygą: „Knygų vaikai“ (Benas Bėrantas, Tomas Dirgėla, Virgis Šidlauskas, Justinas Žilinskas, Kotryna Zylė). Antrąją festivalio dieną didžioje scenoje vyko Daivos Rudytės ir Pauliaus Valaskevičiaus žaidimas – pasirodymas „Keliaujame į Afriką“, Tomo Dirgėlos šou, be teatralizuotas Vėjų teatro pasirodymas „Marmiai“.
- Mažylių pamiškė – joje veiklos buvo skirtos vaikams nuo 6 iki 36 mėn. Mažiausi festivalio lankytojai buvo kviečiami į pirmąją pažintį su knyga. Šioje erdvėje vyko interaktyvi pažintis su knyga „Kas kaip miega“, vedė iliustruotoja Inga Dagilė. Vyko Kotrynos Zylės knygos „Mažas kaip vabalėlis“ premjera, knygos „ABC mažiesiems“ interaktyvus pristatymas su iliustruotoja Greta Alice, bei vaikų kūrybingumo studijos „Kuria vaikai“ veiklos.
- Komiksų rojus – joje veiklos buvo skirtos vaikams nuo 9 iki 12 metų. Šioje erdvėje iliustruotoja Lina Itagaki pristatė Albanijoje išleistą komiksą „Prieš srovę: žuvų draugės Sabina Kasimati istorija“ apie albanų ichtiologę ir disidentę. Justinas Žilinskas pristatė savo rašytą komiksą „Atgal į Vilnių“ ir vedė kūrybines dirbtuves „Nupiešk savo istoriją apie Vilnių“. Taip pat šioje erdvėje vyko komiksų koliažų dirbtuvės su iliustruotoja Greta Alice.
- Istorijų pastogė – šioje erdvėje rašytojas Virgis Šidlauskas pristatė savo naują knygą „Stogas, po kuriuo auginu žvaigždes ir lietu“, o taip pat pagal šią knygą vyko teatralizuotas Indrės Vėlyvytės ir Sandros Lešinskaitės pasirodymas ir kūrybinės dirbtuvės. Vyko Dovilės Zavedskaitės knygos „Lietus ir skafandras“ pristatymas, vizualios istorijos kūrimas su aktore Kristina Savickyte. Antrą festivalio dieną vyko virtualus susitikimas iš Havajų su rašytoja Vaiva Rykštaite apie mitologiją ir ekologiją Havajuose.
- Jūrų muziejaus pasaulio erdvėje vyko Ginos Viliūnės knygos „Smiltės ir vėjaus kelionė po Baltijos jūrą“ pristatymas, bei šios knygos iliustruotojos Urtės Kraniauskaitės kūrybinės dirbtuvės. Taip pat šioje erdvėje vyko Lietuvos jūrų muziejaus edukacinės patyriminės veiklos apie vieno ruoniuko istoriją ir mūsų meilę, pasitikėjimą, laisvę ir atsakomybę aplinkai.

- Literatūrinių dirbtuvių erdvė: rašytojas Benas Bėrantas pristatė savo knygą „Ponas Kampas“, vyko „Istorijų skanėstų“ dirbtuvės su iliustruotoja Inga Dagile ir viena iš knygos autorių Audrone Meškauskaite. Vyko kūrybinės dirbtuvės „Gedimino sapno giria“ su knygos „Vilniaus rūmai ir jų šeimininkai“ iliustruotoja Lina Itagaki. Kūrybinės dirbtuvės su knygos „Kaip pelėdžiukas iš namų pabėgo“ iliustruotoja Agne Nananai. Susitikimas su knygos „Vakaro istorijos mergaitėms“ heroje, arboriste Inga Gaidelyte-Markevičiene. Arboristų komanda festivalio lankytojus kvietė įveikti jų profesijos iššūkius.
- Kūrybinių dirbtuvių erdvėje vyko piešimas ant akmenukų, laivelių gaminimo dirbtuvės, sekretų galerija.
- Žaidimų iš praeities erdvėje vyko aktyvūs žaidimai „Mama, mama, kiek man metų?“, „Gumytė“, „Klasės“, žaidimas su pagaliukais.
- Baltojo raganosio pievoje vyko Giedrės Rakauskienės parašytos ir Dovilės Kubrakovaitės iliustruotos knygos „Paskutinis pasaulyje baltasis raganosis“ pristatymas, vyko susitikimas su Sigita Vaičiūnaite „Pasakojimai iš Afrikos savanos“.
- Martvudo giria ir Marmių fabrikėlis – tai erdvė kurioje vyko Indrės ir Martyno Pavilionių sukurtų knygų apie marmius „Olis ir dažų kibirėlis“ bei „Marmiai ir džiaugsmo fabrikėlis“ pristatymai. Vyko interaktyvus orientacinis žaidimas „Surask Marmius Martvudo girioje“, o taip pat su knygų autoriais vyko marmių kaukių gamybos kūrybinės dirbtuvės. Kaip ir kasmet festivalyje buvo skirta erdvė leidykloms, kuriose festivalio dalyviai galėjo ne tik įsigyti patinkančią knygą, bet ir pabendrauti su mylimiausiais vaikų knygų rašytojais. Taip pat atskira erdvė buvo skirta bibliotekoms, kurioje buvo pristatytos bibliotekininkų sukurtos edukacinės skaitymo skatinimo programos. 2020 m. festivalio plakatą kūrė pasaulinio garso Portugalijos iliustruotojas, vienas iš leidyklos „Pato Logico“ įkūrėjų, daugelio prestižinių apdovanojimų laimėtojas Andre Letria.
- Rugsėjo 19 d. Anykščiuose vyko tradicinė derliaus šventė „Obuolinės“ ir Turizmo naktis. Istorijų dvarelis naktį atvėrė duris ir kvietė patirti paslaptingą žaidimą „Pabėgimas iš paslapčių dvaro“, kurio metu per kuo trumpesnę laiką pagal pateiktas užuominas reikėjo atrasti ir įminti dvarelio paslaptis.
- Spalio 31 d. Istorijų dvarelyje vyko pirmasis parodos atidarymas. Paroda „Matilda: lėlinio animacinio filmo anatomija“ – rež. Igno Meilūno naujausio trumpametražio lėlinio animacinio filmo „Matilda“ kūrybinio ir gamybinio proceso pristatymas, susidedantis iš maketų, lėlinio animacinio filmo personažų, nesuskaičiuojamo kiekio detalių, skirtų veido išraiškoms, eskizų, kadruočių, video, kt. Paroda suteikia itin retą galimybę įvairaus amžiaus lankytojams susipažinti su specifine animacijos kūrybine virtuve, apimančia muzikos, dailės, literatūros ir kitas sritis. Filmų kūrybinė komanda – įvairių sričių profesionalai ir savo srityse

pripažinti kūrėjai. Ši paroda, kaip ir pats filmas, skirtas ne tik vaikams ar jų tėvams. Lėlinio animacinio filmo scenarijus paremtas čekų poeto, dramaturgo ir scenaristo Milošo Macoureko knygos „Du šimtai senelių“ motyvais.

 Gruodžio 5–31 d. Istorijų dvarelyje antrus metus iš eilės buvo įkurta Kalėdų rezidencija Anykščiuose. Interaktyvi ekspozicija buvo keičiama į Kalėdines dekoracijas ir visam mėnesiui dvarelyje įsikūręs Kalėdų senis priima visus norinčius susitikti su juo. 2020 m. dėl šalyje paskelbto visuotinio karantino fiziniai apsilankymai nevyko, todėl norintys pabendrauti su Kalėdų seneliu turėjo registruotis virtualiam susitikimui. Iš viso Kalėdų rezidencijos laikotarpiu vyko 123 virtualūs susitikimai su Kalėdų seneliu, o atidarymo renginio šventę stebėjo 16 643 žmonės.

➤ **Edukacinės programos.**

2020 m. buvo sukurtos 6 edukacinės programos, kurios parengtos atsižvelgiant ir remiantis įrengta interaktyvia ekspozicija esančia Istorijų dvarelyje:

 „Anykščių istorijos laiko juosta“. Pažįstame Anykščių istorijos laiko juostą. Edukacijos dėmesio centre – Anykščių salėje esanti istorinių faktų siena. Vaikams trumpai papasakojama Anykščių istorija nuo seniausių laikų iki dabarties, atsispiriant nuo laiko juostoje įvykių atspindinčių iliustracijų ir jas praplečiant pasakojimais ir istoriniais faktais. Antroji edukacijos dalis – šeimos istorijos laiko juostos ir šeimos medžio sąvoka. Dalyviams pristatoma garsi Anykščių krašto kultūros ugdytojų, knygnešių Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių šeima, taip supažindinant su šeimos istorijos laiko juosta ir šeimos medžio sąvoka. Edukacijos pabaigoje vyksta savo šeimos arba grupės gimimo dienų medžių kūrimas ant paruoštų trafaretų. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų domėjimąsi savo giminės, šeimos istorija siejant jų gyvenimą su mūsų tautos, šalies ar regiono istorijos įvykiais.

 „Legendų knyga“. Įdomiausios pasaulio knygos. Edukacijos dėmesio centre – didžioji Anykščių legendų knyga. Istorijų pasakotojas, naudodamas „storytelling“ metodus, pasakoja keletą Anykščių krašto legendų taip po truputį pereinama prie pasakojimo apie įvairias knygas – didžiausia, mažiausia, brangiausia, garsiausia ir t. t., remiantis svarbiausiomis su Anykščiais susijusiomis knygomis. Pasakojimo metu naudojama vizuali medžiaga (knygos, iliustracijos, skaidrės ir t. t.). Edukacijos pabaigoje vaikai gamina savo knygą. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu, skaitymo

skatinimo specialistams. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų skaitymą, bei domėjimąsi literatūra.

 „Antspaudų istorija“. Edukacijos dėmesio centre – 1863 m. sukilimo naudotas sukilėlių antspaudas. Supažindinama su antspaudų istorija, jo naudojimu. Pasakojimas apie antspaudų mokslą. Pasakojimo metu naudojama vizuali medžiaga (ilustracijos, skaidrės). Edukacijos pabaigoje vaikai gamina savo antspaudą. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų domėjimąsi savo šalies ar regiono istorijos įvykiais.

 „Anykščių šilelio gamtos paslaptys“. Edukacijos dėmesio centre – Anykščių šilelio erdvė. Dalyviai klausosi pasakojimo apie dabarties Anykščių šilo augaliją ir gyvūniją (ilustruojama nuotraukomis). Ieškome paralelių su poema „Anykščių šilelis“, klausomės gyvai įrašytų šilo garsų, klausome ištraukų iš poemos, uostydami, liesdami susipažįstame su vaistažolėmis augančiomis Anykščių šile. Edukacijos pabaigoje vaišinamės arbata, atpažįstame skonius. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų domėjimąsi gamtos pažinimu.

 „Rašytojų palėpė“. Edukacijos dalyviams pristatoma vaizdinė medžiaga apie Anykščių krašte gyvenusius ir kūrusius rašytojus (skaidrės, iliustracijos, rašytojų knygos) pasakojant ne tik apie rašymo stiliškumą ir pristatant kūrinius, bet ir supažindinant su kiekvieno rašytojo mėgiamomis veiklomis ir užsiėmimais. Po pristatymo dalyviai kviečiami smagiam žinių užtvirtinimui. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų domėjimąsi istorija ir literatūra.

 „Pažink paslaptinę Istorijų dvarelį“. Ar žinai kokia dvarelėlio istorija? O kam skirtas sukilėlių rūsys? Antstolių telefonas? Kur slepiasi mitais apipintas Okuličiūtės vaiduoklis! Tik teisingai atsakęs įmins Istorijų dvarelėlio paslaptį. Edukacinė programa skirta priešmokyklinio, jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiems, savo veiklą siejantiems su vaikų auklėjimu, ugdymu bei mokymu. Edukacinis užsiėmimas įdomus bei naudingas tėvams, kurie skatina vaikų domėjimąsi istorija.

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

5.1. LIBIS PĮ diegimas

LIBIS PĮ programinė įranga Viešojoje bibliotekoje įdiegta nuo 2001 m. rugsėjo mėn. Įdiegus LIBIS programinę įrangą, Bibliotekos vartotojai naudojami Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB). 2017 m. Svėdasų filiale, 2018 m. Troškūnų miesto filiale ir 2019 m. Kavarsko miesto filiale įdiegta skaitytojų registravimo ir aptarnavimo posistemė. 2020 m. dėl paskelbto karantino kituose filialuose posistemė neįdiegta.

2020 m. sukataloguota ir suinventorinta LIBIS programoje 6 099 fiz. vnt. dokumentų, tai yra 69 fiz. vnt. mažiau negu 2019 m. Inventorinami ir neterminuoti Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje saugomi Anykščių rajono periodiniai leidiniai „Šilelis“, „Anykšta“ ir „Aukštaitiškas formatas“. Kiti periodiniai leidiniai neinventorinami, jie įtraukiami į Bibliotekos fondo bendrąją apskaitos knygą, metus saugomi, o po 1 metų nurašomi.

2020 m. toliau buvo pildomas elektroninis katalogas.

- Iš viso elektroniniame kataloge yra 57 961 bibliografiniai įrašai,
- 2020 m. parengti 1 781 bibliografiniai įrašai,
- Iš viso į LIBIS suvestinį katalogą išsiųsti 53 846 bibliografiniai įrašai.

2020 m. Viešosios bibliotekos skyriuose, kaimų bei miestų filialuose dokumentų rekatalogavimas beveik nevyko. Tik Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius rekatalogavo 5 fiz. vnt. Rekatalogavimo procesas Viešojoje bibliotekoje ir filialuose beveik baigtas. Rekataloguojamos tik pavienės knygos, kurias grąžina skaitytojai. Atsiranda galimybė LIBIS programoje patikrinti fondo duomenis, nurašyti neaktualius, neturinčius paklausos, pasenusius ir susidėvėjusius dokumentus. Rekatalogavus fondą, visi fondo bibliografiniai įrašai tampa matomi e. kataloguose, todėl informacijos paieškas vartotojai gali atlikti savarankiškai LIBIS e. kataloguose. Blogiausia padėtis, kaip ir 2019 m., išlieka Vaitkūnų kaimo filiale – rekataloguoti tik 696 fiz. vnt. dokumentų, tai yra 15,19 % fondo (filialo inventorintų dokumentų fondas yra 4 583 fiz. vnt.).

Nuo 2017 m. nebepildomas kortelinis katalogas filialų bibliotekoms, nes visuose filialuose įdiegta LIBIS programa ir galima naudotis elektroniniu katalogu.

Į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (NBDB) eksportuoti parengti ir suredaguoti 1 069 bibliografiniai įrašai (BĮ):

- 620 BĮ iš rajono laikraščio „Anykšta“,
- 328 BĮ iš Anykščių krašto laikraščio „Šilelis“,
- 50 BĮ iš žurnalo „Aukštaitiškas formatas“,
- 51 BĮ iš serialinio leidinio „Svėdasų varpas“,
- 20 BĮ iš serialinio leidinio „Pasaulio anykštėnas“.

Lyginant su 2019 m. parengta ir ekportuota 191 bibliografiniu įrašu mažiau. Tam turėjo įtakos ir tai, kad 2020 m. rajono laikraščiuose „Šilelis“ ir „Anykšta“ dėl pandemijos buvo žymiai mažiau publikuojama straipsnių, o leidinio „Pasaulio anykštėnas“ buvo išleisti tik trys numeriai (2019 m. buvo išleisti 5 numeriai), leidinio „Svėdasų varpas“ bibliografiniai įrašai parengti iš 11-kos numerių (12-tas numeris 2020 m. pabaigoje dar nebuvo gautas).

2020 m. pabaigoje Bibliotekos elektroniniame kataloge buvo 21 614 bibliografiniai įrašai (BĮ). Iš laikraščio „Anykšta“ – 12 871 BĮ, iš laikraščio „Šilelis“ – 7 774 BĮ, iš žurnalo „Aukštaitiškas formatas“ – 697 BĮ, iš leidinio „Svėdasų varpas“ – 155 BĮ, iš leidinio „Pasaulio anykštėnas“ – 84 BĮ ir 33 bibliografiniai įrašai yra iš žurnalo „Nyksčiai“. *(Šiuo metu šis žurnalas nebeleidžiamas, tačiau įrašai saugomi).*

5.2. Informacinis fondas

 Iš viso Bibliotekų fonde informacinės literatūros yra 9 708 fiz. vnt. Iš jų:

➤ VB – 5 606 fiz. vnt.

 Vidutinis informacinio fondo dydis:

➤ Miesto filialuose – 171 fiz. vnt.

➤ Kaimo filialuose – 141 fiz. vnt.

5.3. Katalogų ir kartotekų būklė

Nuo 2017 m. filialuose nebepildomi abėcėliniai ir sisteminiai katalogai. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje pildoma citatų kartoteka. Per 2020 m. papildyta 6 naujais įrašais. Visuose filialuose pildomos kraštotyros kartotekos. Daugelyje filialų jos menkos. Per metus kraštotyros kartotekos pasipildė 615 (+158) kortelių.

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje esanti Kraštotyros kartoteka nuo 2010 m. nebepildoma spausdintomis aprašų kortelėmis, nes visi aprašai talpinami į LIBIS katalogą – NDB (Nacionalinį duomenų banką), tačiau 2020 m. kraštiečio mokslininko bibliografo prof. O. Janonio iniciatyva kartoteka buvo redaguojama ir kartu papildyta trūkstamais bibliografijos aprašais. 2020 m. Kraštotyros kartoteka papildyta 194 ranka aprašytais kortelėmis. 2020 m. pabaigai Kraštotyros kartotekoje buvo 70 429 bibliografiniai aprašai.

Kartoteka yra parankinė, atsakant į užklausas – neradus reikalingos informacijos Nacionaliniame bibliografijos duomenų banke, Bibliografinėje Lietuvos periodinės spaudos straipsnių bazėje (1992–2002) ar interneto svetainėse, darbuotojos, atsakydamos į vartotojų užklausas, naudojosi Kraštotyros kartoteka. Ypač populiaru buvo kartoteka, ieškant atsakymų į užklausas apie Anykščių krašto istoriją, lankytinas vietas, gamtos paminklus. Su tikslu ateityje Kraštotyros kartoteką konvertuoti į elektroninę formą, 2020 m., kaip ir 2019 m. vyko Kraštotyros kartotekos redagavimo darbai. Bendradarbiaujant su profesionalu bibliografu prof. O. Janoniu, buvo

suredaguoti Kraštotyros kartotekos skyriai: 0 (Bendrasis skyrius), 2 (Religija. Teologija); 9 (Geografija. Biografijos. Istorija); 745/749 (Taikomasis menas).

5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Bibliotekos informacinės bazės kūrimas, vartotojų informacinių poreikių tenkinimas – vienas iš svarbesnių Bibliotekai keliamų uždavinių. Bibliografiniame darbe svarbiausia – sudaryti kokybiškas sąlygas informacinėms paslaugoms teikti, teikiant informaciją, panaudoti visus turimus informacijos šaltinius ir fondus, ugdyti vartotojų kompiuterinį raštingumą, skatinti vartotojus naudotis bibliografiniais informaciniais leidiniais, katalogais, kartotekomis ir visomis kitomis pagalbinėmis priemonėmis, esančiomis dokumentuose. Teikiamų paslaugų kokybę ir aptarnavimo kultūrą vartotojai vertina pagal tai, ar jiems operatyviai buvo suteikta reikalinga informacija, ar laiku atsakyta į jų užklausas, ar surasti jų poreikius atitinkantys dokumentai. Galima teigti, kad Bibliotekos įvaizdis didžiąja dalimi priklauso nuo gerai organizuoto ir kokybiškai atlikto bibliografinio vartotojų aptarnavimo. Per pastaruosius metus gerėjo rajono bibliotekų galimybės plėtoti informacinę veiklą ir gerinti jos kokybę, ypač galimybė informacijos paieškai naudotis internetiniame tinkle esančiais informacijos ištekliais. Informacinių užklausų rajono bibliotekose gauta 3 052, lyginant su praėjusiais metais mažiau (-238), iš jų elektroninėmis priemonėmis – 806, lyginant su praėjusiais metais beveik dvigubai daugiau (+349). Teminių užklausų buvo daugiausia, iš jų daugiausiai iš 6 ir 9 skyrių. Temų įvairovė: biblioterapija, okultizmas, šamanizmas, slaptos organizacijos, meditacija, šeimos santykių psichologija, Japonijos menas, sveika gyvensena, suaugusiųjų savanorystė. Visada sulaukiame užklausų apie verslą, vadybos mokslą. Plačiai domėjosi saulės energijos elektrinių ant namo stogo įrengimu, natūralaus gydymo būdais, bitininkyste, žiemojančiais paukščiais, apie Anykščių rajono istoriją, partizanus, dvarus, lankytinas vietas, gamtos paminklus, Anykščių krašto tautosaką, kulinarinį paveldą, žymius anykštėnus mokslininkus, rašytojus, menininkus. Atsakymams į temines užklausas atsakyti naudojamos Nacionalinės bibliografijos duomenų bazė, EBSCO Publishing duomenų bazė, portalu epaveldas.lt, Lietuvos akademine elektronine biblioteka eLABa, ar kitomis duomenų bazėmis, bei paieškos sistemomis: www.google.lt, www.yahoo.com, interneto enciklopedija <http://lt.wikipedia.org/wiki> bei bibliotekoje esančiomis enciklopedijomis, žodynais bei žinytais.

 Licencijuotų duomenų bazių panauda.

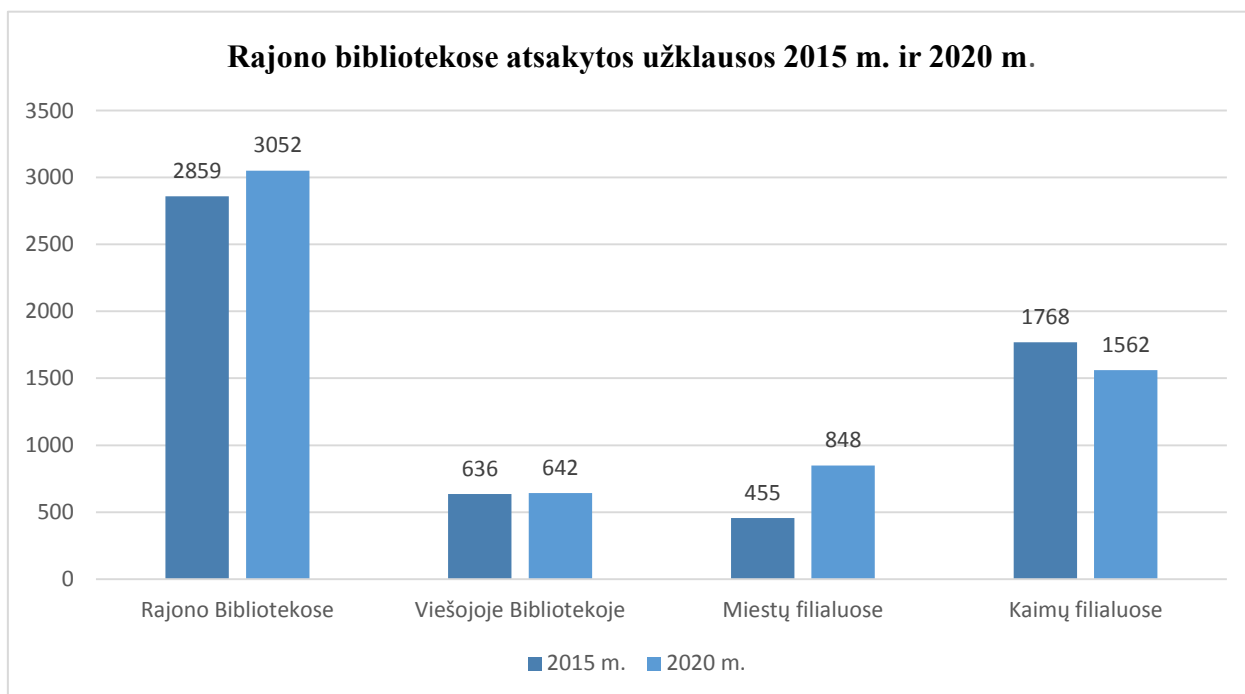
Viso – 11 duomenų bazių. Labai naudinga trečius metus prenumeruojama leidyklos „Vyturys“ skaitmeninė biblioteka. Joje suskaitmeninta lietuvių ir užsienio literatūra, rekomenduojama bendrojo lavinimo mokykloms. Tai buvo naudinga tiems skaitytojams, kurie pageidavo skaitmeninių knygų, arba nebeužteko tradicinių popierinių knygų. Karantino laikotarpiu leidyklos „Vyturys“ skaitmeninė biblioteka suteikė skaitytojams laisvą prieigą.

INFOLEX praktika teisinė duomenų bazė. Prisijungimų 2020 m. – 3 020 (+2 689).

Naxos muzikinė duomenų bazė – 46 prisijungimai.

EBSCO Publishing – 8 duomenų bazės. Prisijungimų – 529 (+124), įvykdyta paieškų – 1 780 (+447), atsiųsta pilno teksto dokumentų – 141 (-11). EBSCO Publishing labai pagelbėjo studentams, kurie rašė bakalauro ir magistro darbus. Suteikta nuotolinė prieiga 3 naujiems vartotojams ir apmokyta, kaip naudotis.

Bibliotekos	Atsakytos užklauskos					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	3 052	3 290	3 469	2 979	3 014	2 859
Viešojoje bibliotekoje	642	649	643	629	576	636
Miestų filialuose	848	584	591	469	388	455
Kaimų filialuose	1 562	2 057	2 235	1 881	2 050	1 768

5.5. Internetas

Bibliotekų skaičius, turinčių prieigą prie interneto – 25. Kompiuterizuotos visos rajono bibliotekos. Rajono bibliotekose vartotojams yra 96 kompiuterizuotos darbo vietos su interneto prieiga.

- Interneto vartotojų yra 4 609 (+78),
- Interneto seansų skaičius 11 256 (-10 465),
- Virtualių apsilankymų – 61 442, iš to skaičiaus virtualių apsilankymų skaičius kultūriniuose renginiuose, edukacijose ir mokymuose – 55 940.

5.6. Kraštotyros veikla

2020 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriui, kaip ir visai Bibliotekai, buvo išskirtiniai. Pavasarį ir metų pabaigoje paskelbtas dėl netikėtai pasaulį užgriuvusios COVID-19 pandemijos karantinas paskatino keisti darbo pobūdį, ieškoti naujų kraštotyros vartotojų aptaranavimo formų virtualioje erdvėje. Nežiūrint pasikeitusių darbo sąlygų, darbuotojos teikė informaciją nutolusiems vartotojams, rašė straipsnius viešindamos kraštotyros dokumentų fondus ir paslaugas, organizavo virtualias parodas bei renginius, skaitmenino kraštotyros medžiagą, skenavo dokumentus ir siuntė vartotojams elektroniniu paštu, socialinio tinklo Facebook žinutėmis, o vyresniosios kartos vartotojams straipsnių ar kitų reikalingų dokumentų kopijos buvo siunčiamos paštu. Ieškodami kraštotyros informacijos, visi pageidaujantys galėjo kreiptis telefonu. Besidomintys anykštėnų rašytojų knygomis, vartotojai buvo kviečiami skaityti anykštėnų autorių kūrinius, neišėjus iš namų, prisijungę prie Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos svetainės <https://www.epaveldas.lt/home>; <http://www.epaveldas.lt/kolekcijos>, nemažai suskaitmenintų kraštotyros darbų bei kitos medžiagos galėjo rasti Bibliotekos svetainėje. Prieiga per internetą: <https://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/skaitmenines-kolekcijos>; <https://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/skaitmeniniai-leidiniai>; <https://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/anyksciu-krastas-spaudoje>.

2020 m. buvo paskelbti Tautodailės metais. Bendradarbiaujant su prof. Osvaldu Janoniu, kraštotyrininkės Ligita Matulienė ir A. Berezauskienė pradėjo rengti leidinį „Anykščių tautodailininkai. Biobibliografinis žodynas“. Buvo vykdoma apklausa, parengtos ir išplatintos anketos, atsakytų anketų duomenys tikslinami, sisteminami ir suvedami į rengiamą leidinį. Bibliografijos sąrašai buvo sudaromi, atliekant paiešką įvairiose duomenų bazėse, LIBIS Nacionaliniame bibliografijos duomenų banke, peržiūrint saugomą Kraštotyros kartoteką bei Anykščių rajono periodinius leidinius ir tikslinant aprašus su šaltiniais. Tačiau metų pabaigoje – netektis, prof. O. Janonį (1948–2020) nugalėjo liga ir Biblioteka liko be pagalbininko, patarėjo, didžiojo Mokytojo ir pagrindinio globėjo. Sutelkus visas pajėgas, ateinančiais metais darbuotojoms teks baigti rengti žodyną vienoms, o tai yra didelis ir labai atsakingas darbas.

2020 m. rajono bibliotekininkams buvo parengtas ir virtualiai išplatintas pranešimas „Kraštotyrininkų sambūrio „Draugaukime – bendraukime – bendradarbiaukime“ tradicijos, dabartis ir perspektyvos“. Praėjusiais metais atlikti tyrimai ir parašytas mokslinis straipsnis „Išeivio profesoriaus Juozo Meškausko asmeninės bibliotekos atodangos“, skirtas išeivio profesoriaus J. Meškausko (1906–2010) gyvenimo ir darbų tyrinėjimo įžvalgoms, pagrindinį dėmesį sutelkiant į tiriamojo asmeninės bibliotekos rekonstravimą ir analizę. Vienas iš pagrindinių tikslų buvo per asmeninės bibliotekos tyrimą atskleisti ir parodyti mažai kam žinomo išeivijoje gyvenusio tautiečio nuopelnus Lietuvai.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fondo formavimas. Skaitmeninimas.**

2020 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fonde buvo 8 352 fiz. vnt. (6 230 pav.).

 Grožinės literatūros – 3 639 fiz.vnt., 43,6 %,

 Šakinės literatūros – 4 713 fiz. vnt., 56,4 %.

Ataskaitiniais metais gauta prenumeruojamų periodinių leidinių – 6 fiz. vnt., trijų pavadinimų. Iš jų: laikraščių 2 fiz. vnt. (metiniai komplektai), 2 pav. („Anykšta“, „Šilelis“), žurnalų 4 fiz. vnt., 1 pav. („Aukštaitiškas formatas“). Suma 111,25 Eur. Iš viso pagal apskaitą periodinių leidinių (žurnalų ir laikraščių) – 153 fiz. vnt.

Dokumentų fondą pagal laikmenos rūšį sudarė: knygos 7 773 fiz. vnt.; garsiniai dokumentai 26 fiz. vnt.; vaizdiniai dokumentai 8 fiz. vnt.; regimieji dokumentai 72 fiz. vnt.; periodiniai leidiniai 153 fiz. vnt.; tęstiniai leidiniai 286 fiz. vnt.; natos 21 fiz. vnt.; kartografinių dokumentų 2 fiz. vnt.; kiti skaitmeniniai dokumentai 8 fiz. vnt.; rankraščiai 3 fiz. vnt. 2020 m. naujai gauta ir sutvarkyta 437 fiz. vnt. 344 pav. dokumentų, iš kurių 389 fiz. vnt. dokumentų gauti kaip parama – dovanotos knygos anykštėnų autorių, bibliotekos svečių. Lyginant su 2019 m., gauta 184 fiz. vnt. daugiau. Planas įvykdytas 219 %. Bendras fondo apyvartos rodiklis 0,1, lyginant su 2019 m. – fondo apyvartos rodiklis sumažėjo 0,1 dalimi.

2020 m. sutvarkyta tik dalis 2019 m. padovanotos kraštiečio prof. Antano Tylos (1929–2018) asmeninės bibliotekos knygų. Į LIBIS elektroninį katalogą įtraukta 356 fiz. vnt. knygų.

Formuojant Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fondą, prioritetai teikiami krašto (regiono) literatūrai, universalios tematikos naujiems leidiniams apie Anykščių kraštą. Praėjusiais metais, kaip ir kasmet, kraštotyros dokumentų fondą papildė kraštiečių autorių dovanotos knygos. Jei nėra galimybių įsigyti reikiamų leidinių, jie įraukiami į dezideratų sąrašą.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus asmeninės bibliotekos.**

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje saugomos žymių anykštėnų asmeninių bibliotekų kolekcijos, kurios sudaro 54% kraštotyros dokumentų fondo. Į Bibliotekos elektroninį katalogą yra įtraukta 15 asmeninių bibliotekų kolekcijų, kuriose sukaupta 4 518 fiz. vnt. knygų. 2020 m. į katalogą įtraukta 356 fiz. vnt. iš asmeninės prof. A. Tylos bibliotekos, tačiau tai yra tik labai maža dalis jo asmeninės bibliotekos knygų. Mildos ir Vygando Račkaičių asmeninės bibliotekos kolekcija papildyta 12 fiz. vnt. Paskutinioji iš išeivijos kraštiečių asmeninių bibliotekų kolekcijų yra iš Amerikos atkeliavusi profesoriaus, dr. Juozo Meškausko asmeninė biblioteka. Ją sudaro 669 fiz. vnt. knygų, 40 periodinių leidinių ir 315 saugojimų vnt. rankraščių. Turinio atžvilgiu J. Meškausko bibliotekoje iš viso knygų fondo – 8% sudaro žinyniniai leidiniai, 9% – medicininė literatūra, 10% – pedagogikos ir švietimo klausimais, 17% – istorijos tematikos knygos, 22% – religijos, filosofijos

leidiniai ir 34% – grožinė literatūra. Be grožinės literatūros knygų, kurių nemažai gauta dovanų, didžiąją dalį bibliotekoje užima religinė literatūra ir istorijos leidiniai.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus rankraščių fondas.**

Bibliotekos rankraščių fondas – Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fondo dalis. 2020 m. pabaigai saugojami 36 rankraščių fondai: iš jų – sutvarkyti ir susisteminti yra septyni fondai, kuriuose yra 748 rankraščių saugojimo vienetai. (2020 m. sutvarkyti du fondai, vienas papildytas, sutvarkyta 136 rankraščių saugojimo vienetai).

Sutvarkyti literato Alekso Navicko rankraščiai (F.1) – 11 saugojimo vienetų, rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio rankraščiai (F.2) – 155 saugojimo vienetai ir mokslininko bibliografo, prof. dr. O. Janonio (F.3) – 97 saugojimo vienetai. Taip pat susisteminti ir sutvarkyti išeivio kraštiečio mokslininko, gydytojo, JAV visuomenės veikėjo prof. dr. J. Meškausko rankraščiai (F.35) – 315 saugojimo vienetai ir rašytojo Kęstučio Arlausko rankraščiai (F.4) – 34 saugojimo vienetai.

2020 m. pilnai sugrupuoti ir susisteminti du rankraščių fondai:

- Literato, kultūrininko, režisieriaus Algirdo Gogelio (F.20), kuriame yra 37 saugojimo vienetai;
- Kaimo rašytojų sąjungos nario, literato Kazimiero Zulono (F.22), kuriame yra 87 rankraščių saugojimo vienetai.

Pradėtas grupuoti ir sisteminti atsargos pulkininko, kraštotyrininko Gedimino Grinos rankraščių fondas (F.33). Papildytas prof. dr. J. Meškausko rankraščių fondas (F.35) dokumentais, kuriuos bibliotekai saugojimui perdavė profesoriaus giminaitis Aleksas Žvirblis. Papildymą sudaro 12 saugojimo vienetų. 2020 m. pabaigai prof. dr. Juozo Meškausko rankraščių fonde (F.35) yra 327 saugojimo vienetai:

- Biografiniai dokumentai: 37 saugojimo vnt.,
- Tarnybinės, profesinės veiklos dokumentai: 76 saugojimo vnt.,
- Visuomeninės veiklos dokumentai: 98 saugojimo vnt.,
- Korespondencija: 16 saugojimo vnt.,
- Kūrybinės veiklos dokumentai: 14 saugojimo vnt.,
- Memuarai: 3 saugojimo vnt.,
- Kitų asmenų dokumentai: 20 saugojimo vnt.,
- Ikonografija: 55 saugojimo vnt.,
- Buities dokumentai: 8 saugojimo vnt.

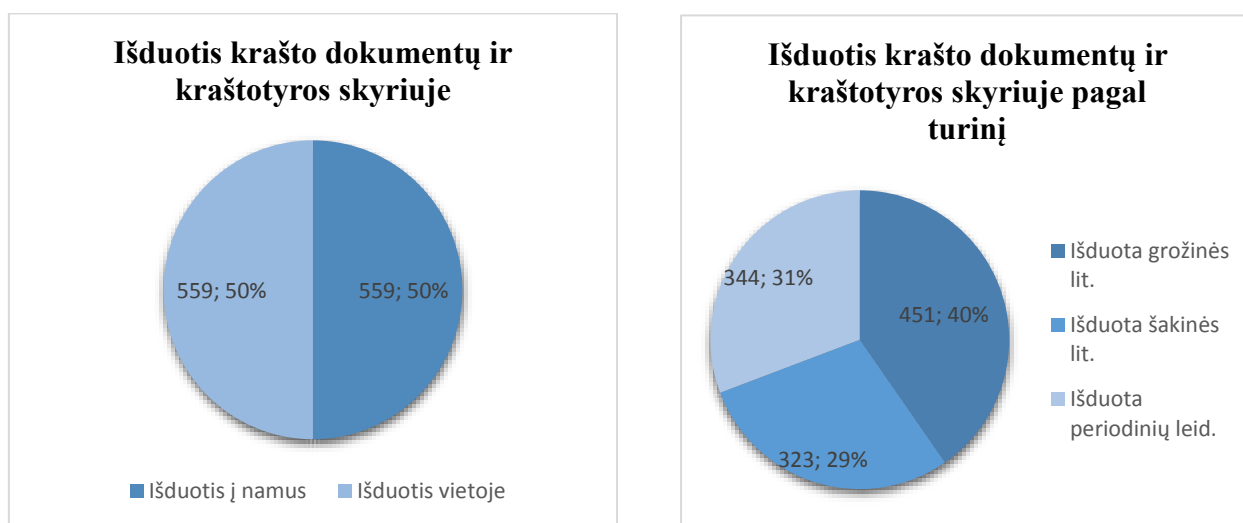
➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vartotojų aptarnavimas.**

2020 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje užregistruota 80 vartotojų, iš to skaičiaus naujai užregistruotų vartotojų – 6. Lyginant su 2019 m. vartotojų užregistruota daugiau (+16). Lyginant su 2020 m. planu, vartotojų užregistruota tiek pat, kiek ir buvo užplanuota – 100 %.

Vartotojai pagal statusą: tarnautojai sudaro 52,4 %; namų šeimininkių, pensinio amžiaus žmonių, bedarbių – 32,5 %; darbininkų 12,7 %; studentų ir vyresnių klasių moksleivių – 2,4 %.

2020 m. apsilankymų skaičius – 1 530, lyginant su praėjusiais metais apsilankymų mažiau (-1 282). Virtualių apsilankymų – 3 842. Vidutiniškai vienas vartotojas fiziškai apsilankė 9,2 karto, lyginant su praėjusiais metais (-9,2). Lankomumo rodiklis renginiuose taip pat buvo žemesnis negu 2019 m., nes vartotojai renginiuose lankėsi neaktyviai bijodami užsikrėsti koronavirusu.

Vartotojams išduota – 1 118 fiz. vnt., lyginant su 2019 m. išduotis sumažėjo (-295). Išduotis į namus ir vietoje sumažėjo (-128) ir (-206). Skaitomumo rodiklis – 6,7 (-2,8). Apsilankymas, išduotis, lankomumas ir skaitomumas mažėjo dėl prasidėjusios COVID-19 pandemijos bei karantino paskelbimo šalyje 2020 m. pavasarį ir metų pabaigoje.

Vartotojai naudojosi įvairia sukaupta medžiaga apie Anykščių kraštą: knygomis, periodiniais leidiniais, kraštotyros darbais, rankraščiais, straipsnių kopijomis, sudėtomis į daugiau kaip šimtą teminių aplankų. Ypač populiarūs buvo kraštotyros darbai bei anykštėnų diplominiai darbai ir disertacijos. 2020 m. tokių dokumentų vietoje buvo išduota 165 fiz. vnt.

Skaitomiausios buvo anykštėnų autorių: Broniaus Šablevičiaus, R. P. Vanago, Raimondo Guobio, Tautvilio Užos, Jono Sriubo, V. Račkaičio, M. Telksnytės knygos. Išskirtinio dėmesio sulaukė Tautvydo Kontrimavičiaus parengtas leidinys „Vaižgantas apie...“ ir antologija „Anykščių glėbyje“. Skyriaus skaitytojai domėjosi tritome rašytojo Juozo Baltušio knyga „Vietoj dienoraščio“, buvusios gydytojos Stasės Krasauskienės romanu „Kai nutyla paukščiai“, kunigo Antano Pauliuko knyga „Dienynas, 1918–1941 m.“. Teigiamai skaitytojai įvertino dr. Ingos Liepaitės ir muziejininko Antano Verbicko parengtą knygą „Per tamstos laišką į mane padvelkė tikras pavasaris“, kraštotyrininko R. Guobio knygą „Butėnai: gimtojo kaimo istorija“ bei istorijos mokytojo Gintaro Ražansko parengtą kraštotyros leidinį „Anykščių Jono Biliūno gimnazija“. Bene populiariausi iš saugomų dokumentų buvo periodiniai leidiniai: žurnalas „Aukštaitiškas formatas“,

pasaulio anykštėnų bendrijos laikraštis „Pasaulio anykštėnas“, svėdasiškių draugijos „Alaušas“ laikraštis „Svėdasų varpas“, Anykščių krašto laikraščiai „Šilelis“ ir „Anykšta“. Virtualioje erdvėje kraštotyros informacijos vartotojai buvo pakviesti skaityti anykštėnų autorių knygas internete: <http://nyksciai.lt/anykstenu-autoriu-knygas-galima-skaityti-neisejus-is-namu>. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinto projekto dėka elektroninėje erdvėje suskaitmeninti Anykščių krašto rašytojų Antano Baranausko, Jono Biliūno, Juozo Tumo-Vaižganto, Antano Vienuolio-Žukausko, Liudvikos Didžiulienės-Žmonos, Kazio Inčiūros ir kitų autorių kūriniai. Besidomintys L. Didžiulienės-Žmonos kūryba, elektroninėje erdvėje galėjo skaityti retenybę tapusias šios autorės knygas: „Lietuvaitės“: 3 veiksmų, 4 paveikslų komediją, išleistą 1912 m.; 1893 m. išleistą šeimininkėms skirtą knygą „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai kaip prigulincziai suvartoti Dievo dovanas“ ir taip pat 1893 m. išleistą L. Didžiulienės knygą, skirtą moterims „Negirdėtas daiktas, ir Geros rodos mūsų moterelems“. J. Baltušio kūrybos gerbėjai galėjo pasidžiaugti į elektroninę erdvę perkeltomis rašytojo knygomis „Parduotos vasaros“ ir „Sakmė apie Južą“.

2020 m. naudojantis įvairiais informacijos šaltiniais, atsakyta į 312 kraštotyros vartotojų užklausų. Lyginant su 2019 m., atsakyta užklausa mažiau (-31). Elektroniniu paštu atsakyta į 189 užklausas (-13).

Atsakyta užklausų:

- Faktografinių – 74,
- Tikslinamųjų – 22,
- Adresinių – 17,
- Teminių – 199.

Teminių užklausų tematika įvairi. Daugiausia grožinės literatūros – 53 (26,6 %), istorijos, geografijos – 51 (25,6 %) ir matematikos, gamtos mokslų – 22 (11 %). Darbuotojos, atsižvelgdamos į lankytojų poreikius, stengiasi susisteminti medžiagą ta tema, kuri yra labiausiai pageidaujama vartotojų.

Ataskaitiniais metais buvo vykdoma Viešojoje bibliotekoje gaunamos respublikinės spaudos (7 laikraščių ir 18 žurnalų) stebėseną. Straipsniai savo turiniu ar autoryste susiję su Anykščių kraštu buvo aprašomi, daromos jų kopijos ir segamos į aplankus pagal temas. 2020 m. aprašyta 70 straipsnių. Straipsnių sąrašai buvo skelbiami Viešosios bibliotekos interneto svetainėje, rubrikoje „Anykščių kraštas spaudoje“. Prieiga per internetą:

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/anyksciu-krastas-spaudoje>

2020 m. parengti kraštotyros darbai:

- „Anykščių tautodailininkai ir jų darbai“,
- „Anykščių krašto fotografai“,
- „Tradiciinis anykštėnų kraštotyrininkų sambūris 2012–2020 m.“,
- „Anykštėnai – Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo nariai“.

2020 m. pabaigai Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje buvo saugomi 165 kraštotyros darbai. Kraštotyros darbų sąrašas paskelbtas Viešosios bibliotekos svetainėje rubrikoje „Nepublikuoti darbai“. Prieiga per internetą: <http://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/krastotyra-ir-leidyba>. Pasaulio anykštėnų bendrijos tinklapyje rubrikoje „Kraštotyros rinkiniai Anykščiuose“. Prieiga per internetą: <http://www.anykstenai.lt/index.php?pg=naujienos2&nj=1068>

➤ **Ryšiai su kraštiečiais gyvenančiais užsienyje.**

2020 m. buvo tęsiamas bendradarbiavimas su žymiais anykštėnais, gyvenančiais užsienyje. Praėjusiais metais užsimezgė glaudus bendradarbiavimas su kraštiečiu, Anykščių krašto Garbės ambasadoriumi Ukrainoje, kraštotyrininku V. Strolia. Kraštietis pripažino, kad atsakomybė, pareiga ir įsipareigojimas tarnauti Anykščių kraštui, deramai atstovauti jį Ukrainoje, jungti verslo, kultūros meno šakas tarp dviejų draugiškų tautų yra vienas jo iš svarbiausių tikslų. Kraštiečio planuose yra viena iš idėjų – Ukrainos rašytojų ir dainininkų rezidencija Anykščiuose.

➤ **Renginiai.**

2020 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje organizuota 21 renginys: 10 žodinių renginių ir 11 vaizdinių renginių. Praėjusiais metais, dirbant nuotoliniu būdu, buvo organizuojami ir virtualūs renginiai. Suorganizuotos 2 virtualios parodos, 3 virtualūs renginiai ir vienas iš jų – virtualioje erdvėje demonstruojamas bibliotekininkės L. Matulienės Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei sukurtas filmukas „Praėjusių Knygos švenčių akimirkos Anykščiuose“.

Iš visų organizuotų kraštotyros renginių reikėtų išskirti Anykščių miesto šventės metu organizuotą šventinį kraštotyrininkų sambūrį „Draugaukime – bendraukime – bendradarbiaukime“, kraštotyrininkės, literatės, tautodailininkės Veronikos Dikčiuvienės jubiliejui skirtą renginį ir kraštotyrininko R. Guobio šešių knygų pristatymą.

 Liepos 25 d. Anykščių miesto šventės metu Viešosios bibliotekos salėje vyko kraštotyrininkų sambūris „Draugaukime – bendraukime – bendradarbiaukime“. Kraštotyrininkų renginį savo dalyvavimu pagerbė Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius, anykštėnas kraštotyrininkas, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos pirmininkas Remigijus Bimba ir jo kolega Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos kancleris, Dokumentų priėmimo patikros ir heraldikos komisijos pirmininkas Paulius Vaniuchinas. R. Bimba ir P. Vaniuchinas atvežė Anykščiams unikalią dovaną – atkurtą Seinų, arba Augustavo vyskupo Antano Baranausko (1835–1902) herbą ir įteikė Anykščių rajono merui. Salėje renginio metu veikė paroda „Gimtojo krašto gamta Tautvilio Užos fotografijose“. Po apdovanojimų buvo pristatyta kraštotyrininkės Irmos Randakevičienės knyga „Šiaurės eilės“.

 Rugpjūčio 13 d. kartu su muziejininkais bibliotekininkai organizavo literatės, kraštotyrininkės Veronikos Dikčiuvienės 90-mečio šventę. Renginio organizatoriai sukaktuvininkę savo jubiliejaus dieną nuvežė į gimtąjį Storių kaimą. Renginio dalyviai sveikino V. Dikčiuvienę su

jos švente, išsakė daug gražių žodžių, įteikė Viešosios bibliotekos direktoriaus R. Kutkos padėką, kurioje literatei buvo dėkojama už tautodailės parodas, išleistas knygas, už pamokas ir patarimus jauniems kraštotyrininkams, už meilę gimtajam kraštui bei praeities išsaugojimą. V. Dikčiuvienė yra Lietuvos tautodailininkų sąjungos Anykščių skyriaus narė, Anykščių rajono literatų klubo „Marčiupys“ narė ir „Bočių“ sekcijos įkūrėja, Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narė, Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos bičiulė.

 Spalio 21 d. Bibliotekos salėje vyko kraštotyrininko, muziejininko R. Guobio knygų „Butėnai“, „Žemė žuvų ženkle“, „Svajonių Lietuvos ženklai“, „Jaunosios Lietuvos keliu“, „Kur giria žaliuoja, ten mūsų namai...“, „Stoties viršininko istorijos“ sutiktuvės ir aptarimas. Renginį moderavo bibliotekininkė Judita Skačkauskienė. Į R. Guobio naujų knygų sutiktuves gausiai susirinko kraštotyrininkai, muziejininkai, bibliotekininkai, visi tie, kam rūpi Anykščių krašto praeitis.

 Kiti žodiniai renginiai

- Dr. Ingos Liepaitės ir A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktoriaus Antano Verbicko sudarytos ir parengtos knygos „Per tamstos laišką į mane padvelkė tikras pavasaris“ pristatymas;
- Popietė su literatu Algirdu Ražinsku;
- Susitikimas su režisieriumi su Justinu Lingiu ir jo filmų apie L. Didžiulienę-Žmoną ir Čikagos knygnešį Kažį Rožanską peržiūra;
- Istoriko Tomo Baranausko monografijos „Pabaisko mūšis“ pristatymas;
- Viešintiškės menininkės Daivos Abraškevičienės tapybos darbų parodos „Ir rudenį žydi gėlės...“ atidarymas;

 Virtualūs renginiai

- Virtualus pokalbis su Nacionalinio vaikų literatūros konkurso laureatu anykštėnu Linu Bitvinsku. Kalbina J. Skačkauskienė.

Prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=fCncy5FzhXg&feature=youtu.be>

- Antano Baranausko literatūrinės premijos įteikimas profesoriui, prozininkui, filosofui, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatui Vytautui Martinkui (transliacija Zoom platformoje);
- Bibliotekininkės L. Matulienės Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei sukurtas filmukas „Praėjusių Knygos švenčių akimirkos Anykščiuose“. Prieiga per internetą: <https://www.facebook.com/347256805435375/videos/524714551547626>

 Vaizdiniai renginiai:

- „Lietuvos medicinos“ autoriaus asmeninė biblioteka“ (saugomų prof. Juozo Meškausko asmeninės bibliotekos knygų ir rankraščių paroda);
- „Liudvika ir Stanislovas Didžiuliai – lietuviško žodžio skleidėjai“ (nuolat veikianti ekspozicija);
- „Dar esu, dar vis alkstu, dar vis nerimo sklidinas“ (literato Algirdo Ražinsko 75-mečiui);
- „Asmeninė biblioteka – žmogaus kultūrinio gyvenimo atspindys“ (asmeninėse bibliotekose išsaugotų knygų su autografais paroda);
- Fotografijų paroda „Gimtojo krašto gamta Tautvilio Užos fotografijose“;
- „Naujausi kraštotyrininkų leidiniai“;
- „Dariau – kiek mokėjau ir apie kitokį kelią net nesvajojau“ (fotografės Onos Pajedaitės 95-osioms gimimo metinėms);
- Viešintiškės menininkės D. Abraškevičienės tapybos darbų paroda „Ir rudenį žydi gėlės...“;
- Virtualios parodos
- Bibliotekos socialiniame tinkle Facebook „Iš kraštotyros archyvų“ (apie „Knygų šventes“ Anykščiuose). Prieiga per internetą:
Iš kraštotyros archyvų - Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių VIEŠOJI BIBLIOTEKA (anyksciuvb.lt);
- Bibliotekos svetainėje „Gyvenamo laiko atspindžiai“ Antano Drilingos 85-osioms gimimo metinėms pažymėti.

➤ **Kraštotyros veikla filialuose.**

Andrioniškio filiale organizuota keletą kraštiečių parodų. Andrioniškietės Rimantos Vilnonienės rankdarbių paroda „Aš į raštą širdį įdėjau...“ ir didžiulį susidomėjimą sukėlusios medikės Virgitos Kalinovienės karpinių paroda „Menas, paklusęs medikės rankoms“. Parodų atidarymo metu skambėjo pasaulinio garso smuikininko M. Švėgždos von Bekkerio atliekami kūriniai. Ažuožerių biblioteka buvo vietinės bendruomenės projekto partneris ir parengė pažintinę programą „Edukacija rašytojo Antano Vienuolio tėviškėje“. Bibliotekininkės vedamose edukacijose jau dalyvavo: Vilniaus A. Vienuolio progimnazijos, Viešintų mokyklos mokiniai, Anykščių turizmo ir informacijos centro vaikų būrelis ir pavieniai asmenys. Bibliotekoje, dvidešimt metų kaupta, sisteminta kraštotyrinė medžiaga, renkami senoviniai rakandai apie Užuožerių kaimo praeitį, papročius, amatus. Visa surinkta kraštotyrinė medžiaga, nuotraukos sudėtos į informacinį leidinuką „Ažuožeriai praeitis ir dabartis“. Kraštotyrinis darbas yra A4 formato, apimtis 40 puslapių. Dabar šis leidinukas yra pirmasis pagalbininkas vedant edukacines popietes. 2020 m. bibliotekininkė apie savo veiklą parengė 11 filmukų ir patalpino „YouTube“ socialiniame tinkle. Budrių filiale renginiai orientuoti į senąsias Lietuvos kaimo tradicijas. Užgavėnių persirengėliams pagamintos kaukės ir aprangos. Lankomi visi namai, kalbinami žmonės apie vietinius papročius, nufilmuojami atsiminimai. Labiausiai pavykęs

kraštotyros renginys – „Pečiaus diena“. Nufotografuotos visos dar kaimuose esančios krosnys, vadinamos duonkepiais. Organizuota paroda „Krosnies priežiūros ir duonos kepimo rakandai“. Pagal L. Didžiulienės-Žmonos knygą „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai, kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovanas“ (2018 m.) suorganizuotas krosnyse keptų kepinų konkursas, skaityti pranešimai apie sveiką gyvenseną ir mitybą. Debeikių filialo Facebook paskyroje buvo viešinamos kraštiečio, fotografo, tautodailininko Broniaus Tvarkūno archyvinės nuotraukos albumuose „Broniaus Tvarkūno – kūrybos ir laisvalaikio akimirkos“, „Debeikių bibliotekos įvairios veiklos“. Albume „Nuotraukas išsaugosim ir paliksime ateinančioms kartoms“ nuotraukos apima 1965–1990 m. Bibliotekininkė džiaugiasi, kad bibliotekos Facebook paskyra yra peržiūrima ir populiari. Filiale esantis albumas „Laikas gyvena nuotraukose“ 2020 m. buvo papildytas 88 naujomis nuotraukomis, kurias fotografuoja ir dovanuoja filialui B. Tvarkūnas. Elmininkų filiale vykdomos kraštotyros veiklos kryptis – N. Elmininkų ir aplinkinių kaimų gyvenimo ir veiklos fiksavimas, medžiagos apie žymiuosius anykštėnus kaupimas ir esamos atnaujinimas (apie tremtį). Pildomas darbas „N. Elmininkų kaimo bendruomenės istorija“ D. 4. Organizuotas tradicinis renginys su kaimo bendruomene „Kaimo kryžiui – 10“. Kavarsko filialo Facebook paskyroje buvo patalpintos kavarskiečių Paulinos Zukaitės privačios kolekcijos 1981–2008 metų kalendorių fotografijos ir Jolantos Kernagyčės kryželiu siuvinėtų paveikslų virtualia paroda „Spalvotais kryželiais išmarginti paveikslai“. Darbuotojos didelį dėmesį skyrė kraštiečių kūrybai ir atminimui. Bibliotekos galerijoje buvo eksponuota Anelės Butkienės (1933–2013) audinių paroda „Išaudžiau audimėlį“, skirta paminėti Tautodailės metams, leidinių paroda „Pažinkime savo rajoną“, kur eksponuoti spaudiniai, tarpukario leidinių straipsnių kopijos, nuotraukų paroda „Dosnasis Pranas Kalibatas“ (P. Kalibatui – 135) ir Stanislovo Kiškio atminimui skirta literatūrinė paroda „Spindėjęs artimo meile“ (Prel. Stanislovui Kiškiui – 100). Kuniškių filialo bibliotekininkė rinko, sistemino, aprašė ir maketavo knygą-albumą, kurioje Piktagalio (Kuniškių) bendruomenės veikla nuo 2006 m. Knygai-albumui pristatyti organizuotas renginys. Filiale organizuotos kraštiečių parodos: Ryčio ir Janinos Giedraičių fotonuotraukų paroda „Apsidairymai aplinkui“ ir Ramutės Kalinauskienės piešinių paroda. Kurklių filialo bibliotekininkė nuolat rinko ir pildė nauja medžiaga aplankus apie Kurklių kraštą, sistemino medžiagą apie bibliotekos aptarnaujamo mikrorajono įžymius žmones, kraštiečius, aktyviai bendradarbiavo ir organizavo renginius kartu su Kurkliečių bendrija. Leliūnų filiale organizuota popietė „Prisiminkime mokytoją Juliją Juodgalvienę“, kurioje paminėtos ilgametės Leliūnų pradinės mokyklos mokytojos Julijos Juodgalvienės 10-osios mirties metinės. Renginyje susirinkę artimi mokytojos draugai, buvę mokiniai skaitė mokytojos eilės, dalijosi prisiminimais. Raguvėlės filialo socialiniame tinkle Facebook publikuota kraštiečių Jolantos Karaliūnienės kūryba bei jos kūrybai pristatyti rengiamas kraštotyros darbas „Atradusi tapybą“, paviešintas ir kraštotyros darbas „Raguvėlės kaimo Šv. Stepono bažnyčios paveikslai“. Rubikių filialo Facebook puslapyje buvo

publikuojama bibliotekos istorija bei su Rubikių kraštu susijusi medžiaga. Skiemonių filiale stengiamasi, kad būtų pastebėti krašto amatininkai ir laisvalaikio kuriantys kraštiečiai, rengiamos jų parodos. Tokios, kaip Audronės Baškauskienės ir Jolantos Maleckienės veltų šlepečių, Ritos Ažubalienės siūtų su aplikacijomis maišelių parodos. Staškūniškio filiale organizuota išvyka pas kraštietę tautodailininkę Reginę Alešiūnienę. Kiekvienais metais tautodailininkė pristato naujų skulptūrų iš medžio, nupieštų paveikslų. Filialo mažieji skaitytojai lankėsi pas Vandą Jadvygą Šepetienę, kuri turi įrengusi senovinių rakandų ir seno leidimo įvairių knygų muziejų. Surdegio filialo darbuotoja organizavo renginį, skirtą partizanui Antanui Slučkai-Šarūnui atminti. Kartu su vaikais vyko į Anykščių r. Butkiškio kaimą, kuriame tebėra išlikęs partizanų bunkeris. Svėdasų bibliotekos darbuotojos aktyviai prisidėjo prie tradicinės miestelio šventės „Svėdasynė“ organizavimo su orientavimosi varžybomis „Atrask ir pažink Svėdasus“, kurios buvo skirtos Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metams. Organizavo kraštiečio R. Guobio piešinių parodos „Upės meniniuose žemėlapiuose“ ir knygos „Jaunosios Lietuvos keliu“ pristatymus. Lankytojų nuomone, viena įspūdingiausių parodų 2020 m. – Onos Pajedaitės 95-osioms gimimo metinėms parengta jos fotografijų paroda „Ką pavyko sukaupiti – tau, Tėvyne“. Bibliotekos lankytojai džiaugėsi galėdami apžiūrėti fotografijose įamžintus kultūros veikėjus ne tik iš XX a. pabaigos, bet ir mūsų kultūros pradininkus iš XIX a. Didelio susidomėjimo sulaukė J. Tumo-Vaižganto gimnazijos mokinių tapybos ir karpinių paroda „Svėdasai – tai mano Lietuva“, kurioje įamžinti gražiausi Svėdasų vaizdai, karpiniuose užfiksuoti svarbiausi tautos simboliai. Be galo šilta ir jauki Svėdasų senelių globos namų gyventojų darbų paroda „Per jausmų prizmę“ sužavėjo visus lankytojus. Tiek mažiems, tiek dideliems rūpėjo iš arčiau apžiūrėti jaukius nėrinius ir mezginius, knygų skirtukus, kavos pupelėmis dekoruotas dėžutes, trapias lėlytes. Šerių filialo bibliotekininkė kartu su vietos bendruomene organizavo popietę cepelinų dienai paminėti. Kartu su cepelinų virimu buvo kepamas ir kugelis. Popietės tikslas – pristatyti ir aptarti L. Didžiulienės-Žmonos receptų knygą „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai, kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovanas“ (2018 m.). Traupio filiale lankėsi laikraščio „Panevėžio kraštas“ žurnalistai, bibliotekininkė pasakojo apie Traupio miestelio išskirtinumą, istoriją, legendas. Laikraštis „Panevėžio kraštas“ ir internetinė svetainė www.panskliautas.lt publikavo du straipsnius ir parengė video medžiagą. Filiale sistemingai plėtojama kraštotyrinė veikla, pildoma internetinė svetainė www.traupis.lt. Didesnio susidomėjimo sulaukė virtualus fotografijų, apie tautodailininkę traupietę Liną Juodikevičienę, albumas „Traupietės aistra – siuvinėjimas kryželiu“. Parodoje – 33 įspūdingų rankdarbių nuotraukos. Traupio filiale organizuotos kraštotyros popietės, susitikimai su iškiliais kraštiečiais, svečiais, rengiamos parodos. Bibliotekininkė tradicinei Oninių šventei parengė kraštiečio dailininko, architekto Jono Lukšės piešinių parodą „Kauno tarpukario architektūra“. Troškūnų miesto bibliotekoje buvo eksponuojama nuotraukų paroda „Išsaugoti prisiminimai“. Fotografijos paimtos iš Troškūnų seniūnijos 1960–1980 m. archyvo. Nespaltuose, išblukusiose nuo

laiko senose nuotraukose atspindi, kaip tuomet atrodė Troškūnai, ką veikė ir kuo gyveno to meto žmonės, kaip ir kokias šventes švėsdavo, kokios tradicijos gyvavo. Nuotraukose įamžinti saviveiklininkai, darželio ir mokyklos vaikai bei darbuotojai. Troškūnų bibliotekoje veikė dokumentų paroda, skirta Felicijai Bortkevičienei (Povickaitei) ir paskelbtiems Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmečio metas. Knygnešė, spaudos darbuotoja, viena žymiausių lietuvių tautinio atgimimo veikėjų, to meto Seimo narė palaidota Troškūnų kapinėse, o kapas įtrauktas į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Troškūnų bibliotekos Facebook paskyroje buvo sukurta ir administruojama „Troškūnų miesto biblioteka“ grupė. Joje buvo skelbiama aktuali informacija, pristatomi bibliotekoje surinkti kraštotyros darbai, straipsnių ištraukos, paruošti virtualūs maršrutai, fotografijų albumai apie Troškūnus ir šio krašto žmones. Grupėje virtualiai pristatyti bibliotekoje saugomi metraščiai, laišakai su dedikacijomis nuo rašytojų, kraštiečių, pristatytos knygos apie Troškūnų kraštą ir žmones. Šioje grupėje sukurtas 21 fotografijų albumas, o kad lankytojams būtų lengviau – išskirta 20 temų (pvz.: Mokykla, Medikai, Talentai, Paveldas, Anksčiau/Dabar ir kt.). Paruošti fotografijų albumai „Troškūnų geležinkelio stotis“, „Troškūnų miesto istorinė dalis“, „Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčios ir vienuolyno ansamblis“, „Surdegio Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia“. 2020 m. buvo paskelbti Lietuvos žydų istorijos metais ir šiai temai buvo paruoštas virtualus fotografijų albumas „Senujų Troškūnų žydų kapinės“. Organizuota virtuali viktorina „Kaip gerai pažįstate Troškūnų kraštą“ ir paruošti fotografijų albumai, kurie supažindina su lankytinomis vietomis seniūnijoje („Troškūnų girininkijos miško pažintinis takas“, „Arboretumas ir skulptūrų parkas Troškūnų girininkijoje“). Bibliotekininkė sukūrė virtualų maršrutą „Troškūnų (Smėlynės) dvaras“, parodą „Vašuokėnų dvaras ir Maironis“. Viešintų filiale vyko humanitarinių mokslų menotyros daktarės, Vilniaus dailės akademijos Kauno fakulteto dėstytojos Jolantos Zabulytės knygos „Anykščių krašto kryždirbystė: mediniai paminklai“ pristatymas. Į renginį susirinko aktyviausi viešintiškiai ir žymesni krašto žmonės. Knygos autorė J. Zabulytė įdomiai pasakojo apie visų dešimties Anykščių seniūnijų įvairių tipų medinių paminklų bruožus nuo XIX a. iki pat šių dienų. Skaitytojams pristatė Anykščių krašto kryždirbystės tradicijų savitumą ir kaitą. Bibliotekininkė parengė kraštotyros darbą „Viešintų vietovardžiai – gamtos paminklai“ ir organizavo ekspediciją „Kaip mes ieškojome „Velnio kaktos“.

VI. METODINĖ VEIKLA

Su besikeičiančios informacinės visuomenės poreikiais pasikeitė tradicinės bibliotekos samprata. Svarbiausiu bibliotekos siekiu tapo atvira, patraukli, bendraujanti, geriau tenkinanti vartotojų skaitymo, informacijos, kultūrinius bei savišvietos poreikius biblioteka. Bibliotekoje vykstantys procesai skatina bibliotekininkus daug dėmesio skirti profesinių kompetencijų ugdymui, tobulinti kompiuterinio raštingumo žinias ir įgūdžius, to paties mokytis turimus vartotojus, numatyti potencialių vartotojų poreikius. Vartotojas iš bibliotekininko laukia kokybiškų paslaugų.

Aptarnavimo kokybė priklauso nuo bibliotekininko kompetencijos ir profesionalumo. Dažnai nuomonė apie jį nulemia visuomenės požiūrį į biblioteką, bibliotekos įvaizdį. Kintančioje visuomenėje bibliotekininkas priverstas nuolat tobulėti tiek profesine prasme, tiek kaip asmenybė. Jam neišvengiamai reikia gilinti ir pritaikyti įgytas profesines žinias prie nūdienos reikalavimų, įvaldyti šiuolaikines informacines technologijas, gebėjimus dirbti šiuolaikinėje atviroje, demokratinės visuomenėje.

Dar 2019 m. pabaigoje Metodikos skyriuje susiklostė sudėtinga situacija. Skyriuje iš keturių darbuotojų liko du. Ilgą laiką teko dirbti tik dviem darbuotojams. 2020 m. spalio 1 d. Bibliotekos direktoriaus R. Kutkos įsakymu panaikintas Metodikos skyrius. Iki tol buvusi šio skyriaus vedėja ir atsakinga už metodinę veiklą Bibliotekoje S. Meškauskienė perkelta į Bibliotekos Informacinių išteklių formavimo skyrių, bibliotekininko pareigas. Be skirtų bibliotekininko pareigų, paliktos tokios metodinės veiklos funkcijos, kaip filialų kuravimas, Bibliotekos tekstinių, statistinių ataskaitų ir suvestinio plano rengimas. Metodinio darbo misija – permainų valdymas, ir šio darbo esmė yra užtikrinti adekvatų Bibliotekos reagavimą į neišvengiamus pokyčius, vykstančius socialinėje sistemoje. Tik plėtojant, o ne stabdant metodinę veiklą bibliotekiniams procesams daromas aktyvus poveikis, kuris nukreiptas į Bibliotekos ir filialų veiklos tobulinimą, pagrindinių rodiklių išlaikymą ar kėlimą. Iki spalio mėnesio metodinis darbas Bibliotekoje buvo organizuojamas pagal pagrindines metodinės veiklos kryptis: analitinę, konsultacinę, inovacinę ir profesionalumo ugdymo. Visos šios kryptys glaudžiai susijusios tarpusavyje ir panaikinus metodininko pareigybę, dalinai atliekant metodinę veiklą, atsiras spragų kasdieninėje filialų bibliotekininkų veikloje. Dėl padidėjusio krūvio buvusi Metodinio skyriaus vedėja nebegalės Bibliotekoje metodinės veiklos vykdyti taip gerai, intensyviai, profesionaliai kaip iki šiol.

➤ **2020 m. (iki spalio 1 d.) pagrindinės metodinės veiklos kryptys:**

 Organizuoti metodinę pagalbą Bibliotekos skyrių ir filialų darbuotojams:

- Bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimas, profesionalumo bei kompetencijų ugdymas, siekiant darbo kokybės;
 - Bibliotekos filialų veiklos koordinavimas, metodinės pagalbos teikimas, dokumentų fondo bibliotekininkystės klausimais komplektavimas;
 - Bibliotekų veiklos analizavimas, atsižvelgiant į rezultatus, rekomendacijų veiklos tobulinimui teikimas;
 - Bibliotekų bendradarbiavimo bei socialinės sanglaudos bendruomenėse stiprinimas.
- Analizuoti Bibliotekos skyrių bei filialų darbą, pateikti ataskaitas ir planuojamus dokumentus:
- Analizuoti bibliotekų statistinius duomenis, rengti statistines bei tekstines metines bibliotekų veiklos ataskaitas;
 - Rengti Bibliotekos darbo planą bei visos sistemos suvestinį kontrolinių rodiklių planą.

 Organizuoti ir prvesti projekto „Prisijungusi Lietuva“ mokymus gyventojams.

Viešoji biblioteka organizuodama metodinę veiklą daug dėmesio skyrė bibliotekininkų profesinės kvalifikacijos plėtrai, jos formų įvairovei. Buvusi Metodikos skyriaus vedėja ir vyriausioji metodininkė S. Meškauskienė – pagrindinė metodinio darbo organizatorė. Ji vadovavo filialų darbui, teikė metodinę pagalbą pačiuose filialuose, el. paštu ir telefonu, padėjo padalinių darbuotojams visuose bibliotekinio darbo baruose. Bibliotekų darbuotojų profesinis tobulėjimas, mokymasis, keitimasis patirtimi ir idėjomis yra viena iš sąlygų, įgalinčių įdiegti pokyčius bibliotekose. Svarbiausias profesinio tobulėjimo kriterijus – kokybiniai veiklos pokyčiai bibliotekose. To buvo siekiama Viešosios bibliotekos metodinėje veikloje. Ugdant bibliotekininkų profesinę kvalifikaciją ir kompetencijas, bene svarbiausiais išlieka Viešojoje bibliotekoje organizuojami seminarai, dalykiniai pasitarimai, mokymai, kolegų patirties sklaida. Metų eigoje organizuotas 1 seminaras ir 1 pasitarimas. Fizinį pasitarimų skaičių sumažėjo dėl įvesto karantino, todėl darbiniai klausimai buvo aptariami telefonu, el. paštu ir virtualiai Microsoft Teams platformoje. S. Meškauskienė organizavo ir pravedė 13 mokymų, juose apmokyta 146 dalyviai: 12 pažengusių mokymosi programa (136 dalyvių) ir 1 pradžiamokslis (10 dalyvių), iš visų mokymų – 8 nuotoliniai mokymai Microsoft Teams platformoje. Dalykiniuose pasitarimuose aptartos bibliotekų veiklos aktualijos (skaitytojų aptarnavimas, fondų komplektavimas, nurašymas, naujų technologijų panaudojimas, renginių organizavimo ypatumai, pagrindinių rodiklių analizė, akcijos–konkursai, skaitmeninio raštingumo mokymai, kaip mokytis savarankiškai ir kt.), darbuotojos dalinosi žiniomis, įgytomis seminaruose, kursuose, mokymuose. S. Meškauskienė parengė virtualų nuotraukų ciklą, skirtą jubiliejinei Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei: Bibliotekos pokyčiai per 20 metų: Pastatai, Bibliotekininkai, Bibliotekos statybos, Bibliobusas, Vadovai, Po Biblioteką pasižvalgius, Bibliotekų bičiulių pagerbimo šventės ir skaitytojų nominacijų vakarai 2005–2018 m., Literatūrinės kelionės, Europos diena. 295 nuotraukos suskirstytos į 9 kategorijas ir išsamiai aprašytos. Prieiga per internetą:

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1515050188656025>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1516080188553025>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1516882685139442>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1517865808374463>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1518843441610033>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1519738508187193>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1520474294780281>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1521516568009387>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=anyksciuviesojibiblioteka&set=a.1529029580591419>

➤ **Dalykiniai darbuotojų pasitarimai ir seminarai.**

Kovo 6 d. Bibliotekos salėje vyko bibliotekos darbuotojų seminaras, kuris buvo netradicinis. Pirmojoje dalyje bibliotekininkai dalyvavo „Protmūšyje“, kuris skirtas Lietuvių kalbos dienai ir artėjančiai Knygnešio dienai. Žaidimą vedė Kavarsko filialo bibliotekininkė Žydrūnė Šiaučiulė ir Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė. „Protmūšyje“ dalyvavo trys komandos, susiskirstę po aštuonis darbuotojus. Komandų dalyviams reikėjo atsakyti į klausimus apie lietuvių ir užsienio rašytojus, jų kūrybą, iš portretų atspėti rašytojų pavardes, o žvelgiant į iliustracijas, parašyti literatūros kūrinių pavadinimus. Komandos buvo apdovanotos saldžiais prizais.

Antroji seminaro dalis buvo skirta susitikimui su Lietuvos televizijos režisieriumi Justinu Lingiu ir jo sukurtų filmų apie Anykščių krašto žymius žmones peržiūrai. Rajono bibliotekininkai turėjo galimybę pamatyti filmus apie rašytoją L. Didžiulienę-Žmoną ir Čikagos knygnešį Kazį Rožanską bei pabendrauti su filmo kūrėju ir režisieriumi J. Lingiu. Svečias džiaugėsi lietuviais patriotais, kurie net ir sunkiais laikais sugebėjo išsaugoti savo tradicijas, papročius, pagarbą knygai ir spausdintam žodžiui, kalbėjo apie gražią lietuvių kalbą ir jos išsaugojimą išeivijoje. Apie tokius žmones J. Lingys yra sukūręs nemažai filmų. Už savo veiklą režisierius yra pelnęs ne vieną apdovanojimą. Režisierius J. Lingys dirba su įvairių kultūrinių projektų autoriais, rašo straipsnius į žurnalus ir laikraščius, organizuoja parodas. Renginyje kartu su J. Lingiu dalyvavo ilgametė Lietuvos televizijos literatūrinių laidų vedėja Aušra Kalinauskienė. Viešnia susipažino su Biblioteka, domėjosi veikla, renginiais ir ateityje pažadėjo bendradarbiauti organizuojant susitikimus su įdomiais rašytojais. Išvykdami svečiai paliko bibliotekai dovanų vaikams skirtas knygas Birutės Tiknevičiūtės: „Obelėlės turtai“(2017), „Pasaka apie karalių Augalą“(2018) ir „Noriu būti“(2018). Prieiga per internetą:

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/4726-susitikimas-su-dokumentiniu-filmu-rezisieriumi-justinu-lingiu>

Rugsėjo 15 d. pasitarimas organizuotas filiale Istorijų dvarelis. Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė pirmuoju pranešimu apžvelgė ir išanalizavo jau pasiektus šių metų pagrindinius rodiklius: vartotojų ir renginių skaičių, skaitomumą, lankomumą. Aptartos galimybės, pasidalinta patarimais, kaip išlaikyti ir pasiekti užsibrėžtus šių metų planus. Antrasis pranešimas – „Saugus ir atsakingas bendravimas ir bendradarbiavimas el. paštu“. Aptarta, kaip rašyti el. laišką laikantis interneto taisyklių, kas yra nepageidaujami laiškai, kaip išvengti tokių laiškų ar bent sumažinti jų antplūdį. Pranešime „Kaip mokytis savarankiškai“ pristatytos savarankiško mokymosi svetainės: www.smis.lt, www.epilietis.eu, www.egu.lt. Išsiaiškinta, kaip vyksta registracija ir kursų paieška www.smis.lt svetainėje. Pranešime „Citātų skyryba“ pateikta metodinė medžiaga kas yra citatos, kaip jas išskirti. Išsiaiškinome kada dėti brūkšnelį, kada brūkšnį. Metodinė medžiaga „Citātų skyryba“ ir „Brūkšnys ar brūkšnelis?“ išsiųstos Bibliotekos darbuotojams el. paštu. Pristatyta

skaitymo iššūkio „Vasara su knyga 2020“ apžvalga. Į skaitymo iššūkį įsijungė Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos bei Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriai, Ažuožerių, Rubikių, Elmininkų, Svėdasų, Surdegio, Kavarsko, Traupio filialai. Daugiausia įveikusių dalyvių, net 31, Svėdasų filiale. Išklausi visus pranešimus, aptarus darbinius klausimus Bibliotekos filialo Istorijų dvarelio Kultūrinių veiklų koordinatorė ir organizatorė Vaida Jucienė pravedė pažintinę ekskursiją ir edukaciją. Pasibaigus pasitarimui vyko pirmosios pagalbos mokymai, kuriuos vedė Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistė. Dalyvavo Andrioniškio, Rubikių, Skiemonių, Surdegio, Viešintų, Debeikių, Leliūnų, Svirnų, Kavarsko filialų darbuotojai. Prieiga per internetą:

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/5064-filialu-darbuotoju-pasitarimas-20-09-15>

https://www.facebook.com/pg/anyksciuviesojibiblioteka/photos/?tab=album&album_id=1671472966347079

➤ **Metodinės literatūros fondas. Konsultacijos. Išvykos į filialus. Metodinės rekomendacijos.**

Bibliotekininkai tobulinasi ir savišvietos būdu, skaitydami profesinę literatūrą. Žurnalo „Tarp knygų“ nebegauna filialai, tačiau aktualiausi straipsniai nuskenuojami ir išsiunčiami el. paštu. Naudojasi metodikos kabinete esančia literatūra, jos gaunama labai mažai, o poreikis didelis. Metodinės literatūros fonde yra 520 fiz. vnt. dokumentų, 300 pav.: knygų – 277 fiz. vnt., žurnalų – 154, testinių dokumentų – 89 fiz. vnt. 2020 m. gauta 11 fiz. vnt. dokumentų, tai žurnalo „Tarp knygų“ egzemplioriai. Per praėjusius metus nurašyta 104 fiz. vnt., 94 pav. Nurašyti praradę aktualumą dokumentai: Aktai Nr. 5 ir Nr. 6. Sutvarkytas Metodikos skyriaus fondas: pagal UDK išskirti skyriai, pakeisti seni UDK (0 sk., 3 sk., 8 sk., grožinis sk.).

Neretai filialų darbuotojams reikalingos konsultacijos, patarimai tvarkant dokumentų fondą, organizuojant renginius, pildant darbo apskaitos dokumentaciją, dokumentų nurašymo, informacijos paieškos, informacinių technologijų panaudojimo, bibliotekos paslaugų reklamos, ryšių su visuomene, bibliotekos įvaizdžio formavimo, bibliotekos fondo populiarinimo ir kt. klausimais.. Metų bėgyje suteiktos 58 konsultacijos. Metų pradžioje parengtos statistinės rajono bibliotekų ataskaitos ir automatizuotai (LIBIS programa) pateiktos Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centro bibliotekų vadybos skyriui. Pateikta Bendroji 2019 m. Bibliotekų ataskaita 1 Kultūra metinė. Parengta tekstinė rajono bibliotekų ataskaita, bei suvestinis sistemos planas ir Viešosios bibliotekos veiklos planas 2020 m.

Nuolatinė metodinė pagalba reikalinga visiems bibliotekininkams, tačiau vertingesnė – praktinė pagalba. Išvykose didesnė galimybė tiesiogiai susipažinti su jų darbu, įvertinti jį, matyti klaidas ir trūkumus, kontroliuoti ankstesnių įpareigojimų vykdymą. Apmaudu, kad paskelbtas karantinas sutrukdė aplankyti visus filialus. 2020 m. išvykta į filialus 10 kartų. Per metus kiekvienas

filialas buvo aplankytas 0,5 karto. Be Metodikos skyriaus vedėjos S. Meškauskienės į kaimo filialus dažniausiai vyko Informacijos išteklių formavimo skyriaus bibliotekininkė Laima Kamarova, Bendrojo skyriaus vedėjas Justas Šaučiūnas ir darbuotojai: Mindaugas Andziulis, Martynas Esmantas.

📌 Išvykų tikslas įvairus: darbo kontrolė, patikrinimas – 5, praveisti mokymus – 3, dalyvavimas renginyje – 1, metodinė ir praktinė parama – 1.

Parengtos 3 metodinės rekomendacijos: Įžymių datų kalendorius 2021 m., „Citatų skyryba“, „Brūkšnis ar brūkšnelis?“.

Nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, kompetencijų ugdymas, mokymasis visą gyvenimą – mūsų darbo esmė. Rajono bibliotekų darbuotojai skatinami nuolat šviestis, tobulėti, savarankiškai gilinti žinias, jas įvertinti ir kūrybiškai pritaikyti darbe. Juk nuo paties bibliotekininko požiūrio ir motyvacijos dažniausiai priklauso bibliotekos veiklos sėkmė. Mažėjant gyventojų skaičiui rajone nebegalime tikėtis kiekybinių rodiklių augimo, siekiamybe tampa bibliotekų veiklos ir teikiamų paslaugų kokybė.

VII. PERSONALAS

7.1. Personalo išsilavinimas

Viešojoje bibliotekoje ir filialuose 2020 m. pabaigai yra 54,75 etatų, dirbo 53 darbuotojai.

- 📌 Profesionalūs bibliotekininkai – 45,
- 📌 Kvalifikuoti specialistai – 4,
- 📌 Techniniai darbuotojai – 4.

Dirbantys ne visą darbo laiką:

- Viešojoje bibliotekoje 0,
- Kaimų filialuose 9,
- Miestų filialuose 1.

7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas

2020 m. Bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją dalyvaudami kursuose, mokymuose, seminaruose bei mokslinėse konferencijose.

Bibliotekų darbuotojams 2020 m. organizuoti mokymai Viešojoje bibliotekoje:

- Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti mokymai „Sensorinės įrangos panaudojimas ir galimybės bibliotekoje“ (3 val.). Lektorės: Edita Strolienė ir Silvija Vidugirienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 28 Bibliotekos darbuotojai.

Profesionalių bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimas

- Nuotoliniai mokymai „Žodinis pasakojimas. Istorija, pasakotojas ir klausytojas“ (6 val.). Organizavo Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: Ramunė Bražiūnienė, Vyta Budavičienė, Rimvydė Urbonienė;
- Nuotoliniai mokymai „EBSCO duomenų bazės“ (2 val.). Dalyvavo V. Budavičienė;
- Seminaras „Autorinių teisių ir vartotojų, negalinčių skaityti įprasto teksto, informacinis aprūpinimas“ (4 val.). Vyko Utenos Antano ir Motiejaus Miškinių viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: Danutė Dudonienė, R. Urbonienė;
- Nuotoliniai mokymai „Kaip padėti sau ir kitam“ (8 val.). Organizavo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Dalyvavo 6 Bibliotekos darbuotojai: Danutė Dudonienė, R. Urbonienė, Birutė Venteraitienė, R. Bražiūnienė, Inga Kilienė, Dalia Paulavičienė;

- Nuotoliniai mokymai „Bendravimo etiketas su žmonėmis, turinčiais negalią“ (8 ak. val.). Organizavo Socialinių inovacijų centras. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: R. Urbonienė, D. Dudonienė; B. Venteraitienė;
- Nuotoliniai IGNITIS mokymai (1 val.). Dalyvavo Regina Jakovlevienė;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Elektroninės paslaugos bibliotekoje“ (16 ak. val.). Dalyvavo 13 Bibliotekos darbuotojų: Antanas Žvikas, S. Meškauskienė, Diana Šermukšnienė, Žydrūnė Šiaučiulė, Birutė Ražanskienė, Rita Ivanova, Genovaitė Šarskuvienė, Danguolė Gaidukevičienė, I. Kilienė, D. Paulavičienė, Jurga Chlibik, Sigita Steponavičienė, Aurėlija Deveikienė;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Komunikacija socialiniuose tinkluose“ (6 ak. val.). Dalyvavo 11 Bibliotekos darbuotojų: Lalezer Varbliauskienė, S. Meškauskienė, Ingrida Markuns, D. Šermukšnienė, R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, I. Kilienė, D. Paulavičienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Kompiuterinis raštingumas pažengusiems“ (16 ak. val.). Dalyvavo 10 Bibliotekos darbuotojų: A. Žvikas, S. Meškauskienė, I. Markuns, D. Šermukšnienė, Ž. Šiaučiulė, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, Ramunė Musteikienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Mokymo programos principai“ (6 ak. val.). Dalyvavo L. Varbliauskienė;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Bibliotekininkų darbas su tiksline auditorija“ (6 ak. val.). Dalyvavo L. Varbliauskienė;
- Praktiniai-baziniai mokymai apie socialinius tinklus. Organizavo Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras (3 val.). Dalyvavo S. Meškauskienė;
- Mokymai „Darbas su savanoriais“ (8 ak. val.). Organizavo jaunimo asociacija Tau penki ir LITDEA (nacionalinė nevyriausybinių organizacijų asociacija). Vyko Anykščių rajono savivaldybėje. Dalyvavo S. Meškauskienė;
- Diskusija-seminaras „Projekto „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo mokymų organizavimo aspektai“ (3 val.). Organizavo asociacija Viešieji interneto prieigos taškai (VIPT). Vyko Panevėžio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: Justas Šaučiūnas, S. Meškauskienė;
- Dveji kursai 20 ir 40 ak. val. „Komunikacija anglų kalba modulyje „Komunikacija anglų kalba, A2 lygis“. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: A. Berezauskienė ir B. Venteraitienė;

- Nuotoliniai mokymai „Komunikacija: bibliotekų, muziejų ir e. paveldo viešinimas“ (40 val.). Dalyvavo A. Berezauskienė;
- Nuotolinė II Alberto Kojalavičiaus-Vijūko (1609–1677) mokslinė konferencija „Genealogija ir heraldika Lietuvoje. Praeitis ir dabartis“ (6 val.). Dalyvavo A. Berezauskienė;
- Seminaras „Rankraštinio ir spausdinto kultūros paveldo vadyba“ (5 val.). Vyko Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai Ligita Matulienė ir Judita Skačkauskienė;
- Mokymai „Kūrybinio paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“ (16 ak. val.). Vyko Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 6 Bibliotekos darbuotojai: L. Matulienė, V. Budavičienė, D. Dudonienė, Rimvydė Urbonienė, Žilvina Jasiulienė, Violeta Matelienė;
- Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „Skaitmeninės humanitarikos problematika ir praktika“ (8 ak. val.). Dalyvavo L. Matulienė;
- „EPAL“ seminaras „Erasmus+“ ir „Nordplus“ projektų teikimo galimybės bedarbystės prevencijos, suaugusiųjų švietimo ir neįgalųjų organizacijoms“ (3 val.). Vyko Utenos Antano ir Motiejaus Miškinių viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: B. Venteraitienė, V. Budavičienė, Justė Jablonskienė;
- Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai mokymai „ASS ir edukacija bibliotekoje: sensoriniai skaitymai“ (6 ak. val.). Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai: B. Venteraitienė, D. Dudonienė, R. Urbonienė, R. Bražiūnienė ;
- Seminaras „Bibliotekoje – asmuo, turintis autizmo spektro sutrikimų“ (6 val.). Vyko Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 6 Bibliotekos darbuotojai: B. Venteraitienė, D. Dudonienė, R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, Palmira Žvikienė, B. Ražanskienė;
- LBD virtualaus projekto „Biblioteka visiems“ pristatymas. Seminaras „Autizmas ne kliūtis lankytis bibliotekoje“ (3 ak. val.). Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: R. Bražiūnienė J. Skačkauskienė, P. Žvikienė;
- Lietuvos nacionalinio muziejaus organizuota nuotolinė konferencija, skirta Tautodailės metams ir dailėtyrininko, muziejininko Pauliaus Galaunės 130-osioms gimimo metinėms paminėti „Tautodailė modernioje visuomenėje: tradicija, transformacijos, iššūkiai“. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai: A. Berezauskienė, L. Matulienė, B. Venteraitienė, J. Skačkauskienė;
- Nuotolinis seminaras „Kaip sudominti paauglį knyga?“ (6 val.). Organizavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas. Dalyvavo 15 Bibliotekos darbuotojų R. Bražiūnienė, R. Urbonienė, I. Markuns, Danguolė

Matulienė, B. Ražanskienė, R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, Gražina Adomavičiūtė, I. Kilienė, D. Paulavičienė, J. Chlibik, S. Steponavičienė, A. Deveikienė, Jolanta Mameniškienė;

- Projekto „XXIV Aukštaitijos regiono lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės“ seminaras „Lėlių terapija“ (6 val.). Vyko Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: R. Urbonienė, R. Bražiūnienė;
- Nuotoliniai mokymai „Vaikų ir paauglių literatūra: tarp stabilumo ir kismo“ (3 val.). Organizavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, P. Žvikienė;
- Nuotolinis mokslinis-praktinis seminaras „Prano Mašiotų skaitymai. Ar knygos gydo?“ (6 val.). organizavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas ir Tarptautinė vaikų ir jaunimo literatūros asociacija (IBBY) Lietuvos skyrius. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, P. Žvikienė;
- Virtualus forumas „Medijų forumas: ką diktuoja naujoji realybė“ (5 val.). Organizavo Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija. Dalyvavo Vaida Jucienė;
- Virtualus seminaras „Socialinių tinklų komunikacija: įtraukiantis turinys ir efektyvus administravimas“ (3 val.). Organizavo ES programos „Kūrybiška Europa“ biuras Lietuvoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai: L. Varbliauskienė, Orinta Žiliukienė, V. Jucienė.
- Nuotoliniai mokymai „Skaitmeninės rinkodaros įrankiai versle“ (2 val.). Organizavo Anykščių rajono savivaldybė ir Anykščių verslo informacijos centras. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: L. Varbliauskienė, V. Jucienė;
- Nuotoliniai mokymai „Facebook komunikacijos pagrindai“ (2 val.). Organizavo Versli Lietuva. Dalyvavo O. Žiliukienė;
- Nuotoliniai mokymai „Turizmo paslaugų tiekėjo reklamos strategija Instagram socialiniame tinkle“ (2 val.). Organizavo Nacionalinė turizmo verslo asociacija. Dalyvavo O. Žiliukienė;
- Nuotoliniai mokymai „Kas mūsų laukia 2021: komunikacijos tendencijos, išvalgos, galimybės“ (2 val.). Organizavo Nacionalinė turizmo verslo asociacija. Dalyvavo O. Žiliukienė;
- Nuotoliniai mokymai „Įvairių komercinių ir kūrybinių tekstų bei knygos rašymas“ (2 val.). Organizavo Rašytojų akademija. Dalyvavo L. Varbliauskienė;
- Nuotoliniai mokymai „Skaitmeninės rinkodaros pagrindai“ (2 val.). Dalyvavo L. Varbliauskienė;

- Nuotoliniai mokymai „SEO svarba elektroninėje prekyboje. Kaip atsidurti pirmame „Google“ paieškos puslapyje?“ (2 val.). Dalyvavo L. Varbliauskienė;
- Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuota darbinė sesija su Panevėžio regiono bibliotekomis Bibliotekos filiale Istorijų dvarelis (4 val.). Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: Audronė Šidlauskienė, V. Jucienė;
- Lietuvos gestų kalbos instituto organizuotas gestų kalbos seminaras, bibliotekos darbuotojams, dirbantiems su lankytojais. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: V. Budavičienė, D. Dudonienė;
- Filialo Istorijų dvarelis pristatymas tarptautinėje turizmo parodoje „Adventur“. Dalyvavo V. Jucienė;
- Mokymai „Seniūnų ir seniūnaičių gebėjimų ugdymas jiems priskirtų funkcijų vykdymo srityse“ (4 val.). Dalyvavo Daiva Varabliauskienė;
- Nuotolinė konferencija „Kalba – tautos stiprybė ir gyvastis“, skirta Jono Jablonskio 160-osioms gimimo metinėms (3 val.). Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: Iveta Stankevičiūtė-Požėlienė, G. Adomavičiūtė;
- Nuotoliniai mokymai „Nemokamos Debesų paslaugos ir jų taikymo galimybės bibliotekose“ (4 val.). Organizavo Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Dalyvavo G. Šarskuvienė;
- Nuotoliniai mokymai „Pasakų terapijos metodai vaikų skaitymo skatinimo procese“ (2 val.). Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojos: I. Kilienė, D. Paulavičienė;
- Seminaras „Biblioterapijos taikymas bibliotekose“ (4 val.). Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojos: I. Kilienė, D. Paulavičienė;
- Mokymai „Aktyvieji metodai – viena iš mokinių mokymosi motyvacijos sąlygų“ (8 val.). Dalyvavo R. Musteikienė;
- Nuotoliniai mokymai „Apie vaikų pyktį“ (1 ak. val.). Dalyvavo A. Deveikienė;
- Nuotolinis seminaras „Medijų edukacija mokyklose: naujos saviraiškos ir tarpusavio bendravimo formos“ (6 ak. val.). Dalyvavo A. Deveikienė;
- Nuotoliniu būdu Bibliotekos darbuotojai dalyvavo parodoje „Mokykla 2020“;
- Bibliotekos darbuotojai dalyvavo Vilniuje vykusiame Lietuvos bibliotekininkų draugijos suvažiavime bei lankėsi Vilniaus Knygų mugėje;

Projekto „Prisijungusi Lietuva“ nuotoliniai mokymai

- „Bendravimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: efektyvus laiko planavimas ir bendravimas“ (6 val.). Lektorė S. Meškauskienė. Dalyvavo 18 Bibliotekos darbuotojų: Rita Pocienė, Laima Kamarova, R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, D. Varabliauskienė, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, D. Šermukšnienė, Vilma Kisieliūtė, D. Matulienė,

- R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, Virginija Jakučionienė, R. Musteikienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė, J. Mameniškienė,;
- „Bendravimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: dokumentų kūrimas internete ir dalijimasis su kitais“ (6 val.). Lektorė S. Meškauskienė. Dalyvavo 20 Bibliotekos darbuotojų: L. Kamarova, R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, D. Varabliauskienė, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, D. Šermukšnienė, V. Kisieliūtė, Daiva Šišlienė, D. Matulienė, R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, J. Chlibik, V. Jakučionienė, R. Musteikienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė, J. Mameniškienė, V. Matelienė;
 - „Planuokime laisvalaikį internetu“ (6 val.). Lektorė S. Meškauskienė. Dalyvavo 15 Bibliotekos darbuotojų: R. Urbonienė, P. Žvikienė, A. Žvikas, D. Varabliauskienė, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, V. Kisieliūtė, D. Matulienė, R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, J. Chlibik, V. Jakučionienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė, J. Mameniškienė,
 - „Būkime saugūs internete“ (6 val.). Lektorė S. Meškauskienė. Dalyvavo 10 Bibliotekos darbuotojų: A. Žvikas, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, V. Kisieliūtė, Ž. Šiaučiulė, D. Matulienė, R. Ivanova, D. Gaidukevičienė, G. Adomavičiūtė, J. Mameniškienė;
 - „Skaičiuoklė darbui ir namams“ (6 val.). Dalyvavo 14 Bibliotekos darbuotojų: A. Žvikas, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, D. Šermukšnienė, D. Matulienė, R. Ivanova, D. Gaidukevičienė, G. Adomavičiūtė, I. Kilienė, D. Paulavičienė, V. Jakučionienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė, V. Matelienė;
 - „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“ (6 val.). Lektorė S. Meškauskienė. Dalyvavo 11 Bibliotekos darbuotojų: D. Varabliauskienė, I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, V. Kisieliūtė, D. Matulienė, B. Ražanskienė, R. Ivanova, G. Šarskuvienė, D. Gaidukevičienė, J. Chlibik, R. Musteikienė,
 - „Bendradarbiavimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas ir saugus dalijimasis“ (6 val.). Dalyvavo 12 Bibliotekos darbuotojų: I. Stankevičiūtė-Požėlienė, I. Markuns, D. Šermukšnienė, D. Šišlienė, D. Matulienė, B. Ražanskienė, D. Gaidukevičienė, G. Adomavičiūtė, I. Kilienė, D. Paulavičienė, S. Steponavičienė, A. Deveikienė,
- 45 profesionalūs bibliotekininkai 240 kartų dalyvavo 58, iš jų 42 nuotoliniuose, seminaruose, mokymuose, konferencijose, posėdžiuose ir diskusijose. Viso: 166 ak. val. ir 201 val.

Kvalifikuotų specialistų kvalifikacijos kėlimas.

- Seminaras „Biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo tolimesnis pertvarkymas, pokyčiai nuo 2020-01-01“ (8 ak. val.). Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai: Diana Judžentienė, Nijolė Esmantienė;

- Nuotolinis seminaras „Personalo procesų ir dokumentų administravimas: formos ir turinio reikalavimai. Naujausi 2020 m. pakeitimai“ (6 ak. val.). Dalyvavo J. Jablonskienė;
- Mokymai „Kultūriniai ir kūrybiniai ryšiai“ (8 ak. val.). Vyko Utenos Antano ir Motiejaus Miškinių viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo J. Jablonskienė;
- Mokymai „Lyčių lygybė ir paslaugų teikimas“ (8 val.). Dalyvavo J. Jablonskienė;
- Seminaras „Ruošiantis finansinių metų pabaigai viešojo sektoriaus subjektuose: 2020 m. teisės aktų pakeitimų tvarka“ (8 ak. val.). Dalyvavo D. Judžentienė.
- Mokymai „Programavimo paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“ (16 ak. val.). Vyko Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo J. Jablonskienė;
- Seminaras „Darbo santykių ir darbo apmokėjimo aktualijos po 2020 08 01“ (8 ak. val.). Dalyvavo N. Esmantienė;
- Mokymai „Darbuotojų sauga ir sveikata“ (8 val.). Dalyvavo Justas Šaučiūnas.

4 kvalifikuoti Bibliotekos specialistai 10 kartų kėlė kvalifikaciją. Viso: 54 ak. val. ir 16 val.

7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

Vienam bibliotekininkui rajone tenka:

Bibliotekos	Vartotojų					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	162	178	182	183	196	173
Viešojoje bibliotekoje	132	148	141	150	167	119
Miestų filialuose	193	204	242	262	223	222
Kaimų filialuose	183	200	208	197	212	216

Bibliotekos	Lankytojų					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	2 583	3 464	3 415	3 210	3 724	3 258
Viešojoje bibliotekoje	1 988	2 856	2 540	2 411	2 975	2 263
Miestų filialuose	3 310	3 893	4 094	4 563	3 834	3 355
Kaimų filialuose	2 967	3 911	4 087	3 617	4 254	4 322

Bibliotekos	Išduotų dokumentų					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	4 114	5 280	5 425	5 323	5 831	5 147
Viešojoje bibliotekoje	3 024	4 181	3 941	4 233	4 923	3 538
Miestų filialuose	4 409	5 518	5 978	6 280	5 245	5 415
Kaimų filialuose	5 002	6 185	6 673	6 025	6 630	6 696

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

8.1. Patalpų būklė

Nuo 2013 m. jaukiomis, erdviomis, moderniomis Viešosios bibliotekos patalpomis džiaugiasi bibliotekos lankytojai ir darbuotojai.

Geros, renovuotos Andrioniškio, Viešintų, Kavarsko, Skiemonių, Kurklių II, Svėdasų, Debeikių, Budrių, Staškūniškio filialų patalpos. Remontuotos Ažuožerių ir Šerių filialų patalpos. Reikalingas kosmetinis remontas Rubikių, Mačionių, Svirnų filialuose. Tragiškos būklės yra Vaitkūnų filialo patalpos: pastatas kritinės būklės.

Bendras rajono bibliotekų patalpų plotas – 3 827 m² iš jų naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 3 221 m².

 Viešosios bibliotekos patalpų plotas – 1 852 m², iš jų naudingas – 1 575 m²,

 Miestų filialų – 301 m². iš jų naudingas – 229 m²,

 Kaimų filialų – 1 674 m². iš jų naudingas – 1 417 m².

Viso fondo lentynų metrų rajono bibliotekose – 4 440, atviro fondo – 4 170.

Aštuonių filialų patalpos apšildomos centriniu šildymo būdu, penkiolika filialų krosninis šildymas ir viename filiale patalpos šildomos elektra.

8.2. Techninis aprūpinimas

Visos bibliotekos aprūpintos kompiuterine technika. Iš viso yra 147 kompiuterizuotos darbo vietos: 96 vartotojams ir 51 darbuotojams. Visose bibliotekose yra kopijavimo aparatai, tai įgalina teikti vis populiariausias tampančias kopijavimo ir skenavimo paslaugas. Viešoji biblioteka turi įsigijusi dokumentų įrišimo ir laminavimo aparatus, multimediją, įgarsinimo aparatūrą, apšvietimo prožektorius ir kitą techniką.

2019 m. atnaujinti VIPT taškai Viešojoje bibliotekoje. Gauti 8 kompiuteriai Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriuje ir 4 – Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje. 2020 m. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje gauti dar 4 kompiuteriai. Praėjusiais metais 13 filialų atnaujinti VIPT taškai ir gauti multifunkciniai spausdintuvai, projektoriai maršrutizatoriai. VIPT kompiuterių ir interneto infrastruktūra atnaujinta dalyvaujant Kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“.

IX. FINANSAVIMAS

2020 m. iš valstybės biudžeto gauta 40 332 Eur, iš savivaldybės biudžeto 718 380 Eur lėšų. Už mokamas paslaugas gauta – 7 730. Iš fizinių ir juridinių asmenų gauta 132 Eur parama. Iš programų ir projektų gauta 34 528 Eur lėšų.

Išlaidos:

- Darbo užmokesčiui – 639 232 Eur,
- Dokumentams įsigyti – 59 332 Eur, (iš jų knygoms – 43 257, periodikos prenumeratai – 16 000 Eur, elektroniniams dokumentams – 75 Eur),
- Automatizacijai, kompiuteriniai įrangai ir jos palaikymui – 4 947 Eur,
- Kitos išlaidos – 99 311 Eur.

IŠVADOS

➤ Pasiekimai

- Nepaisant 2020 m. karantino ribojimų, Biblioteka išlieka reikalinga ir populiari.
- Bibliotekoje sėkmingai įvykdyti 4 projektai.
- Atidarytas filialas Istorijų dvarelis, kurio veiklos pradžia buvo pakankamai sėkminga ir sulaukė nemažo visuomenės populiarumo. Tai naujas traukos objektas, kuris didins Bibliotekos lankomumą ir populiarumą.
- Aktyvus dalyvavimas akcijose „Prisijungusi Lietuva“, „Lietuva skaito“, „Skaitymo iššūkis!“, „Tėčiai skaito vaikams“, „Atverk vasarai duris“, „Metų knygos rinkimai“, „Knygų Kalėdos“ ir kitose.
- Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius trečius metus iš eilės buvo įvertintas Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ministro Algirdo Monkevičiaus padėka.
- Virtualių renginių organizavimas – naujas iššūkis, tačiau pavyko organizuoti nemažai virtualių renginių – 153, iš jų 96 virtualūs vaizdiniai renginiai.
- Sėkmingas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Viešojoji biblioteka ir kaimų filialai glaudžiai bendradarbiavo su mokyklomis, seniūnijomis, kaimo bendruomenėmis, Kultūros centro filialais, nevyriausybinėmis organizacijomis, rajono ir šalies menininkais, literatais, kitomis viešosiomis bibliotekomis bei įvairiomis kultūros paveldą saugančiomis institucijomis. Vykdam projektus, minėtos institucijos dalyvavo kaip partneriai.
- Puikiai išvystyti ryšiai su visuomene bei žiniasklaida.
- Plečiasi paslaugos vartotojams, siekiama jų kokybė. Atsakytų užklausų – 3 052, planas įvykdytas 93 proc. Padidėjo prenumeruojamų duomenų bazių panauda.
- Sudaromos sąlygos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir profesionalumui ugdyti. 45 profesionalūs bibliotekininkai dalyvavo mokymuose Viešojoje bibliotekoje, 240 kartų dalyvavo 58, iš jų 42 nuotoliniuose, seminaruose, mokymuose, konferencijose, posėdžiuose ir diskusijose. Viso: 166 ak. val. ir 201 val.
- Organizuoti projekto „Prisijungusi Lietuva“ 25 mokymai, dalyvavo 266 dalyviai.
- Paruoštos ir vykdytos 9 edukacinės programos: Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje – 3, filiale Istorijų dvarelis – 6.

- Bibliotekos Kalbų alėjoje atidengta jau 13 plytelių skirtų įvairioms šalims (Lietuvai, Prancūzijai, Gruzijai, Norvegijai, Čekijai, Moldovai, Baltarusijai, Estijai, Latvijai, Japonijai, Izraeliui, Ukrainai ir Kroatijai).
- Gera bibliotekų materialinė bazė, techninis aprūpinimas: geros Viešosios bibliotekos ir didesnės dalies filialų patalpos; visos bibliotekos aprūpintos kompiuteriais su interneto prieiga (147 kompiuterizuotos darbo vietos, vartotojams – 96), turima kita technika.
- Žmogiškieji ištekliai: profesionalūs, aktyvūs ir kvalifikuoti, darbo patirtį turintys darbuotojai, aukštąjį išsilavinimą turi 42 proc. profesionalių bibliotekininkų, 56 proc. – aukštesnįjį, kitas – 2 proc.

➤ **Problemos**

- Biblioteka stengėsi įgyvendinti planuotus uždavinius, tačiau ženkliai krito vartotojų, apsilankymų ir dokumentų išdavimo skaičiai. Sumažėjo gyventojų sutelkimas, lankomumo ir skaitomumo rodikliai. Pagrindinė mažėjimo priežastis – dėl COVID-19 pandemijos paskelbtas karantinas.
- Nepakankamas lėšų skyrimas dokumentams (knygoms ir periodikai) įsigyti neleidžia operatyviai atnaujinti Bibliotekos fondų ir patenkinti skaitytojų poreikių.
- Gyventojų skaičiaus mažėjimas, ypač vaikų, spartus kaimo gyventojų senėjimo procesas.
- Bibliotekoje nėra sukurtos bendros kultūrinės veiklos viešinimo strategijos.
- Tragiškos būklės yra Vaitkūnų filialo patalpos ir pastatas.
- Darbas ne pilną darbo dieną filialuose (10 darbuotojų dirba ne pilną darbo dieną).
- Aktuali išlieka vartotojų skolininkų problema.

Bibliotekos 2020 metų tekstinė veiklos ataskaita parengta
vadovaujantis skyrių ir filialų veiklos ataskaitomis.

Parengė:

Skaivė Meškauskienė